

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

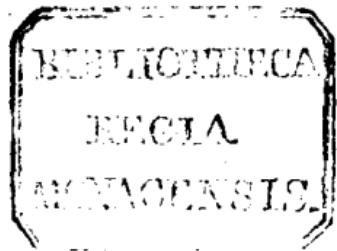
SOURCE DES IMAGES
Google Livres

EVCLIDIS
ELEMENTORVM
LIBRI XV.

QVIBVS, CVM AD OM-
NEM MATHEMATICAЕ SCIEN-
TIAE PARTEM, TVM AD QVAM LI-
bet Geometriæ tractationem
facilis comparatur
aditus.

COLONIÆ
Apud Gosuinum Cholinum
M. D. C X I I.
Cum Gratia & Privilegio.

AD C A N D I D U M
LECTOREM ST.
GRACILIS
præfatio.

DERMAGNI referre sempor existimauit, lector benevole, quantum quisque studij & diligentie ad percipienda scientia-ruin elementa adhibeat, quibus non satis cognitus, aut perperam intellectissi vel dignum progre-
dentes erroris caliginem animis offundat, non ve-
ritatis lucem rebus obscuris adferat. Sed principio-
rum quanta sint in disciplinis momenta, haud faci-
le credat, qui rerum naturam ipsa specie, non viri-
bus metiatur. Ut enim corporum, que oriuntur & intereunt, vilissima tenuissimaq; videntur ini-
zia: ita rerum aeternarum & admirabilium, qui-
bus nobilissima artis continentur, elementa ad
speciem sunt exilia, ad vires & facultatem quam
maxima. Quis non videt ex fici tantulo grano, ut
ait Tullius, aut ex acino vinaceo, aut ex cetera-
rum frugum aut stirpium minutissimis semini-
bus tantos ramos ramosq; procreari? Nam Ma-
tematicorum initia illa quidem dictu audituq;
par exigua, quantâ theorematum syluam nobis pe-

simile.

PRAEFATIO.

pererunt? Ex quo intelligi potest, ut in ipsis semi-
ibus, sic & in artium principijs inesse vim carum
rerum, quae ex his progignuntur. Preclarè igitur
Aristoteles, ut alia permulta, μέγιστον ἵσως ἀρχή
καρρὲς, καὶ δοῦλοι χράτισον τὴν διωδίμην, τοσούτοις
μηρότατον, οὐδὲ μεγέθει χαλεπόν δέσποινας.
Quocirca committendum non est, ut non bene
provisa & diligenter explorata scientiarum prin-
cipia, quibus propositarum quarumque rerum veri-
tas sit demonstranda, vel constitutas, vel constituta
approbes; Cauendum etiam, ut ne tantulum qui-
dem fallaci & captiosa interpretatione turpiter
deceptus, à vera principiorum ratione temere de-
flectas. Nam qui initio fortè aberrauerit, is ut tan-
dem in maximis versetur erroribus, necesse est: cum
ex uno erroris capite densiores sensim tenebras rebus
clarissimis obducantur. Quid tam varias veterum
physiologorum sententias non modo cùm rerum
veritate pugnantes, sed vehementer etiam inter
se dissentientes nobis inuicem inuenientur? Equidem haud scio,
fueris ne vlla potior tanti dissidiij causa, quam
quod ex principijs partim falsis, partim non con-
sentaneis ductas rationes probando adhiberent.
Fit enim plerunque, ut qui non rectè de artium
rerumq[ue] elementis sentiunt, ad prefinitas qua-
dam opiniones suas omnia revocare studeant.
Pythagorei, ut meminist Aristoteles, cum dena-
rii numeri summam perfectionem cælo tribuerent,
neque plures ratiem quam nouem sphaeras cerne-
rent, decimalam affirmare ausi sunt iera aduer-
sam

P.R A F E A T I O.

sam, & alii & tr̄x Dova appellantur. Illi enim vnde
 ueritatis rerumq; singularum naturam ex ḡ
 meris seu principijs estimantes, eapropterant quod
 parvoquerois congruere nusquam sunt cognitos.
 Nam ridicula Democriti, Anaximenes, Melissi,
 Anaxagora, Anaximandri, & reliquorum id ḡ
 nes physiologorum somnia, ex falsis illa quidem origi
 natura principijs, sed ad Mathematicum nibil aut
 parum spectantia, sciens prætereo Non nullos at
 singam qui repetitis altius vel aliter ac decuit
 posuisse rerum initijs, cum physicis multa turbas
 sunt; tum Mathematicos oppugnatione principi
 piorum peſime mulctarunt. Ex planis figuris
 corpora constituit Timaeus: Geometrarum bi
 quidem principia cuniculis oppugnantur. Nam &
 superficies seu extremitates crassitudinem habe
 bant, & linea & latitudinem: denique puncta non
 erant individua, sed linearum partes. Prædicant
 Democritus atque Leucippus illas atomos suas
 & individua corpuscula. Concedit Xenocrates
 imparibiles quasdam magnitudines. Hic verò
 Geometria fundamenta aperte petuntur, & fun
 dictus euertuntur: quibus dirutis nihil equidem aliud
 video restare, quam vi amplissima Mathematica
 rum theatra repente concidant. Iacebunt ergo,
 si dijs placet, tot præclara Geometrarum de
 asymmetris & alogis magnitudinibus theorema
 ta. Quid enim causa dicas, cur individua linea
 banc quidem metiatur, illam vero meteri non
 queat? Siquidem quod minimum in quoquoque

PRAEFATIO.

genere reperiatur, id communis omnium ~~re~~ ~~sura~~
esse solet. Innumerabilia profecto sunt illa, qua ex
falsis eiusmodi decretis absurdia consequuntur.
Et horum permulta quidem Mathematicus,
sed longè plura colligit Physicus. Quid varia
~~λευδοχαρημάτων~~ genera commemorem, qua ex
hoc uno fonte tam longè latèque diffusa fluxisse
videntur? Notissimus est Antiphonis tetrago-
nismus, qui Geometrarum Et ipse principia non
parum labefecit, cum recta linea curuam posuit
aquaalem. Longum esset mihi singula percensere,
præsertim ad alia properanti: Hoc ergo certum
fixum, Et in perpetuum ratum esse oportet, quod sa-
pienter monet Aristoteles, Πρὸς δὲ τὸν ὅπερας ὄρισ-
θετικὸν αὐτὸν μεγάλων γέρων οὐδεὶς
τίπος ἔπειρεν. Nam principijs illa congruere de-
bent, qua sequuntur. Quod si tanum perspicitur
in istis exilioribus Geometria initijs, qua punto,
linea, superficie definiuntur, momentum, vi ne-
b. ac quidem sine summo impendentis ruina pericu-
lo conuelti aut oppugnari possint, quanta queſo-
vis putanda est huius σοτερίων, quam collatis
tot præstantissimorum artificum inuentis, mira
quadaam ordinis solertia contexuit Euclides, vni-
uersæ Mathematicos elementa complexu suo coercen-
tem? Vt ligitur omnibus rebus instructior Et para-
tior quisq; ad hoc studiū libenter accedat, Et sin-
gula, vel minutissima exactius secum repueret atq;
perdiscat, operæpreciū censui, in primo institutio-
nis aditu vestibuloq; præcipua quadem capita,
quibus

PRAEFATIO.

quibus itaq; ferè Mathematica scientia ratio intel-
ligatur, breviter explicare: tum ea qua sunt Geo-
metria propria, diligenter persequi Euclidis deniq;
in extuenda bac sorciāwq; consilium sedulo ac
fideliter exponere. Qua ferè omnia ex Aristotelis
perissimū ducta fontibus, nemini iniuisa fore cōfido,
qui modo ingenuū animi candorē ad legendū attu-
lerit. Ac de Mathematica diuisione primū dicamus.

Mathematica in primis scientia studiosos fuisse
Pythagoreos, non modò historicorum, sed etiam phi-
losophorum libri declarant. His ergo placuit, ut in
partes quatuor vniuersum distribuatur Mathe-
matica scientia genus, quarum duas ἐπὶ τὸ ποσὸν,
reliquas ἐπὶ τὸ ψηλίχον versari statuerunt. Nam
εἰ τὸ ποσὸν vel sineulla comparatione ipsum
per se cognosci, vel certa quadam ratione compa-
ratum spectari: in illo Arithmeticam, in hoc ver-
sari Musicam: & τὸ ψηλίχον partim quiescere,
partim moueri quidem: illud Geometria propo-
suum esse: quod verò sua sponte motu cietur.
Astronomia. Sed ne quis falso putet, Mathe-
maticam scientiam, quodd in vitroque quanti-
genero cernitur, idcirco inanem videri (si qui-
dem non solum magnitudinis diuiso sed etiam
muliitudinis accretio infinitè progredi potest)
meminisse decet, τὸ ψηλίχον καὶ τὸ ποσὸν,
qua subiecto Mathematica generi imposita sunt
a Pythagoreis nomina, non cuiuscunque mo-
di quantitatem significare. sed eam demum,
qua tum mudiitudo tum magnitudine sit desi-

PRÆFATTO.

vita, & suis circumscripta terminis. Quis enim villam infiniti scientiam defendat? Hoc scitum est, quod non semel docet Aristoteles. infinitum ne cogitatione quidem complecti quoniam posse. Itaque ex infinita multitudinis magnitudinis diuīsūlē finitam hac scientia decerpit & amplectitur naturam, quam tractet, & in qua versetur. Nam de vulgari Geometrarum consuetudine quid sentiendum sit, cum data interdum magnitudine infinita aut fabricantur aliquid, aut proprias generis subiecti affectiones exquirunt, disertè monet Aristoteles, οὐδὲν γὰρ (de Mathematicis) loquens δέοιται τοῦ ἀπείρου, οὐδὲ κρατεῖται, ἀλλά μόνον εἴραι θύλευ ἀβούλεται, περιγραμμένην. Quamobrem disputatio ea qua infinitum refellitur, Mathematicorum decretū rationibusq; non aduersatur, nec eorum apodices labefacit. Etenim tali infinito opus illis nequam est, quod exitu nullo peragrari possit, nec talem ponunt infinitam magnitudinem: sed quantumcunq; velit aliquis effingere, ea ut suppetat, infinitam præcipiunt. Quinetiam non modo immensa magnitudine opus non babent Mathematici, sed ne maxima quidem: cum instar maxime minima quaque in partes totidem pari ratione diuidi queat. Alteram Mathematicā divisionē attulit Geminus, vir (quantum ex Proclo conc̄ere licet) μαθημάτων laude clarissimus. Eam, quæ superiore plenior & accuratior forte visa est, cū doctissimè pertractarit sua in decimum Euclidis prefa-

PRAEFATIO.

prafatione P. Montaureus vir senatorius, & regia
bibliothece prafctus, leuiter attingam. Nam ex
duobus rerum velut summis generibus τῶν νοῦς
καὶ τῶν ἀνθρώπων, quæ res sub intelligentiâ cadunt,
Arithmetica & Geometria attribuit Geminus; qua
vero in sensu incurruunt, Astrologie, Musica Sup-
putatrici, Optica, Geodesia & Mechanica adiu-
dicantur. Ad hanc certè diuisionem spectasse videtur
Aristoteles, cum Astrologiam Opticam, harmo-
nicam φυσικωτέρας τῶν μαθημάτων nominat, ut
qua naturalibus & Mathematicis interiectæ sint,
ac velut ex rorisque mixta disciplina: Siquidem
genera subiecta à Physicis mutuantur, causas
vero in demonstrationibus ex superiori aliqua
scientia repetunt. Id quod Aristoteles ipse aper-
tissime testatur, ενταῦθα γέρον, φησί, τὸ μένδε,
τῶν ἀνθρώπων. εἰ δέναι τὸ διόλε, τῶν μαθημα-
τικῶν. Sequitur, ut quid Mathematica conueni-
at cum Physica & prima Philosophia: quid ipsa
ab vitaque differat, paucis ostendamus. Illud
quidem omnium commune est, quod in veri con-
templatione sunt posita, ob idquæ Decopilexād
Graci dicuntur. Nam cum didicta siue ratio
& mens omnis sit vel πραγματικὴ, vel διοπίλεκτὴ,
solidem scientiarum sint genera necesse est. Quod
si Physica, Mathematica, & prima Philosophia,
neō in agendo, nec in efficiendo sunt occupata,
hoc certè perspicuum est, eas omnes in cognitione
contemplationeque necessario versari. Cum enim
serum non modò agendarū, sed etiam effi-
cienda-

PRAEFATIO.

ständarum principia in agente vel sufficiente con-
sistunt, illarum quidem topocognitio, harum au-
tem vel mens vel ars, vel vis quadam & facul-
tas: rerum profecto naturalium. Mathematica-
rum, atque diuinarum principia in rebus ipsis,
non in philosophis inclusa latent. Atque haec
una in omnes valet ratio, qua Deorum ulexes esse
colligat. Iam vero Mathematica separatim cum
Physica congruit, quod veraque versatur in cog-
nitione formarum corpori naturali inherenterum.
Nam Mathematicus plana, solida, longitudines
& puncta contemplatur, qua omnia in corpore
naturali à naturali quoque philosophie tractantur.
Mathematica item & prima philosophia hoc inter-
se propriè conueniunt, quod cognitionem veraque
persegitur formarum, quoad immobiles, & à con-
crectione materia sunt libera. Nam tamen si
Mathematica forma re vera per se non coherent,
cognitione tamen à materia & motu separantur,
οὐδὲ γίνεται φεῦδος χωρίσθων. ut ait Aristoteles.
De cognitione & societate breviter dixi-
mus, iam quid imersit videamus. Unaquæq; mathe-
maticarum certum quoddam rerum genus propo-
suum habet, in quo versetur, ut Geometria quan-
titatem & continuationem aliorum in unam par-
tem, aliorum in duas, quorundam in tres, eorumq;
quatenus quanta sunt & continua, affectiones
cognoscit. Prima autem philosophia, cum sit omni-
am communis, uniuersum Entis genus, quaq; ei acci-
dunt & conueniant hoc ipso quod est, considerat.

Ad

PRAEFATIO.

Ad bac, Mathematica eam modo naturam am-
plectitur, quæ quamquam non mouetur, sepa-
ri tamen sciungiq; nisi mente & cogitatione à
materia non potest, obleariq; causam tñ & φαιρέ-
τεως dicit consuevit. Sed Prima philosophia in ijs
versatur, qua & sciuncta, & aeterna, & ab
omni motu per se soluta sunt ac libera. Caterum
Physica & Mathematica quanquā subiecto discre-
pare non videntur, modo tamen ratione q; differunt
cognitionis & contemplationis; unde dissimili-
tudo quoque scientiarum sequitur. Et enim Mathe-
matica species nihil re vera sunt aliud, quam
corporis naturalis extremitates, quas cogitati-
one ob omni motu & materia separatas Mathe-
maticus contemplatur: sed easdem conjectatur
Physicorū ars, quatenus cum materia comprehen-
sa sunt, & corpora motui obnoxia circumscrā-
bunt. Ex quo fit, ut quacunque in Mathematicis
incommoditates accidunt, eadem etiam in
naturalibus rebus videantur accidere, non autem
vicissim. Multa enim in naturalibus sequuntur in-
comoda, qua nihil ad Mathematicum atti-
nent, dicitò, inquit Aristoteles, τὰ μὲν ίξ & φαιρέ-
τεως, λέγεται, τὰ μαδυμαλεκά, τὰ χρυσικά τοι
προστέτεως. Siquidem res cum materia deuinctas
contemplatur physicis: Mathematicum verò cognoscit
scilicet circumscripsit ijs omnibus, quæ sensu percipiuntur,
ut gravitate, levitate, duritate, mollite, & præterea
calore, frigore, alijsq; contrariorum paribus, quæ
sub sensum subiecta sunt: tantum autem relinqua-
quā.

P.R A E F A T I O.

quantitatem & continuum. Itaq; Mathematicorum ars in ijs qua immobilia sunt cernitur (τὸ δῆμος αὐτού μακρά τὸν δύτων ἀστερικόν οὐκέτε εἰσί σέω τὸν τερπὶ τὴν ἀστρολογίαν) qua verò in natura obscuritate posita est, res quidem qua nec separari nec motu vacare possunt contemplatur. Id quod in vitroque scientia genere perspicuum esse potest siue res subiectas definias, siue proprietates eorum demonstres. Etenim numerus, linea, figura, rectum, inflexum, aquale, rotundū, vniuersa deniq; Mathematicum qua tractat & proficerat, absque modo explicari doceris, possum: χωρίς δὲ τὸν νοήσει τὸν τερπὸν οὐκέτε εἰσί. Physica autē sine monitione species nequaquam possunt intelligi. Quis enim hominis, planeta, ignis, ossium, carnis naturam & proprietates sine motu, qui materiam sequitur, perspiciat? Siquidem tantisper substantia quaque naturalis constare dici solet, quo ad opus & munus suum, agendo patiendoque tueri ac sustinere valeat: qua certe amissa δυσάρμονη, ne nomen quidem nisi ὄμιλον μεγαλεῖται. Sed Mathematico ad explicandas circuli aut trianguli proprietates, nullum adferre potest usum, materia, ut auri, ligni, ferri, in qua insunt, consideratio, quin ed verius eiusmodi rerum, quarum species tanquam materia vacantes efformemus animo, naturam complectemur, quod coniunctione materia quasi adulterari diphraueisque videntur. Quo circa Mathematica species eodem modo quo κοιλὸν, siue concavitas, siue motu & subiecto, definitione explicare cogno-

PRAEFATIO.

noſciq; poſſunt: naturales verò cùm eam vim
babent, quam ut ita dicam, ſimilitas cum materia
comprebenſa ſunt, nec abſque ea ſeparatim poſſunt
intelligi: quibus exemplis quid inter Physicas &
Mathematicas ſpecies interfit, baud diſſicile eſt
animaduertere. Illis certè non ſemel eſt uſus Ariſtoles.
Valeant ergo Protagoraſ ſophiſmata,
Geometras hoc nomine refellentis, quod circulus
normam punc̄to non attingat. Nam diuina Geo-
metrarum theorematā, qui ſenſu eſtimabit, viꝝ
quicquam reperi et quod Geometra concedendum
videatur. Quid enim ex hiſ qua ſenſum mouent,
ita rectum aut rotundum dici poſteſt, ut à Geome-
trā ponitur? Nec verò abſurdum eſt aut vitioſum,
quod lineas in puluere deſcriptas pro rectis aut ro-
tundis aſſumit, qua nec recta ſuni nec rotunda, ac ne
latitudinis quidem expertes. Si quidem non iſis vi-
tetur Geometra, quaſi inde vim habeat conculſio, ſed
eorum qua diſcenti intelligenda relinquentur,
rudem ceu imaginem proponit. Nam qui priuum
iſſiuuntur, hi ductu quodam & velut χρεαyo-
γia ſenſum opus babent, vt ad illa qua ſola in-
telligentia percipiuntur, aditum ſibi compara-
re queant. Sed tamen exiſtimandum non eſt rebus
Mathematicis omnino negari materiam ac
non eam tanium qua ſenſum afficit. Eſt enim
materia alia qua ſub ſenſum cadit, alia qua ani-
mo & ratione intelligitur. Illam apud h̄n bano-
rotū vocat Aristoteles. Senſu percipitur, ut as-
te lignum, omniſq; materia qua, moueri po-
teſt

PRAEFATIO.

est Animo & ratione cernitur ea qua in rebus sensilibus inest, sed non quatenus sensu percipiuntur, quales sunt res Mathematicorum. Vnde ab Aristotele scriptum legimus ἐπὶ τῷ τοῦ ἀφαιρέσθαι τὸν rectum se habere ut simum: μὲν συνεχῶς γάρ: quasi velit ipsas recti quod Mathematicorum est, suam esse materiam, non minus quam simi quod ad Physicos pertinet. Nam licet res Mathematica sensili vacenti materia, non sunt tamen individua, sed propter continuationem partitioni semper obnoxia, cuius ratione dici possunt sua materia non omnino carere: quin aliud videtur τὸ εἶναι γραμμὴν, aliud, quoad continuationi adiuncta intelligitur linea. Illud enim ceu forma in materia proprietatum causa est, quas sine materia percipere non licet. Hæc est societas & fidis Mathematicum Physica & prima Philosophia ratio. Nunc autem de nominis etymo & nominatione pauca quadam afferamus. Nam si qua iudicio & ratione imposita sunt rebus nomina, ea certè non temere indita fuisse credendum est, quibus scientias appellari placuit, sed neque otiosa semper haberi debet ista etymologia indagatio, cum ad rei etiam dubia fidem sape non parum valeat reæ nominis interpretatio. Sic enim Aristoteles ducto ex verborum ratione argumento αὐτομάται, περὶ οὐλῆς, αἰδεψ, aliarumq[ue] rerum naturam ex parte confirmavit. Quoniam igitur Pythagoras Mathematicam scientiam non modo studiose coluit, sed etiam repetitis à capite principijs, geometricam contem-

P R A E F A T I O.

contemplationem in liberalis disciplina formam
composuit, & perfectis absq; materia solius intel-
ligentiae adminiculo theorematis, tractationem
τηρετικής ἀλογίαν, & κοσμικῶν Σχημάτων con-
stitutionem excogitauit: credibile est, Pythago-
ram, aut certè Pythagoreos, qui & ipsi doctoris
sui studia libenter amplexi sunt, huic scientia id
nomen dedisse, quod cum suis placitis atq; decretis
congrueret reramq; propositarum naturam quo-
quo modo declararet. Ita cum existimat illi, omni-
nem disciplinam, qua μάθησε dicitur, ἀνάμνη-
σιν esse quandam i.e. recordationem & repetitionem
eius scientie, cuius antè quam in corpus immigra-
ret, compos fuerit anima, quemadmodum Plato
quoque in Menone, Phædone, & alijs aliquot locis
videtur astruxisse: animaduerterent autem
eiusmodi recordationem, qua non posset multis ex
rebus perspecti, ex his potissimum scientijs demon-
strari, si quis nimirum, ait Plato, ἐπὶ τὰ διαχρόνι-
ματα ἀγαγεῖ, probabile est equidem Mathematicas à
Pythagoreis artes καὶ τὸ ἔξοχον fuisse nominatas; ut
ex quibus μάθησε, id est eternarum in anima ra-
tionum recordatio διαφέρεται. Et principiū in-
telligi posset. Cuius etiam rei fidem nobis diuinum
fecit Plato, qui in Menone Socratem induxit hoc
argumenti genere persuadere cupientem, discere ni-
bil esse aliud quam suarum ipsius rationum animum
recordari. Etenim Socrates pusionem quendam ut
Tullij verbis ut ar, interrogat de geometrica dimen-
sione quadrati: ad ea sic ille respondet ut puer, et sa-
mico

PRAEFATIO.

mentam faciles interrogations sunt, ut gradatim respondens, eodem perueniat quod si Geometrica dicisset. Aliam nominis huius rationem Anatolius exposuit, ut est apud Rhodiginum, quod cum certa disciplina deprehendi vel non docente aliquo possint omnes, Mathematica sub nullius cognitionem veniant, nisi praecunte aliquo, cuius solertia succidantur repreheta, vel exurantur, & superciliosa complanentur aspreta. Ita enim Celine quod quam vim habeat, non est huius loci curiositas perscrutari. Evidem M. Tullius Mathematicos in magna rerum obscuritate, recondita arte multipliciter ac subtili versari scribit: sed quis nescit idipsum cum alijs grauioribus scientijs esse commune? Est enim, vel eodem auctore Tullio, omnis cognitio multis obstructa difficultatibus, maximaq; est & in ipsis rebus obscuritas, & in iudicijs nostris infirmitas, nec ullus est, modo interius paulo Physica penetrarit, qui non facile sit experitus, quam multi vndique emergant, rerum naturalium causas inquirentibus, inexplicabiles labyrinthi. Sunt qui ex demonstrationum firmitate nominari Mathematicas opinantur: curus etiam rationis momentum alio seorsim loco expendum fuerit. Quocirca primam verbi notationem, quam sequutus est Proclus, nobis retinendam censeo. Hactenus de uniuerso Mathematicae genere, quanta potui & perspicuitate & breuitate dixi. Sequitur ut de Geometria separatim atque ordine ea differam, que initio sum pollici-

PRAEFATIO.

Est autem Geometria, ut definit Proclus sc̄ientia, qua versatur in cognitione magnitudinum figurarum, & quibus ha continentur, extre-
marum, item rationum & affectionum, qua in illis cernuntur ac inhārent: ipsa quidem progrediens à punto individuo per lineas & superficies, dum ad solida descendat, variasq; ipsorum differentias p̄tefaciat. Quūmque omnis scientia demonstrativa, ut docet Aristoteles, tribus quasi momentis contineatur, genere subiecto, cuius proprietates ipsa sci-
entia exquirit & cōtemplatur: causis & principijs ex quibus primis demonstrationes conficiuntur: & proprietatibus, qua de genere subiecto per se enun-
ciantur: Geometria quidem subiectum in lineis, tri-
angulis, quadrangulis, circulis, planis, solidis. atque omnino figuris & magnitudinibus, earūmque ex-
tremitatibus consistit. His autem inherent divisiones, rationes, tactus, equalitates, ταραβολαι
ταραβολαι ἐλεῖσθαι, atque alia generis eiusdem prop̄e innumerabilitate. Postulata vero & Axiomata ex quibus hac inesse demonstrantur, eiusmodi
ferē sunt: Quouis centro & interuallo circu-
lum describere. Si ab equalitus aequalia deira-
bas, qua relinquuntur esse aequalia, ceteraq; id
genus permulta, qua licet omnium sint commu-
nia, ac demonstrandum tamen tum sunt accom-
modata, cum ad certum quoddam genus tra-
ducuntur. Sed cūm precipua videatur Arith-
metica & Geometrica inter Mathematicas:
dignatio, cur Arithmetica sit. arguit̄ &
exadīor

P R A E F A T I O.

exactior quam Geometria paucis explicandam arbitror. Hic verò & Aristotelem sequemur ducem, qui scientiam cum scientia ita comparat, ut accuratiorem esse velit eam, qua rei causam docet, quam qua rem esse tantum declarat, deinde qua in rebus sub intelligentiam cadentibus versatur, quam qua in rebus sensum mouentibus cernitur. Sic enim & Arithmetica quam Musica, & Geometria quam Optica, & Stereometria quam Mechanica exactior esse intelligitur. Postremo qua ex simplicioribus initijs constat, quam que aliqua adiectione compositis videntur. Atque hoc quidem ratione Geometria praefat Arithmetica, quod illius initium ex additione dicatur, buius sit simplicius. Est enim punctum, ut Pythagoreis placet, unitas qua situm obtinet: unitas vero punctum est quod sicut vacat. Ex quo percipitur, numerorum quam magnitudinum simplicius esse elementum, numerosque magnitudinibus esse priores, & à concretione materia magis disiunctos. Hac quanquam nemini sunt dubia, habet & ipsa tamen Geometria quo se plurimum efferat, opibusque suis ac rerum vertute multipli vel cum Arithmetica certet: id quod tunc facile deprehendas cum ad infinitam magnitudinis divisionem, quam respuit multitudo, animus conuerteris. Nunc qua sit Arithmetica & Geometria societas, videamus. Nam theorematum quo demonstrationes illustrantur, quadam sunt viri usque scientia communia, quadam verò singula

PRAEFATIO.

gularum propria. Etenim quod omnis propor-
tio sit ratio sine rationalis, Arithmeticae soli con-
uenit, nequaquam Geometria, in qua sunt eti-
am ἀρρεγές seu irrationales proportiones. nem
quadratorum gnomas minimo definitos esse,
Arithmeticae proprium (si quidem in Geometria
nihil tale minimum esse potest) sed ad Geometri-
am propriè spectant situs, qui in numeris locum
non habent tactus, qui quidem à continuis ad-
mittuntur εἰλογον, quoniam ubi diuisio infinitè
procedit, ibi etiam τὸ ἀλογον esse solet. Com-
munia porro viriusque sunt illa, qua ex sectionibus
conueniunt, quas Euclides libro secundo est persequen-
tas: nisi quid sectio per extremam & medium ra-
tionem in numeris nusquam reperi potest. Nam
vero ex theorematibus eiusmodi communibus,
alia quidem ex Geometria ad Arithmeticam tra-
ducuntur: alia contrà ex Arithmetica in Geometri-
am transferuntur: quadam vero perinde viri-
que scientia conueniunt, ut que ex uniuersa ar-
te Mathematica in viranque harum conueniant.
Nam & alterna ratio, & rationum conuersio-
nes, compositiones, diuisiones hoc modo commu-
nia sunt viriusque. Qua autem sunt τοις συμ-
μετρον, id est, de commensurabilibus, Arith-
metica quidem primum cognoscit & contempla-
tur: secundo loco Geometria Arithmeticam
imitata. Quare & commensurabiles magni-
tudines illa dicuntur, que rationem inter-
se habent, quam numerus ad numeram, per-

PRABFATI.

inde quasi cōmensuratio & σύμμετρία in numeris
primum consistat (Vbi enim numerus ibi & σύμμετρος
cernitur: & vbi σύμμετρος, illuc etiam numerus) sed quae triangulorum sunt & quadrangulorum, à Geometra primum considerantur: tūm analogia quadam Arithmeticus eadem illa in numeris contemplatur. De Geometria diuīsione hoc adiūcendum puto, quod Geometria pars altera in planis figuris cernitur quae solam latitudinem longitudinem coniunctam habent: altera vero solidas contemplatur, que ad duplex illud interuallum crastitudinem adsciscunt. Illam generali Geometria nomine veteres appellarunt: hanc propriè Stereometriam dixerunt. Ita Geometriam cum Optica & Stereometriam cum Mechanica non raro comparat Aristoteles. Sed illius cognitio huius inventionem multis seculis antecepsit, si modò Stereometriam ne Socratis quidem erat ullam fuisse omnino verum est, quemadmodum à Platone scriptum videtur. Ad Geometrica utilitatem accedo, quae quamquam suapte vi & dignitate ipsa per se ntitur, nullius usus aut actionis ministerio mancipata (vt de Mathematicis omnibus scientijs concedit in Politico Socrates) si quid ex ea tamen utilitatis externe queritur, Dij boni quam latos, quam uberes, quum varios fructus fundit? Nec verò audiendus est vel Aristippus vel Sophistarum alius, qui Mathematicorum artes idcirco repudiet, quod ex fine nihil docere videantur, eiusque quod melius aut deteri-

PRAEFATIO.

deterius nullam habent rationem. Ut enim nihil
causa dicas, cur sit melius trianguli, verbi gratia,
tres angulos duabus esse rectis aequales: minime tam
men fuerit consentaneum Geometria cognitionem
ut inutilem exagitare, criminari, explodere, quasi
qua sinem & bonum quod referatur, habeat nullum.
Multas haud dubie solius contemplationis beneficio
circa materiam contagionem adfert Geometria com
moditates partim proprias, partim cum vniuerso
genere communes. Cum enim Geometria, ut scri
psit Plato, eius quod semper est cognitionem profi
zeatur, ad veritatem excitabit illa quidem ani
mum, & ad ritè philosophandum cuiusque men
sem comparabit. Quinetiam ad disciplinas om
nes facilius perdiscendas, attigeris necne Geome
triam quanti referre censes? Nam ubi cum mate
ria coniungitur, nonne praestantissimas procreat
artes. Geodesiam, Mechaniam, Opticam, qua
rum omnium usu, mortalium vitam summis be
neficiis complectitur? Etenim bellica instrumen
ta, urbiumq; propugnacula, quibus munita urbes
hostium vim propulsarent, his adiutricibus fa
bricata est: montium ambitus & altitudines, loco
rumque sium nobis indicauit: dimetendorum
& mari & terra itinerum rationem prescripsit:
trusim & stateras, quibus exacta numerorum
equalitas in ciuitate retineatur, composuit: v
niuersi ordinem simulacris expressit, multa
que que hominum fidem superarent, omnibus
persuasit. Vbiique extant praeterea in eam rem

PRAEFATIO.

testimonia. Illud memorabile, quod Archimedē rex Hiero tribuit. Nam exstructo, vasta molia nauigio, quod Hiero Aegyptiorum regi Ptolemaō mitteret, cum variuersa Syracusanorum multitudo collectis simul viribus nauem trahere non posset effecisseq; Archimedes, ut solus Hiero illam subaueret, admiratus viri scientiam rex & p̄ò taurūs, ἐφη, τῆς ἡμέρας περὶ πάντος ἀρχιμῆδη λέγοντες τιστέον. Quid? quod Archimedes idem, ut est apud Plutarchū, Hieroni scriptis datis viribus datum pondus moueri posse? fatusq; demonstratio-
nis reboce illud sepe tactarit, si terram haberes alteram ubi pedem figeret, ad eam, nostram hanc se transmouere posse? Quid varia, autemque machinarūmque genera ad usus necessarios com-
parata memorem? Innumerabilia profecta sunt illa, & admiratione dignissima quibus pris-
ci homines incredibili quodam ad philosophan-
dum studio concitati, inopem mortalium vitam
artis huīus præsidio subleuarum: tametsi me-
moria sit proutum, Platonem Eudoxo & Ar-
chytæ virtus vertisse, quod Geometrica problemata
ad sensilia & organica abducerent. Sic enim
corrumpi ab illis & labefieri Geometria frā-
stantiam, qua ab intelligibilibus & incorporeis
rebus ad sensiles & corporeas prolaberetur. Qua-
propter ridicula idem scripsit Plato Geometra-
rum esse vocabula, quæ quasi ad opus & acti-
onem spectent, ita sonare videntur. Quid enim
est quadrare si non opus facere? Quid addere,

P R A E F A T I O.

producere, applicare? Multa quidem sunt eiusmodi nomina, quibus necessariò & tanquam coacti Geometra vsuntur, quippe cum alia desine in hoc genere commodiora. Sic ergo censuit Plato, sic Aristoteles sic denique philosophi omnes; Geometriam ipsam cognitionis gratia excedendam, nec ex aliqua usu externo sed ex rerum ratione intelligentia estimandam esse. Exposita breuius quam res tanta dici possit, utilitatis ratione, Geometria orum, qui in hac rerum periodo ex historiorum monumentis nobis est cognitus deinceps aperiamus. Geometria apud AEgyptios inuenta, (ue ab Adamo, Setho, Noab, quos cognitione rerum multiplici valuisse constat, eam repetamus.) ex terrarum dimensione, ut verbi praeceps fert ratio, ortum habuisse dicitur: cum annuensuria Nili inundatione & incrementis limo obducti agrotum termini confunderentur. Geometriam enim, sicut & reliquas disciplinas, in usu quam in arte prius fuisse aiunt. Quod sane mirum videri non debet, ut & huius & aliarum scientiarum inuentio ab usu cuperit ac necessitate. Et enim tempus, rerum usus, ipsa necessitas ingenium excitat, & ignauiam acuit. Deinde quicquid orum habuit (ut tradunt Physici) ab inchoato & imperfecto processit ad perfectum. Sic artium & scientiarum principia experientia beneficio collecta sunt: experientia vero à memoria fluxit, que & ipsa à sensu primum manauit. Nam quod scribit Aristoteles, Mathematicas artes,

PRAEFATIO

comparatis rebus omnibus ad vitam necessariis, in
AEgypto fuisse constitutas, quod ibi sacerdotes om-
nium concessu in otio degerent: non negat ille ad-
ductos necessitate homines ad excogitandam, verbè
gratia terræ dimetiendæ rationem, qua theorema-
tum deinde inuestigationi causam dederit: sed hoc
confirmat, præclara eiusmodi theorematum inuen-
ta, quibus extracta Geometria disciplina constat,
ad usus vitæ necessarios ab illis non esse experit. Ita-
que vetus ipsum Geometria nomen ab illa terra
partiunda finiumque regendorum ratione posteà
recessit, & in certa quadam affectionum magni-
tudini per se inherentium scientia propriè reman-
sat. Quemadmodum igitur in mercium & con-
tractuum gratiam supputandi ratio, quam se-
cuta est accurata numerorum cognitio, à Phœ-
nicibus initium duxit: ita etiam apud AEgypt-
ios, ex ea quam commemoravi causa ortum habuit
Geometria. Hanc certè, ut id obiter dicam, Tba-
les in Graciā ex AEgypto primum transtulit: cui
non pauca deinceps à Pythagora, Hippocrate,
Chio, Platone, Archytā Tarentino, alijsq; com-
pluribus, ad Euclidis tempora factæ sunt rerum
magnarum accessiones. Ceterū de Euclidis
etate id solum addam, quod à Proclo memoria
mandatum accepimus. Is enim commemoratis
aliquot Platonis tum aequalibus tum discipulis,
subiicit, non multò etate posteriore illis fuisse
Euclidem eum, qui Elementa conscripsit, &
multa ab Eudoxo collecta, in ordinem luculentum

com-

PRAEFATIO.

composuit, multaque à Theateto inchoata perfecit, quaque mollius ab alijs demonstrata fuerant, ad firmissimas & certissimas apodexes reuocauit. Vixit autem, inquit ille sub primo Ptolemao. Et enim fereunt Euclidam à Ptolemao quondam interrogatum num qua esset via ad Geometriam magis compendiaria, quam sit ista σορχέωσις respondisse μη τίναι βασιλεικὴν ατραπὸν ἐπίγεωμέτριαν.

Diende subiungit, Euclidem natu quidem esse minorem Platone, maiorem vero Eratosthene & Archimedem (hi enim quales erant) cum Archimedes Euclidis mentionem faciat. Quod si quis egregiam Euclidis laudem quam cum ex alijs scriptioribus accurasissimus, sūm ex hac Geometria στορχεωδē cōsequens est in qua diuinus rerum ordo sapientissimis quibusque hominibus magna semper admirationi fuit, in Proclum studiosè legat, quo rei veritatem illustrem reddat grauiissimi testis auctoritas. Supereftigitur ut finem videamus, quod Euclidis elementa referri, & cuius causa in id studium incumbere, oporteat. Et quidem si res qua tractantur, consideres: in totabac tractatione nihil aliud queri dixeris, quam ut Σομιχὰ que vocantur σχήμata (fuit enim Euclides professione & instituto Platonicus) Cubus Icosaedrum, Octaedrum, Pyramis & Dodecaedrum certa quadam suorum & inter se laterum, & ad sphera diametrum ratione eidem sphera inscripta comprehendantur. Huc enim pertinet Epigrammatum illud verus, quod in Geometrica Michaelis

PRAEFATIO.

Pselli συνόψει scriptum legitur.

Σχήματα πλίτε & τολμασμος, πυθαγόρας Κρότος
έπει.

πυθαγόρας σοφὸς ἐπει, πλάτων δὲ ἀριδηλὸς εἶδεν
διξει.

Εὐχείδης ἐπὶ τοῖστα λόγος περιγελλεῖς ἔρευνεν.

Quod si discēntis institutionem spēctes, illud
certè fierit propositum, ut bususmodi elemento-
rum cognitione informatus discēntis animus, ad
quālibet non modū Geometria, sed & aliārum
Mathēmaticā partium tractationem idoneus para-
tusq; accedat. Nam tamen si institutionem hanc so-
lito sibi Geometra vendicare videtur, & tanquam
in possessionem suam venerit, alios excludere poſſe:
inde tamen per multa suo quodam modo iure decer-
pit Arithmeticus, pleraque Musici non pauca de-
trahit. Astrologus, Opticus, Logisticus, Mechanicus,
item 3, ceteri: nec vilus est denique artifex praecla-
rus, qui in huius se possessionis societatem cupide non
offerat, partemq; sibi cōcedi postulet. Hinc σορχήσι-
τος absolute operi nomen, & σορχώτης di-
ctus Euclides. Sed quid longius prouebor? Nam
quod ad hanc rem attinet, tam copiose & erudi-
tè scripsit (ut alia complura) eo ipso, quem dixi,
loco P. Montaureus, ut nihil desideria loci reli-
querit. Quæ verò ad dicendum nobis erant propo-
sta hactenus pro ingenij nostri tenuitate om-
nia mibi perfecisse videor. Nam tamen &
huc eadem & alia pleraque multo forcè
praeclariora ab hominibus doctissimis, qui
sum

PRAEFATIO.

tum acumine ingenij, tum admirabili quodam labore dicendi semper floruerunt grauius, splendidius, uberioris tractari posse scio: tamen experiri libuit numquid etiam nobis diuino sit concessum munere, quod rudes in hac philosophia parte discipulos adiuuare aut certe excitare queat. Huc accessit quod ista recens elementorum editio, in qua nihil non parum fuisse studij, aliquid à nobis efflaginare videbatur, quod eius commendationem adaugeret. Cum enim vir doctissimus Io. Magnenus Mathematicarum artium in hac Patriarchorum Academia professor verè regius, nostrum bunc typographum in excudendis Mathematicorum libris diligentissimum, ad hanc Elementorum editionem sapè & multum esset adhortatus, eiusque impulsu permulta sibi iam comparasse typographus ad hanc rem necessaria, citò intervenit, malum Ioannis Magnieni mors insperata, qua iam graue inflxit Academie vulnus, cui ne post multos quidem annorum circuitus cicatrix obduci villa posse videatur. Quamobrem amissi instituti buius operis duce, typographus, qui nec sumptus antea factos sibi perire, nec studiosos, quibus id muneris erat pollicitum, sua spē cadere vellet, ad me venit, & impensè rogauit, ut meam proposita editioni operam & studium nauarem, quod cum denegares occupatio nostra, iuberet officij ratio, feci e quidem regalis, ut qua subobscurè vel parum commode in sermonem Latinum è Graco translata

PRAEFATIO.

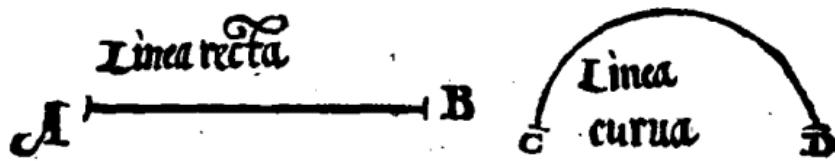
videbantur, clariore, aptiore & fideliore interpretatione nostra (quod cuiusq; pace dictum volo) lucem acciperent. Id quod in omnibus ferè libris posterioribus tute primo obtutu perspicias. Nam in sex prioribus non tantum temporis quantum in ceteris ponere nobis: licuit decimi autem interpretatio, qua melior nulla potuit adfert, P. Montaureo solida debetur. Atq; ut ad perspicuitatem facilitatemq; nihil tibi deesse queraris, adscripta sunt propositiis singulis vel lineares figure, vel punctorum tanquam unitatum notulae, qua Theonis apodixin illustrent illæ quidem magnitudinum, bæ autem numerorum indices, subscriptis etiam ciphrarum, ut vocant, characteribus, qui propositum quemuis numerum exprimant, ob eamq; causam eiusmodi unitatum notule, quæ pro numeri amplitudine maius pagina spatiū occuparent, pauciores sepius depi-ctæ sunt aut in lineas etiam commutatae. Nam literarum ut a, b, c characteres non modo numeris & numerorum partibus nominandis sunt accommodati, sed etiam generales esse numerorum, ut magnitudinum affectiones testantur. Adiecta sunt insuper quibusdam locis non paenitenda Theonis scholia, siue maiis lemmata, quæ quidem longè plura accessissent, si plus ory & temporis vacui nobis fuisset relictum, quod huic studio impartiremus. Hanc igit; operam boni consule, & quo obvia erunt impressionis vitia, candidè emenda. Vale. Lutetia 4.
Am April. 1557.

EVCLIDIS ELEMENTVM PRIMVM

DEFINITIONES.

¹
Punctum est, cuius pars nulla est. Punctum

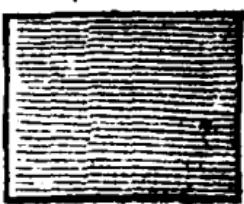
²
Linea verò, longitudine latitudinis expers.

³
Lineæ autem termini, sunt puncta.

⁴
Recta linea est, quæ ex æquo sua interiaceat puncta.

⁵
Superficies est, quæ longitudinem latitudinemque tantum habet.

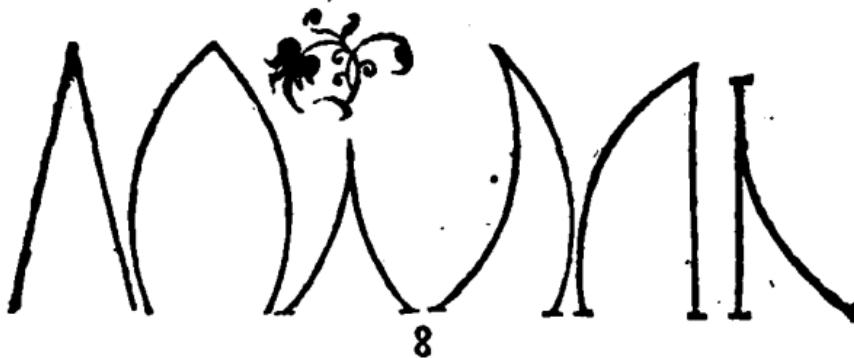
⁶ Super.

6

Superficiei extrema. sunt lineaꝝ.

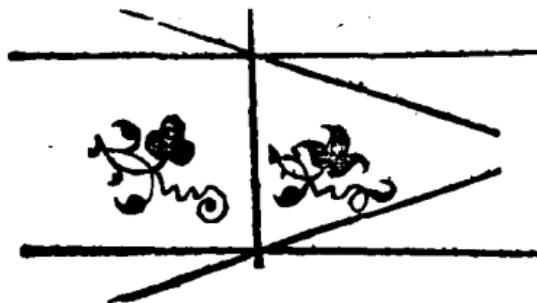
7

Plana superficies est, quæ ex æquo suas interiacet lineaꝝ.

8

Planus angulus est duarū linearū in plano se mutuò tangentium, & non in directum

iaceti
um, al-
teri-
us ad-
alterā
incli-
natio.

9

Cùm autem quæ angulum continēt lineaꝝ, rectæ fuerint, rectilineus ille angulus appellatur.

10

Cùm verò recta linea super rectam consitens lineaꝝ, eos qui sunt deinceps angulos equaꝝ, inter se fecerit: rectus est uterq; æqua-

Qualium angulorum: quæ insistit recta linea, perpendicularis vocatur ei^o, cui insistit.

11

Obtusus angulus est, qui recto maior est.

12

Acutus verò, qui minor est recto.

13

Terminus est, quod alicuius extremū est.

14

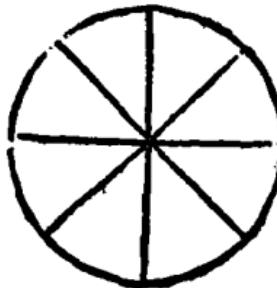
Figura est, quæ sub aliquo, vel aliquibus terminis comprehenditur.

15

Circulus est, figura plana sub vna linea cōprehēsa, quæ peripheria appellatur: ad quam ab uno puncto corum. quæ intra figuram sunt

4 E V C L I D . E L E M E N . G E O M .

sunt po-
sita, ca-
dentes
omnes
rectæ li-
neæ in-
ter se
sunt æquales.

16

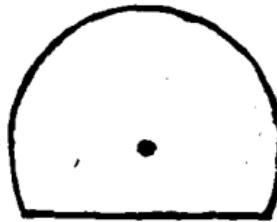
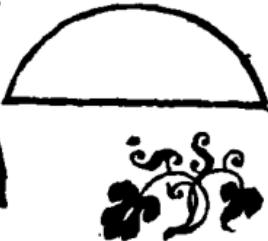
Hoc verò punctum, centrum circuli appellatur.

17

Diameter autem circuli, est recta quædam linea per centrum ducta, & ex utraque parte in circuli peripheriam terminata, quæ circulum bifariam secat.

18

Semicirculus est figura, quæ continetur sub diametro, & sub ea linea, quæ de circuli peripheria aufertur.

19

Segmentum circuli, est figura, quæ sub recta linea & circuli peripheria continentur.

20 Recti

20.

Rectilineæ figure, sunt quæ sub rectis lineis continentur.

21

Trilateræ quidem, quæ sub tribus.

22

Quadrilateræ, quæ sub quatuor.

23

Multilateræ verò, quæ sub pluribus quam
quatuor rectis lineis comprehenduntur.

24

Trilaterarū, porrò figura-
rū, æquilaterum est
triangulum, quod tri la-
tera habet æqualia.

25

Isoceles
autem est
quod duo
tantum æ-
qualia ha-
bet latera.

C

26. Sca-

²⁶

Scalenū
verò, est
qđ tria in
equalia ha-
bet latera.

²⁷

Ad hæc etiam trilaterarum figurarum, re-
ctangulum quidem triangulum est. quod
rectum angulum habet.

²⁸

Amblygonium autem, quod obtusum an-
gulum habet.

²⁹

Oxygenium verò, quod tres habet acutos
angulos.

³⁰

Quadrilaterarum autem figurarum, qua-
dratū
quidē
est qđ
& æ.
quila-
terū
& re-
ctangulum est.

³¹

Alterā parte longior figura est, quæ rectā-
gula quidem, at æquilatera non est.

³² Rhom-

32
Rhó-
bus au-
tem,
qui æ-
quila-
terum
& re-

33
ctangulum est.

Rhomboides verò, quæ aduersa & latera
& angulos habens inter se æqualia, neque
æquilatera est, neque rectangula.

34
Præter
has au-
tē re-
liquæ
qua-
drila-
teræ figuræ, trapezia appellantur.

35
Parallelæ rectæ lineæ sunt
quæ, cùm in eodem sint pla-
no, & ex utraque parte in in-
finitum producantur, in neutram sibi mu-
tuò incident.

Postulata.

I

Postuletur, vt à quo quis puncto in quoduis
C a pun-

8. EVCLID. ELEMENT. GEOM.

punctum, rectam lineā ducere cōcedatur.

2

Et rectam lineam terminatam in continuum recta producere.

3

In quoq[ue]is centro & interuallo circulū describere.

Communes notiones.

1.

Quæ eidē æqualia, & inter se sunt æqualia.

2.

Et si æqualibus æqualia adiecta sint, tota sunt æqualia.

3

Et si ab æqualibus æqualia ablata sint, quæ relinquuntur sunt æqualia.

4

Et si inæqualibus æqualia adiecta sint, tota sunt inæqualia.

5

Et si ab inæqualibus æqualia ablata sint, reliqua sunt inæqualia.

6

Quæ eiusdem duplia sunt, inter se sunt æqualia.

Et

⁷
Et quæ eiusdem sunt dimidia, inter se.
quælia sunt.

8

Et quæ sibi mutuò congruunt, ea inter se
sunt æqualia.

9

Totum est sua parte maius.

10

Item, omnes recti anguli sunt inter se æqua-
les.

11

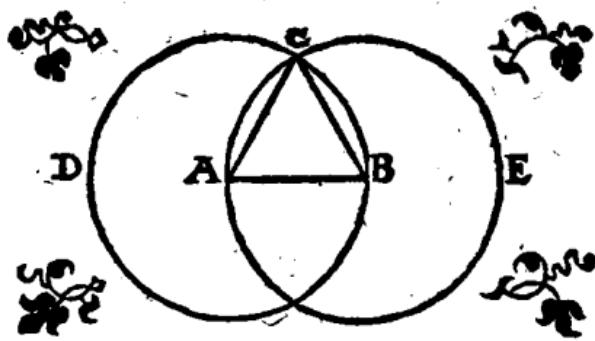
Et si in duas rectas lineas altera recta inci-
dens, internos ad easdēque partes angulos,
duobus rectis minores faciat, duæ illæ re-
ctæ lineæ in infinitum productæ sibi mu-
tuò incident ad eās partes, vbi sunt anguli
duobus rectis minores.

12

Duæ rectæ lineæ spatium non comprehen-
dunt.

Problema i. Propositio i.

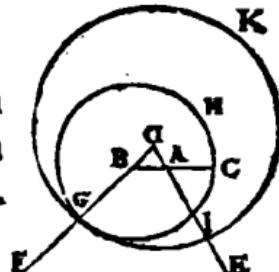
Super
data
recta
linea
termi-
nata,
triangulū
æquilaterum constituere.

Problema 2. Pro-

positio 2.

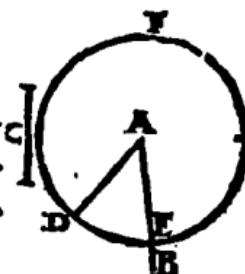
Ad datum punctum, da
tae rectae lineæ, e qualē
rectam lineam ponere.

Problema 3. Pro-

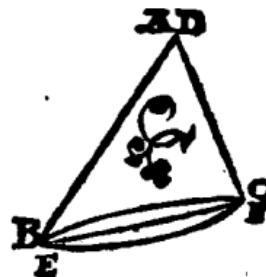
positio 3.

Duabus datis rectis li-
neis in equalibus, de ma-
iore æqualē minori re-
ctam lineā detrahere.

Theorema primum. Propositio 4.

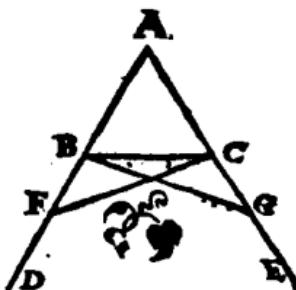
Si duo triangula duo latera duobus lateri-
bus æqualia habeant, vtrunque utriq; ha-
beant verò & angulum angulo æqualē sub
æqualibus rectis lineis contentum: & basi
basi æqualem habebunt, eritq; triâgulum
triâgulo æquale, ac reliqui anguli reliquis
angulis æquales erūt, vterque utriusque, sub
quibus æqualia latera subtenduntur,

Theore-

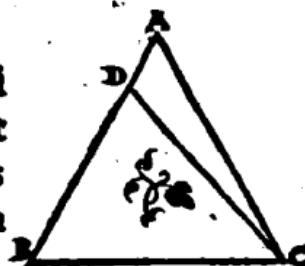
Theorema 2. Pro-
positio 5.

Iloscehum triangulorū
qui ab basim sunt angu-
li, inter se sunt æquales;
& si vltierius productæ
sint æquales illæ rectæli-
neæ, qui sub basi sunt anguli, inter se equa-
les erunt.

Problema 3. Pro-
positio 6.

Si trianguli duo anguli
æquales inter se fuerint
& sub equalibus angulis
subtensa latera æqualia
inter se erunt.

Theorema 4.6. Propositio 7.

Super eadē recta linea, duabus eiusdem re-
ctis lineis alię due rectę lineę æquales, vtra-
que vtrique nō constituentur, ad aliud at-
que a-

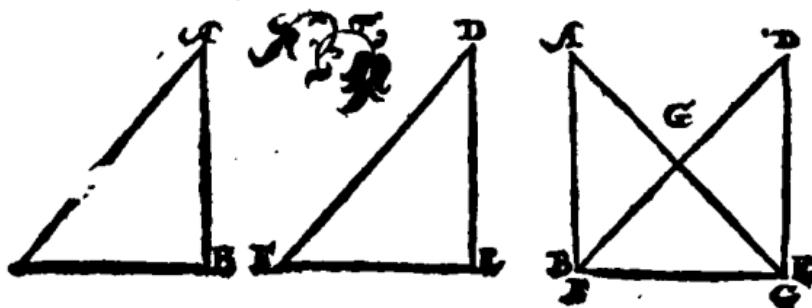
liud
pun-
ctū, ad
eadē
partes
eosdē

que terminos cum duabus initio ductis re-
ctis lineis habentes.

Theorema^s. Propo-
sitio 8.

Si duo triāgula duo latera habuerint duo-
bus lateribus, vtrunque vtriq; æqualia: ha-
buerint verò & basim basi æqualē: angulū
quoque sub æqualibus rectis lineis cōten-
tum angulo æqualem habebunt.

Problema 4. Porpo-
positio 9.

Datum angulum rectili-
neum bifariam secare,

Problema 5. Pro-
positio 10.

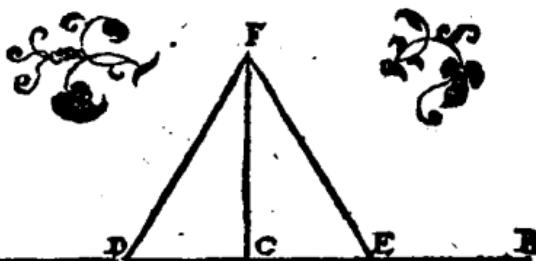
Datam rectam linea-
ritam bifariam secare,

Proble-

L I B E R I,
Problema 6. Propositio II.

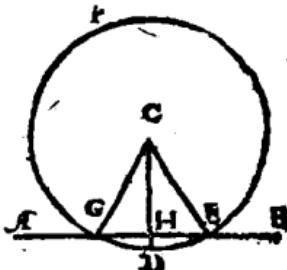
Data
recta
linea,
à pun
cto in
ea da
to, re
~~x~~

Etiam lineam ad angulos rectos excitare.

Problema 7. Pro
positio 12.

Super datam rectâ lineâ
infinitam, à dato puncto
quod in ea non est, per
pendicularem rectam
deducere.

Theorema 6. Propo
sitio 13.

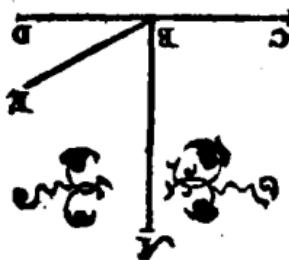
Cum recta linea super
rectâ consistens lineâ an
gulos facit, aut duos re
ctos, aut duobus rectis æquales efficiet.

Theorema 7. Propo
sitio 14.

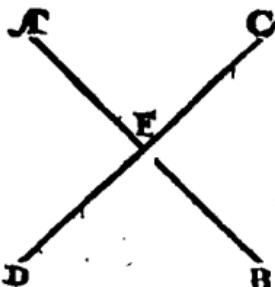
Si ad aliquam rectam lineam, atque ad eius
C 5 punctum

punctū, duę rectilineę
nō ad easdem partes du-
ctas, eos qui sunt dein-
ceps angulos duobus re-
ctis æquales fecerint, in-
directum erunt inter se
ipsæ rectæ lineæ.

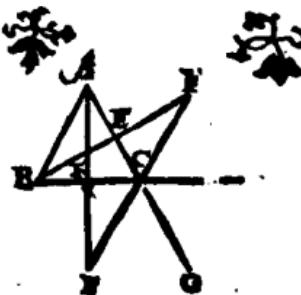
Theorema 8. Pro- positio 15.

Si due recte lineę se mu-
tuò secuerint, angulos
qui ad verticem sunt, &
quales inter se efficien-

Theorema 9. Pro- positio 16.

Cuiuscunque trianguli
vno latere producto, ex
terius angulus utroque
interno & opposito ma-
ior est.

Theorema 10. Pro- positio 17.

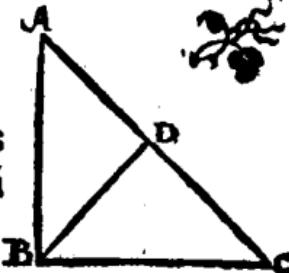
Cuiuscunque trianguli
duo auguli duobus re-
ctis sunt minores omni-
fariam sumpti.

Theore-

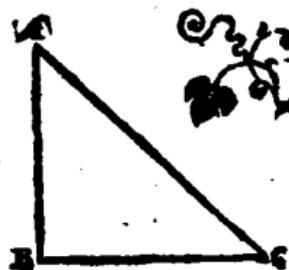
Theorema 11. Pro-
positio 18.

Omnis trianguli maius
latus maiorem angulū
subtendit.

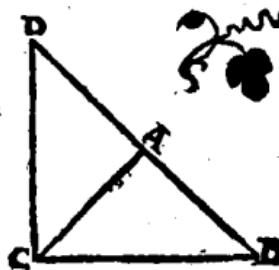
Theorema 12. Pro-
positio 19.

Omnis trianguli lateri
angulas , maiori lateri
subtenditur.

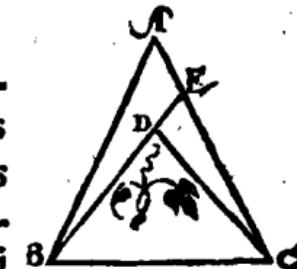
Theorema 13. Pro-
positio 20.

Omnis triáguli duo la-
tera reliquo sunt ma-
tora, quomodocumq; af-
sumpta.

Theorema 14. Pro-
positio 21.

Si super triáguli uno la-
tere, ab extremitatibus
duæ recte lineæ, interius
cōstitutæ fuerint, hę cō-
stitutæ reliquis triáguli
duobus lateribus minores quidem erunt,
minorem verò angulum continebunt.

Pro-

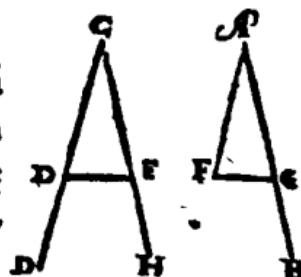
36 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
Problema 8. Propositio 22.

Ex tribus
rectis line-
is quæ sūt
tribus da-
tis rectis
lineis &
quales,

triangulū constituere. Oportet autem duas
reliqua esse maiores omnifariam sumptas:
quoniā vniuersiusq; trianguli duo latera
omnifariam sumpta reliquo sunt maiora.

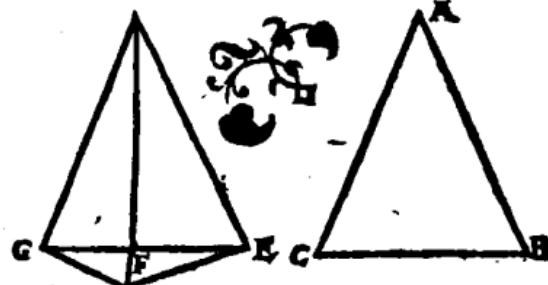
Problema 9. Pro-
positio 23.

Ad datam rectam linea-
datumq; in ea punctum
dato angulo rectilineo &
qualem angulum recti-
lineum constituere.

Theorema 15. Propositio 24.

Si duo
triāgula
duo la-
teraduo
bus late-
ribus &
qualia
habuerint; vtrūq; vtrīq; angulū verò angu-
lo

L I B E R . I.

lo maiorem sub æqualibus rectis lineis con-
tentum: & basi basi maiorem habebunt.

Theorema 16. Propositio 25.

Si duo triangula duo latera duobus lateri-
bus æqualia habuerint, utrumque utriusque
basi vero basi
maiore:
& angu-
lum sub
æquali-
bus rectis
lineis contentum angulo maiore habebunt.

Theorema 17. Propositio 26.

Si duo triangula duos angulos duobus an-
gulis æquales habuerint, utrumque utriusque
vnumq; latus vni lateri æquale, siue, quod
æqualibus adiacet angulis, seu quod vniæ-
qualium angulorum subtenditur: & reliqua
latera

reli-

quis la-

terib'

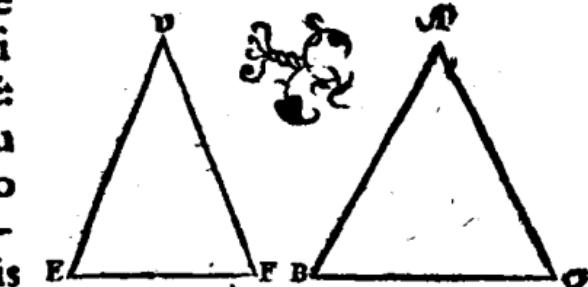
æqua-

lia

vtrūq;

vtrīq;

& reliquum angulum reliquo angulo æqua-
lem habebunt.

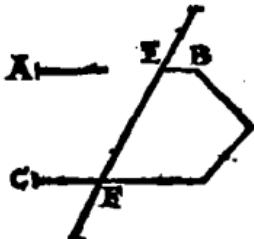
Theore.

18 EVCLID. ELEMENTA GEOM.

Theorema 18. Pro-

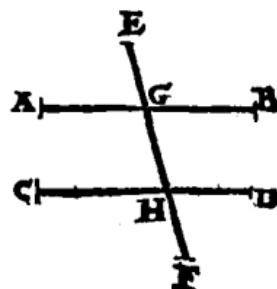
positio 27.

Si in duas rectas lineas re-
cta incidens linea alterna-
tim angulos e quales inter
se fecerit: paralleles erunt
inter se illae rectae lineae.

Theorema 19. Propositio 28.

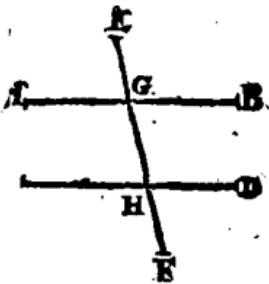
Si in duas rectas lineas recta incidens linea
externum angulum inter-
no, & opposito, & ad eas-
dem partes æ qualē fece-
rit, aut internos & ad eas-
dem partes duobus rectis
æ quales: parallelae erunt
inter se ipsæ rectæ lineæ.

Theorema 20. Pro-

positio 29.

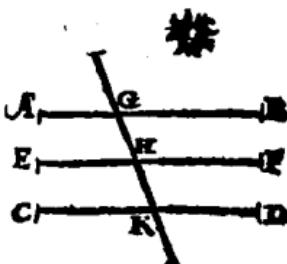
In parallelae rectas lineas
recta incidens linea: & al-
ternatim angulos inter
se æ quales efficit & exter-
num interno & opposito
& ad easdem partes æ qualem, & inter nos
& ad easdem partes duobus rectis æ quales
facit.

Theore-

**Theorema 21. Pro-
positio 30.**

Quæ eidem rectæ lineæ,
parallelæ, & inter se sunt
parallelæ.

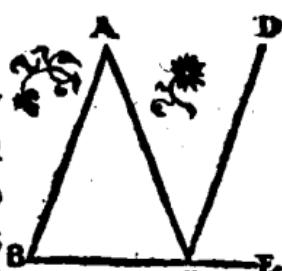
**Problema 10. Pro-
positio 31.**

A dato punto datæ re-
ctæ lineæ parallelam re-
ctam lineam ducere.

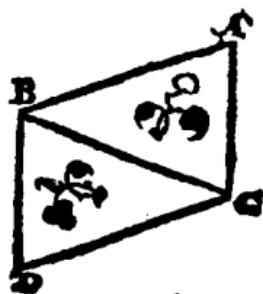
**Theorema 22. Pro-
positio 32.**

Cuiuscunque trianguli v-
no latere ulterius produ-
cto:externus angulus duo
bus internis & oppositis
est æqualis. Et trianguli
tres interni anguli duobus sunt rectis æ-
quales.

**Theorema 23. Pro-
positio 33.**

Rectæ lineæ quæ æquales
& parallelæ lineas ad
partes easdem coniungunt, & ipsæ æquales &
parallelæ sunt.

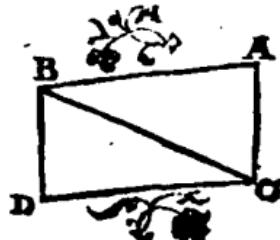

Theore-

Theorema 24. Pro-

positio 34.

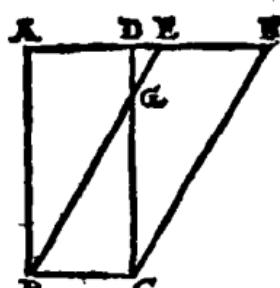
Parallelogrammorum spa-
tiorum æqualia sunt in-
ter se, quæ ex aduerso &
latera & angulis atque il-
la bifariâ secat diameter.

Theorema 25. Pro-

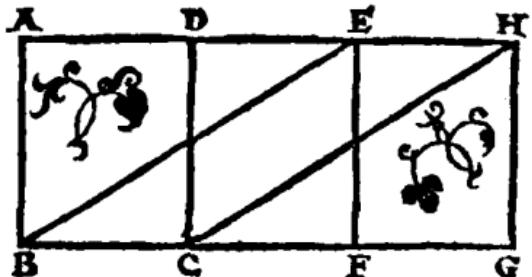
positio 35.

Parallelogramma super
eadem basi, & in eisdem
parallelis cōstituta, inter
se sunt æqualia.

Theorema 26. Propositio 36.

Parallelogrāma super æqualibus basibus &
in eis-
dē pa-
ralle-
lis cō-
stituta
inter
se sunt
æqualia.

Theorema 27. Pro-

positio 37.

Triāgula super eadē basi-
cōstituta, & in eisdē paral-
lelis, inter se sunt æqua-
lia.

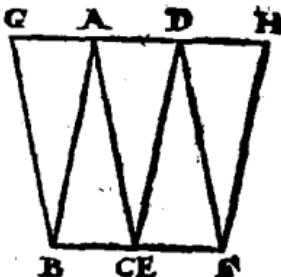

Theore-

LIEBR PRIMVS,

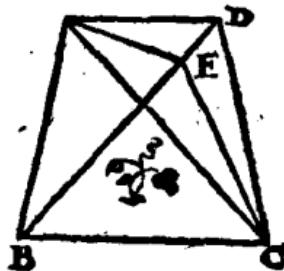
Theorema 28. Pro-
positio 38.

Triangula super æquali-
bus basibus constituta et
in eisdem parallelis, in-
ter se sunt æqualia.

Theorema 29. Pro-
positio 39.

Triangula æqualia su-
per eadem basi, & ad eas-
dem partes constituta:
& in eisdem sunt Paral-
lelis.

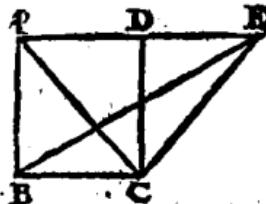
Theorema 30. Pro-
positio 40.

Triangula æqualia su-
per æqualibus basibus, &
ad easdem partes consti-
tuta, & in eisdem sunt
parallelis.

Theorema 31. Propositio 41.

Si parallelogrammum cum triangulo can-
dem basin habueris, non
eisdemque fuerit paral-
lelis, duplum erit para-
llelogrammum ipsius tri-
anguli.

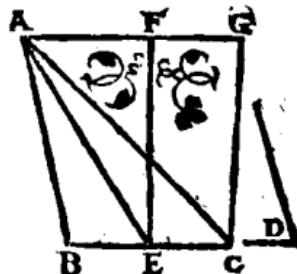

D

Pro-

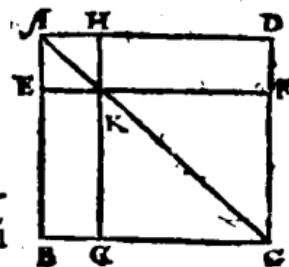
Problema 11. Pro-
positio 42.

Dato triangulo æquale parallelogrammū con-
stitutre in dato angulo rectilineo.

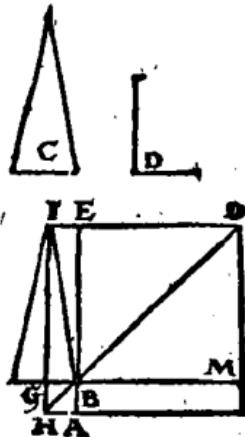
Theorema 32. Pro-
positio 43.

In omni parallelogram-
mo, complementa corū
que circa diametrū sunt
parallelogrammorū, in-
ter se sunt æqualia.

Problema 12. Pro-
positio 44.

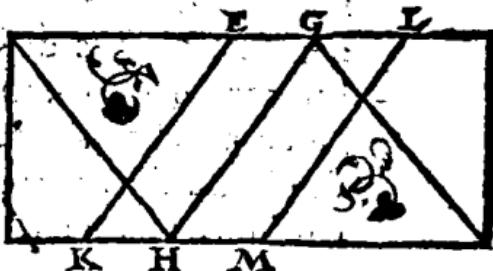
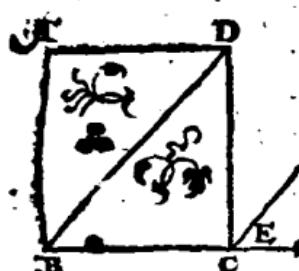
Ad datam rectam linea-
dato triangolo æquale
parallelogrammum ap-
plicare in dato angulo
rectilineo.

Problema 13. Propo-
sition 45.

Dato rectilineo æquale parallelogrammū
consti-

constitutere in dato angulo rectilineo.

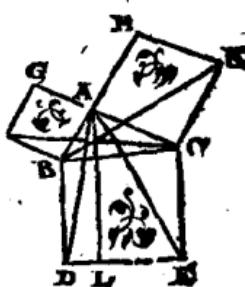
Theorema 41. Pro-
positio 4.

A data recta linea qua-
dratum describere.

Theorema 33. Pro-
positio 47.

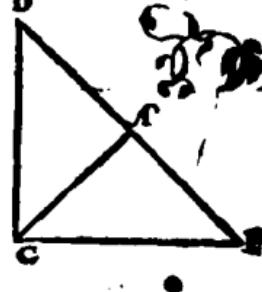
In rectangulis triangulis, quadratum quod
à laterē rectum angulum
subtendente describitur,
æquale est eis, quæ à late-
ribus rectum angulum
continentibus describū-
tur, quadratis.

Theorema 34. Pro-
positio 48.

Si quadratum quod ab uno laterum trian-
guli

LVCLID. ELEMENT. GEOM.
guli describitur, æquale
sit eis quæ à reliquis tri-
anguli lateribus descri-
buntur, quadratis angu-
lus comprehensus sub re-
liquis duobus trianguli
lateribus, rectus est.

FINIS ELEMENTI L

EVCLIDIS

ELEMENTVM

SECUNDVM.

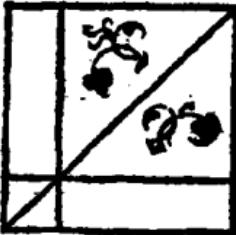
DEFINITIONES.

1.

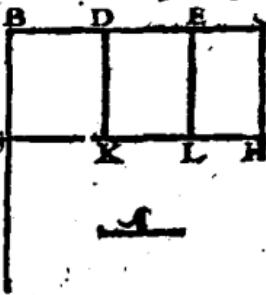
Omne parallelogrammum rectangu-
lum contineri dicitur sub rectis dua-
bus lineis, quæ rectum comprehendunt an-
gulum.

2.

In omni parallelogram-
mo spacio, vnumquod-
libet eorum, quæ circa
diametrum illius sunt
parallelogrammorum,
cum duobus cōplemen-
tis, Gnomo vocetur.

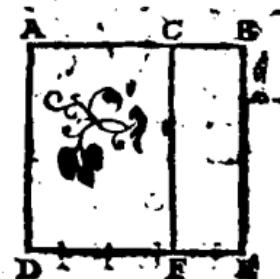
Theorema i. Propositio i.
Si fuerint duæ rectæ lineæ, seceturque ipsa-
rum altera in quotcunq;
segmenta: rectangulum
comprehensum sub illis
duabus rectis lineis, &
quale est eis rectangulis,
quæ sub insecta & quo-
libet segmentorum com-
prehenduntur.

Theorema 2. Pro-

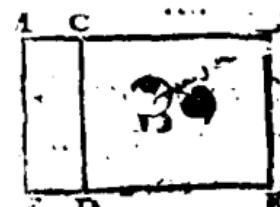
positio 2.

Si recta linea secta sit ut
cunq; rectágula quæ sub
tota & quolibet segmento-
rum cōprehenduntur
æqualia sunt ei, quod à to-
ta sit, quadrato.

Theorema 3. Propositio 3.

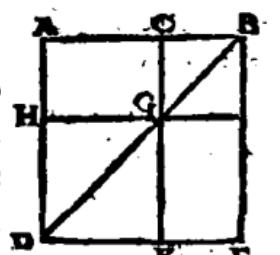
Si recta linea secta sit ut cunq; rectangulum sub tota & uno segmentorum compre-
hensum, æquale est & illi
quod sub segmentis cō-
prehenditur rectangulo
& illi, quod à prædicto
segmento describitur, qua-
drato.

Theorema 4. Pro-

positio 4.

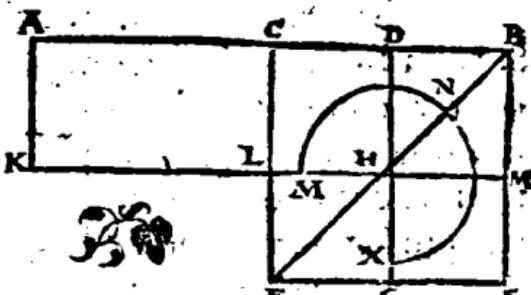
Si rectalinea secta sit ut-
cunque: quadratū quod
à tota describitur, æquale
est & illis quæ à segmentis
describūtur quadratis, &
ei quod bis sub segmentis comprehēditur
rectangulo.

Theorema 5. Propositio 5.

Si recta linea secetur in æqualia & non æ-
qualia: rectangulum sub inæqualibus seg-
mentis

mentis to-
tias com-
prehēsū,
vnā cum K
quadrato
quod ab
interme-

dia sectionum, æ quale est ei quod à dimid.
dia describitur, quadrato.

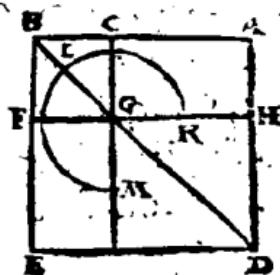
Theorema 6 Propositio 6.

Si recta linea bifariam secetur, & illi recta
quædam linea in rectum adiiciatur, rectan-
gulum comprehensum sub tota cum adie-
cta & adiecta simul cum
quadrato à dimidia, æ-
quale est quadrato à li-
nea quæ tu ex dimidia,
tum ex adiecta compo-
nitur, tanquam ab una
descripto.

Theorema 7. Propositio 7.

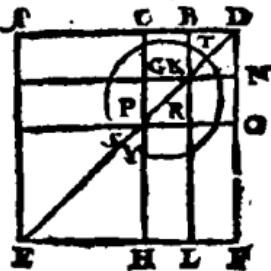
Si recta linea secetur ut cunque, quod à to-
ta, quodque ab uno segmentorum, utraq;
simul quadrata, æ qualia
sunt & illi quod bis sub
tota & dicto segmento
comprehendit, rectan-
gulo, & illi q; à reliquo
segmento fit, quadrato,

C 4 Theor-

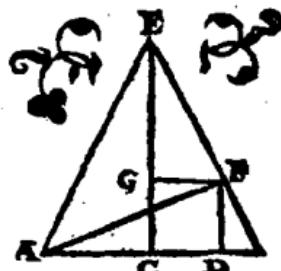
Theorema 8. Propositio 8.

Si recta linea secetur vtcung; rectangulum quater comprehensum sub tota & uno segmentorum, cum eo quod à reliquo segmento fit, quadrato, & quale est ei quod à tota & dicto segmento, tanquā ab una linea describitur quadrato.

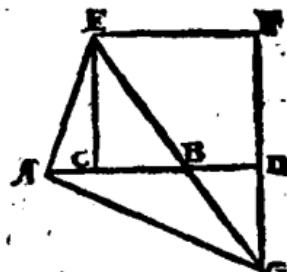
Theorema 9. Propositio 9.

Si recta linea secetur in æqualia & non æqualia: quadrata quæ ab inæqualibus totius segmentis sunt, duplia sunt & eius quod à dimidia, & eius quod ab intermedia sectionum fit, quadratorum.

Theorema 10. Propositio 10.

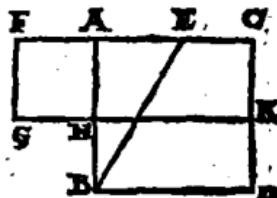
Si recta linea secetur bifariam, adiiciatur autem ei in rectum quæpiam recta linea: quod à tota cù adiuncta, & quod ab adiuncta, vtraq; simul quadrata, duplia sunt, & eius quod à dimidia, & eius quod à composita ex dimidia & adiuncta.

iuncta, tanquā ab una descriptum sit quadratorum.

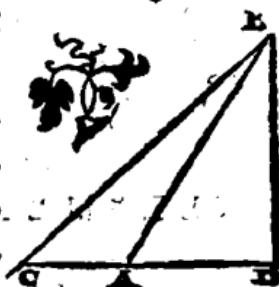
**Problema i. Propo-
positio II.**

Datam rectam lineā se-
care, ut comprehensum
sub tota & altero segmē-
torum rectangulum, &
quale sit ei quod à reli-
quo segmento fit, qua-
drato.

**Theorema ii. Propo-
sitio 12.**

In amblygonijs triangulis, quadratum quod
fit à latere angulum obtusum subtendēte,
maiis est quadratis, quæ sunt à lateribus
obtusum angulum comprehendentibus
pro quantitate rectanguli bis comprehensi
& ab uno laterū quæ sunt
circa obtusum angulū, in
quod cum protractum
fuerit, cadit perpendicularis,
et ab assumpta exten-
sius linea sub perpendiculari prope angulū ob-
tusum.

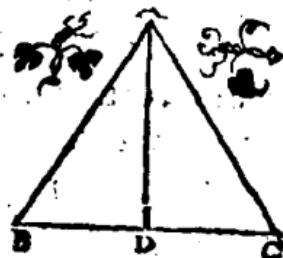

D

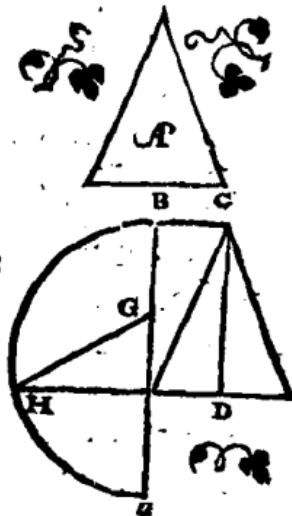
Theore-

Theorema 12. Propositio 28.

In oxygonijs triangulis quadratū à latero
angulum acutum subtendente, minus est
quadratis quæ sunt à lateribus acutū an-
gulum comprehendentibus, pro quantitate
rectanguli bis comprehensi, & ab uno late-
rum, quæ sunt circa acu-
tum angulum, in quod perpēdicularis cadit, &
ab assumpta interius li-
nea sub perpendiculari
prope acutū angulum.

Problema 2. Pro-
positio 14.

Dato rectilineo æquale
quadratū constituere.

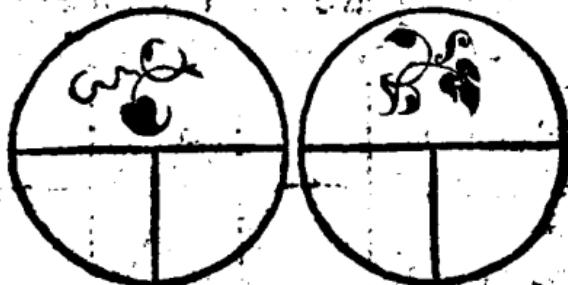
ELEMENTI IL FINIS.

EVCLI.

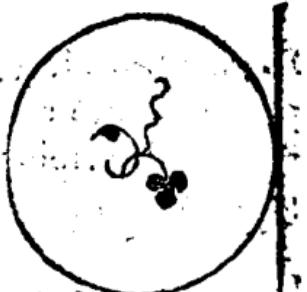
EVCLIDIS ELEMENTVM TERTIVM.

DEFINITIONES

Acquales circuli sunt quorum diametri sunt
equales vel quo rū quæ ex centris rectilineæ sunt æquales.

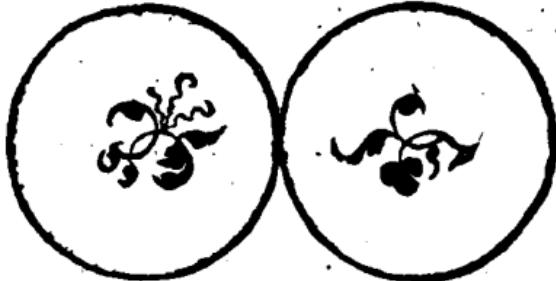
2.
Recta linea circulū tangere dicitur, quæ cùm circulū tangat, si producatur, circulum non secat.

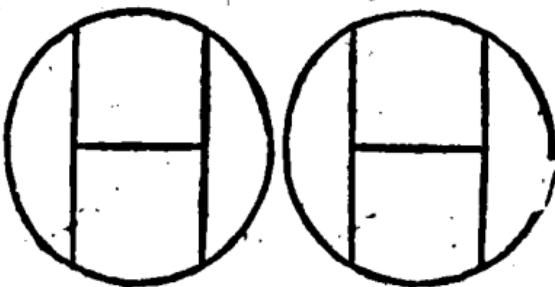
3 Cir.

3
Circuli
se se mu-
tuò tan-
geredi-
cantur:
qui se se
mutuo

tangentes, se se mutuo non secant.

4
In circulo æqualiter distare à centro rectæ
lineæ dicuntur, cùm perpendiculares, quæ
à centro in ipsas ducuntur, sunt æquales. Ló-
gius au-
tem ab-
esse illa
dicitur
in quā
maior
perpen-
dicularis cadit.

5
Segmentum circuli est, fi-
gura quæ sub recta linea
& circuli peripheria com-
prehenditur.

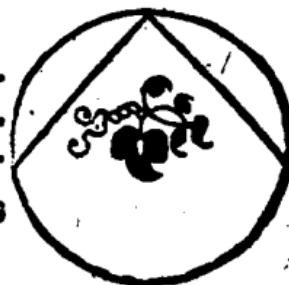
6
Segmenti autem angulus est, qui sub recta
linea

linea & circuli peripheria comprehēditur.

⁷
In segmento autem angulus est, cum in segmenti peripheria sumptum fuerit quodpiam punctum, & ab illo in terminos rectæ eius lineæ, quæ segmenti basis est, adiunctæ fuerint rectæ lineæ: is, inquam, angulus ab adiunctis illis lineis comprehēsus.

⁸
Cùm verò comprehēdentes angulum rectæ lineæ aliquam assumitur peripheriam, illi angulus insistere dicitur.

⁹
Sector autem circuli est, cùm ad ipsius circuli centrum constitutus fuerit angulus, comprehensa nimirum figura, & à rectis lineis angulum continentibus, & à peripheria ab illis assumpta.

¹⁰
Similia circuli segmenta sunt, quæ angulos capiunt

capiunt
e^guales
aut in q.
b^angu-
li inter-
se sunt
e^guales

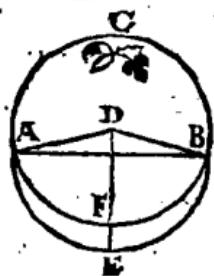
**Problema 1. Pro-
positio 1.**

Dati circuli centrum re-
perire.

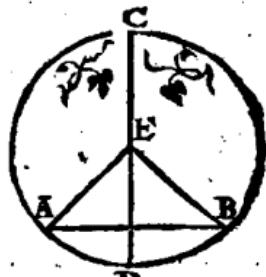
**Theorema 1. Pro-
positio 2.**

Si in circuli peripheria duo
quælibet puncta accepta fue-
rint, recta linea quæ ad ipsa
puncta adiungitur, intra cir-
culum cadet.

Theorema 2. Propositio 3.

Si in circulo recta quædam linea per cen-
trum extensa quandam
non per centrum exten-
sam bifariam secet: & ad
angulos rectos ipsam se-
cabit. Et si ad angulos re-
ctos eam secet, bifariam
quoque eam secabit.

Theore-

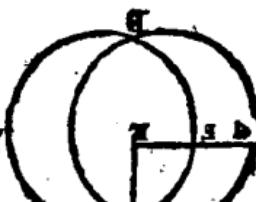
Theorema 3. Propositio 4.

Si in circulo duæ rectæ lineæ seæ sese mutuo secant non per centrum extensæ sese mutuò bifariam non secabunt.

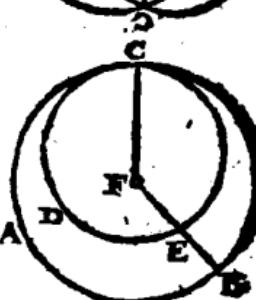
Theorema 4. Propositio 5.

Si duo circuli sese mutuò secant, non erit illorum idem centrum.

Theorema 5. Propositio 6.

Si duo circuli sese mutuò interius tangant, eorum non erit idem centrum.

Theorema 6. Propositio 7.

Si in diametro circuli quodpiam sumatur punctum, quod circuli centrum non sit, ab eoque punto in circulū quædam rectæ lineæ cadant: maxima quidem erit ea in qua centrū, minima verò reliqua: alia sum verò propinquior illi que per centrum du-

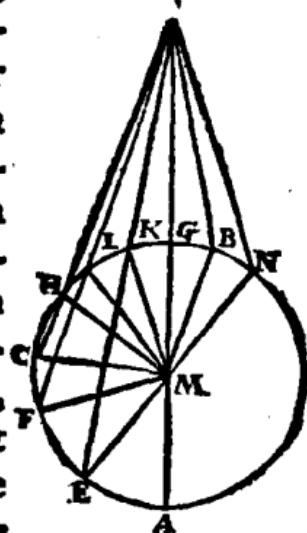

citur

citur, remotiore semper maior est. Duæ autem solùm rectæ lineæ æquales ab eodem punto in circulum cadunt ad utrasq; partes minimæ.

Theorema 7. Propositio 8.

Si extra circulum sumatur punctum quodpiam, ab eoque punto ad circulum deducantur rectæ quædam lineæ, quarum una quidem per centrum protendatur, reliquæ verò ut libet: in cœnam peripheriam cadentium rectarum linearum minima quidem est illa, quæ per centrum ducitur: aliarum autem propinquior ei, quæ per centrum transfit, remotiore semper maiore est: in conuexam verò peripheriā cadentium rectarū linearum minima quidem est illa, quæ inter punctum & diametrum interpolatur: aliarum autem, ea quæ propinquior est minimæ, remotiore semper minore est. Duæ autem tantum rectæ lineæ æquales ab eo punto in ipsum circulum cadunt, ad utrasque partes minimæ.

Theo-

Theorema 8. Propositio 9.

Si in circulo acceptum fuerit punctum aliquod, & ab eo punto ad circulum cadant plures

quam
duę re-
ctæ li-
neæ, &
quales,
acceptū

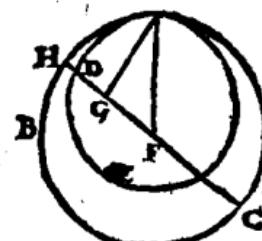
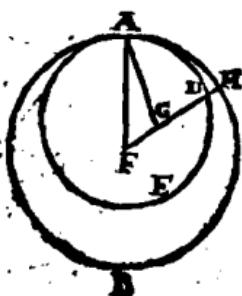
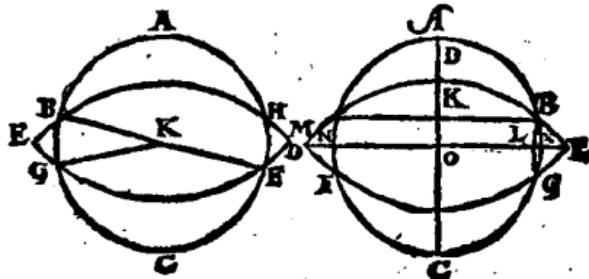
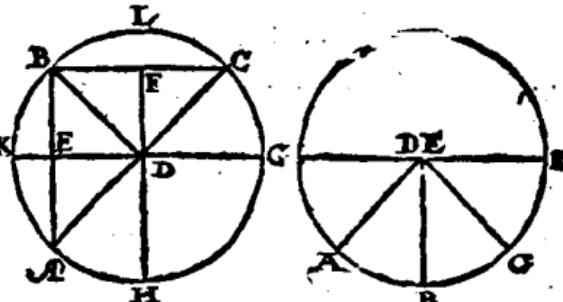
punctum centrum ipsius erit circuli.

Theorema 9. Propositio 10.

Circū
lus cir-
culum
in plu-
ribus
quām
duob'
punctis
non secat.

Theorema 10. Propositio II.

Si duo
circuli
sece in-
tus co-
tingat,
atque
accepta

E

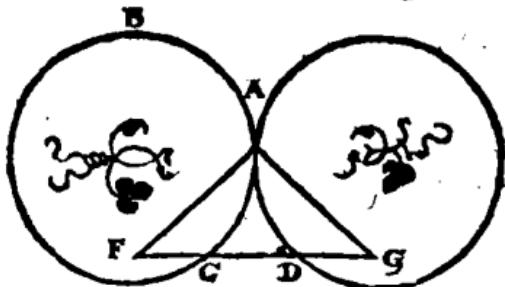
fuerint

58 EUCLID. ELEMENTA GEOM.

fuerint eorum centra, ad eorum cetera adiuncta recta linea & producta ni contactum circulorum cadet.

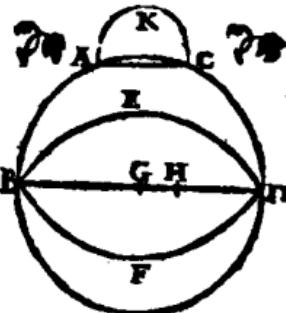
Theorema 11. Propositione 12.

Si duo circuli sese exterius contingat, linea recta quod ad cetera eorum adiungitur, pro continua. Et illum trasibit.

Theorema 12. Propositione 13.

Circulum circulum non tangit in pluribus punctis, quam uno, siue intus siue extra tangat.

Theorema 13. Propositione 23.

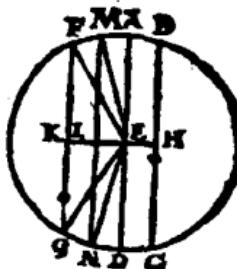
In circulo aequales rectae lineae aequaliter distantia centro. Et quae aequaliter distantia centro, quales sunt inter se.

Theore-

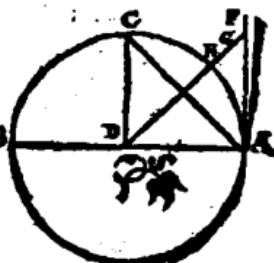
Theorema 14. Pro-
positio 15.

In circulo maxima, quidem linea est diameter; aliarum autem propinquior centro, remotore semper maior.

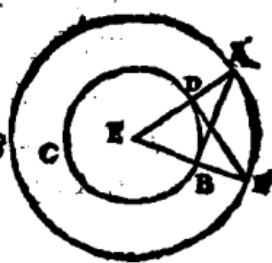
Theorema 15. Propositio 16.

Quæ ab extremitate diametri cuiusq; circuli ad angulos rectos ducitur, extra ipsū circulum cadet, & in locum inter ipsam rectam lineam & peripheriam comprehensum, altera recta linea nō cadet
Et semicirculi quidem angulus quovis augulo acuto rectilineo maior est, reliquus autem minor,

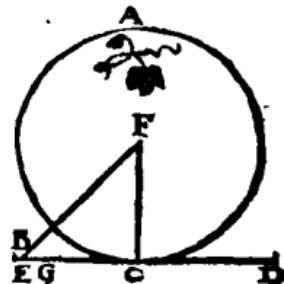
Problema 2. Pro-
positio 17.

A dato punto rectamq; lineam ducere, quæ datum tangat circulum.

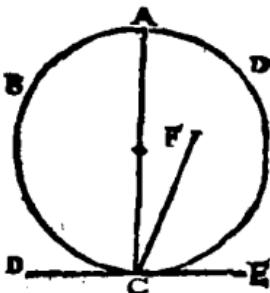
Theorema 16. Pro-
positio 18.

Si circulum tangat recta
quæpiam linea, à centro
autem ad contactum ad-
iungatur recta quædam
linea: quæ adiuncta fuerit
ad ipsam contingentem perpendicularis
erit.

Theorema 17. Pro-
positio 19.

Si circulum tetigerit re-
cta quæpiam linea, à con-
tactu autem recta linea
ad angulos rectos ipsi tā
genti excitetur, in excita-
ta erit centrum circuli.

Theorema 18. Pro-
positio 20.

In circulo angulus ad ce-
trum duplex est anguli
ad peripheriam, cū fue-
rit eadē peripheria basis
angulorum.

Theorema 19. Pro-
positio 21.

In circulo, qui in eodem
segmento sunt anguli, sunt
intei se æquales.

Theore-

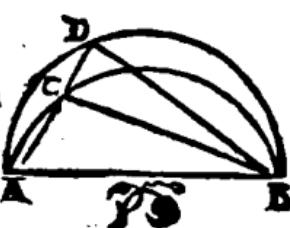
Theorema 20. Propositio 22.

Quadrilaterorum in circulis descriptorū anguli qui exaduerso, duob' rectis sunt æquales.

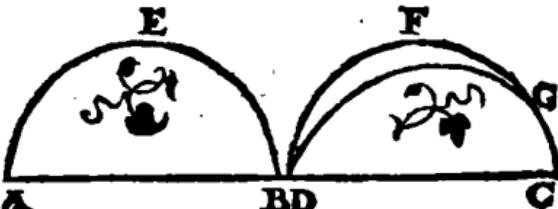
Theorema 21. Propositio 23.

Super eadem recta linea duo segmenta circulorū similia & inæqualia non constituētur ad easdem partes.

Theorema 22. Propositio 24.

Super 5 qualib' rectis lineis similis circulo sum segmenta sunt inter se æqualia.

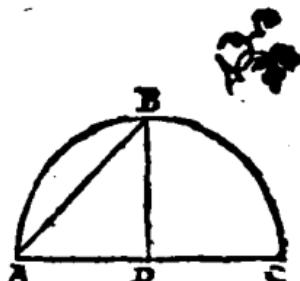
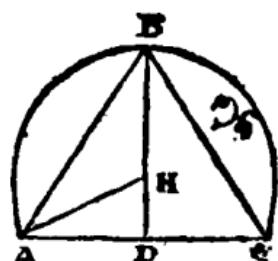
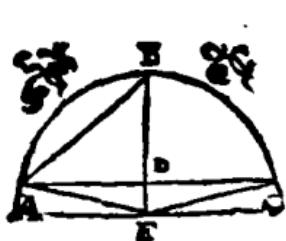
Problema 23. Propositio 25.

Circuli segmento dato, describere circulum cuius

E 3

cuius

43 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
cuius est segmentum.

Theorema 22. Propositio 26.

In æqualibus circulis, æquales anguli equa
lib. pe
riphe
rijs in
sistut
siue
ad cœ
tra, si
ue ad peripherias constituti insistant:

Theorema 24. Propositio 27.

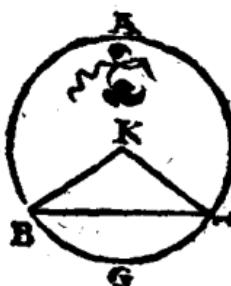
In æqualibus circulis, anguli qui e qualibus
peri
pherijs
insistut
sunt in
ter se e
quales
siue ad
ætra, siue ad peripherias constiitu:i insistat.

Theore-

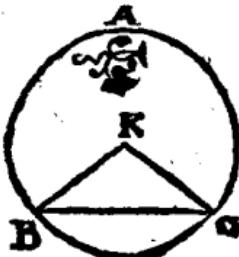
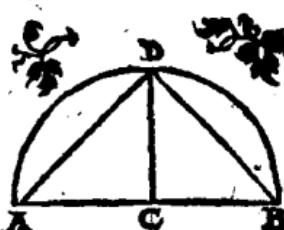
Theorema 25. Propositio 28.

In æqualibus circulis æquales rectæ lineaæ
æquales
peri-
pherias
auferut
maiore
quidé
maiori,
minorem autem minori.

Theorema 26. Propositio 29.

In æqua
lib' cir-
culis, æ-
quales
periphé-
rias æ-
quales
rectæ lineaæ subtendunt.

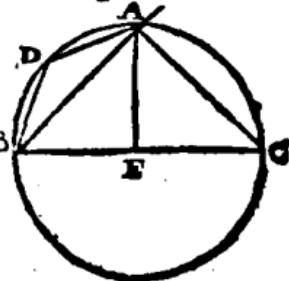
Problema 4. Pro-
positio 30.

Datam peripheriam bi-
fariam secare.

Theorema 27. Pro-
positio 13.

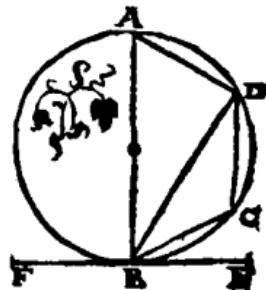
In circulo angulus qui in semicirculo, re-
ctus

Etus est: qui autem in maiore segmento, minor recto : qui vero in minore segmento, maior est recto. Et insuper angulus maioris segmenti, recto quidem maiore est, minoris autem segmenti angulus, minor est recto: .

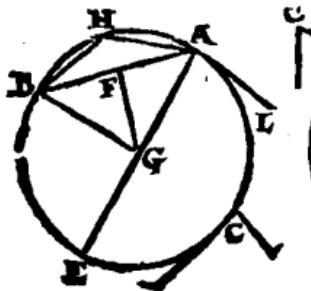
Theorema 28. Propositio 32.

Sic circulum tetigerit aliqua recta linea, à contactu autē producatur quædam recta linea circulum secans: anguli quos ad contingentem facit equeales sunt ijs qui in alternis circuli segmentis consistunt, angulis.

Problemas. Proposito 33.

Super data recta linea describere segmentum circuli quod capiat angulum aequalē dato angulo rectilineo.

Probles.

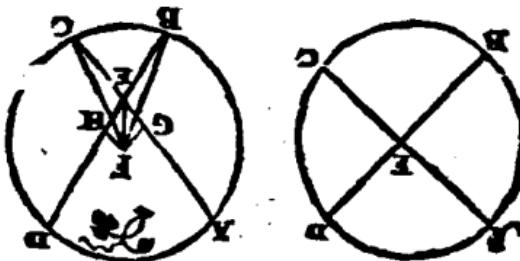
Problema 6. Pro-
positio. 34.

A dato circulo segmentum absindere capiens angulum aequalem dato angulo rectilineo.

Theorema 29. Propositio 35.

Si in circulo duæ rectæ lineæ sese mutuò secuerint, rectangulum comprehésum sub segmentis vni, aequalē cest ei, quod sub segmentis alterius comprehenditur, rectangulo.

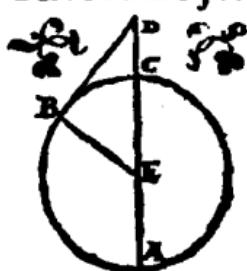

Theorema 30. Propositio 36.

Si ex-
tra cir-
culū sum-
tur pū
ctū ali-
quod,

ab eoque in circulū cadant duæ rectæ lineæ, quarū altera quidem circulum secet, altera

E , verò

verò tangat: quod sub tota secante & exterius inter punctum & conuexam peripheriam assumpta comprehenditur rectangle, æquale erit ei, quod à tangentē describitur, quadrato,

Theorema 31. Propositio 37.

Si extra circulū sumatur punctum aliquod, ab eoq; puncto in circulum cadant duæ rectæ lineæ, quarum altera circulum secet, altera in eum incidat, sit autem quod sub tota secante & exterius inter punctum & conuexam peripheriam assumpta, comprehenditur rectangle, æquale ei, quod quadrato: incidens ipsa circulum tanget.

ELEMENTI II. FINIS.

EVCLI.

47

EVCLIDI^S

ELEMENTVM

QVARTVM.

DEFINITIONES.

Figura rectilinea in figura rectilinea inscribi dicitur, cū singuli eius figura quæ inscribitur, anguli singula latera eius, in qua inscribitur, tangunt.

Similiter & figura circum figurā describi dicitur, quam singula eius quæ circūscribitur, latera singulose in figurae angulos tetingerint, circum quam illa describitur.

Figura rectilinea in circulo inscribi diciatur, quū singuli eius figuræ quæ inscribitur, anguli singula latera eius, in qua inscribitur, tangunt.

anguli et igitur in circuli peripheriam.

4

Figura verò rectilinea circa circulum describi dicitur, quū singula latera eius, quæ circum scribitur, circuli peripheriā tangunt.

5

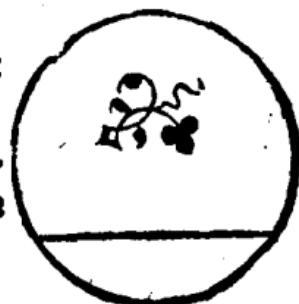
Similiter & circulus in figura rectilinea inscribi dicitur, quum circuli peripheria singula latera tāgit eius figure, cui inscribitur.

6

Circulus autem circum figurā describi dicitur, quū circuli peripheria singulos tāgit eius figuræ, quam circunscribit, angulos.

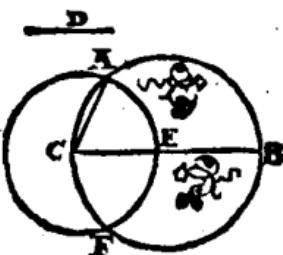
7

Recta linea in circulo ac commodari seu coaptari dicitur, quum eius extrema in circuli peripheria fuerint.

Problema i. Propositio i.

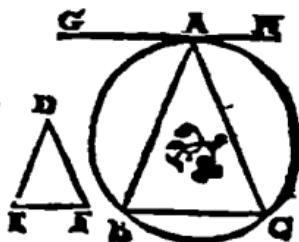
In dato circulo, rectam lineam accommodare, qualem datae rectæ lineæ quæ circuli diametro non sit maior.

Proble-

Problema 2. Propositio 3.

In dato circulo, triangulum describere dato triangulo et quiangulum.

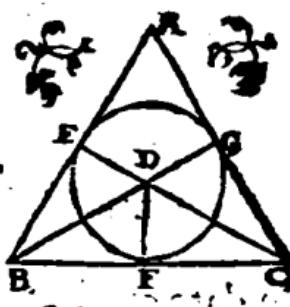
Problema 3. Propositio 3.

Circa datum circulū triangulū, describere dato triangulo et quiangulum.

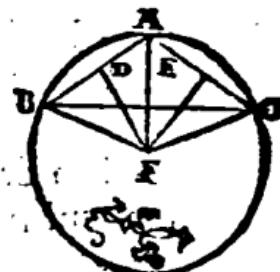
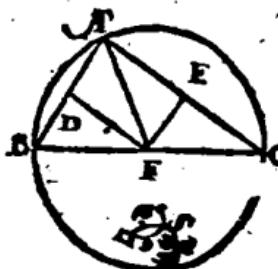
Problema 4. Propositio 4.

In dato triangulo circulum inscribere.

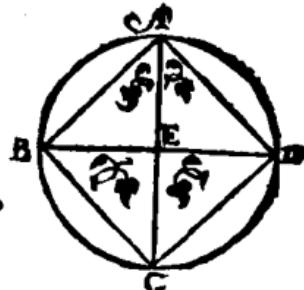
Problema 5. Propositio 5.

Circa datum triangulum, circulum describere.

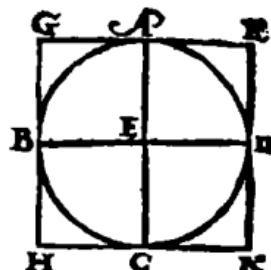
Problema 6. Propositiō 6.

In dato circulo quadratum describere.

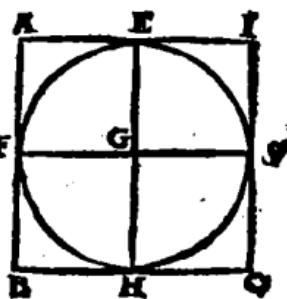
Problema 7. Propositiō 7.

Circa datum circulum, quadratum describere.

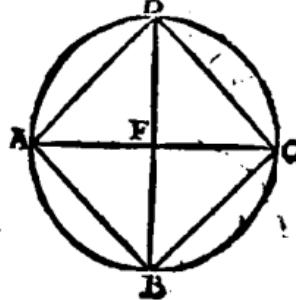
Problema 8. Propositiō 8.

In dato quadrato circulum inscribere.

Problema 9. Propositiō 9.

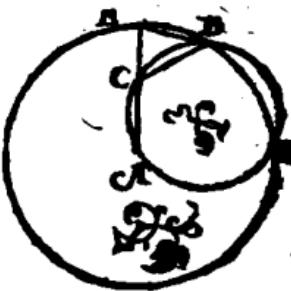
Circa datum quadratū, circulum describere.

Proble,

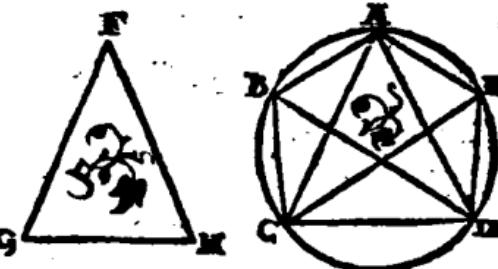
Problema 10. Propo-
sitio 10.

Mosceles triágulum con-
 stituere, quod habeat v-
 trunque eorum, qui ad
 duplum reliqui.

Theorema II. Propositio II.

In dato
circulo,
pentago-
nūzqui-
laterū &
æquiángu-
lum in-
scribere.

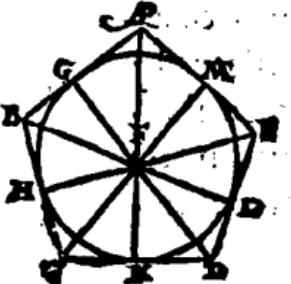
Problema 12. Pro-
positio 12.

Circa datum circulum,
pentagonum æquilate-
rum æquiángulum de-
scribere.

Problema 13. Pro-
positio 13.

In dato pétagono æqui-
latero & æquiángulocir-
culum inscribere.

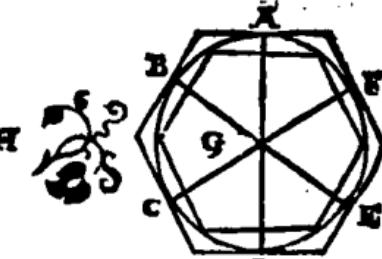
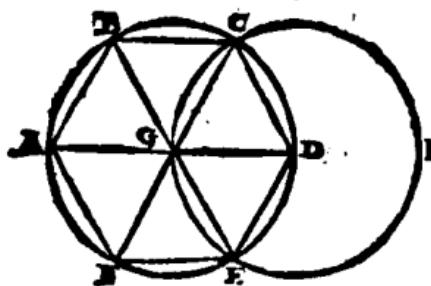
Proble.

Problema 14. Pro-
positio 14.

Circa datū pentagonū,
æquilaterum & æquian-
gulum, circulum descri-
bere.

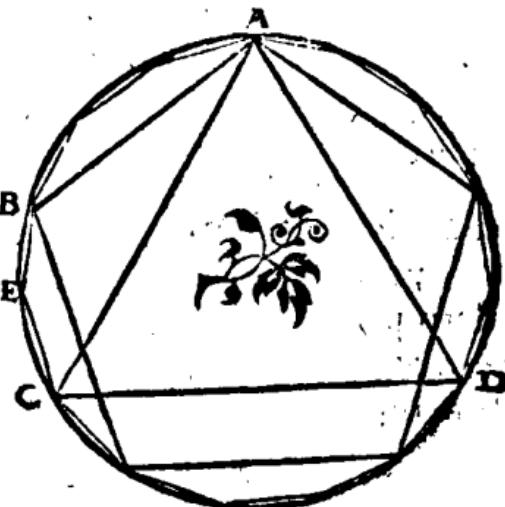

Problema 15. Propositio 15.
In dato circulo hexagonum & æquilaterū
& æquiangulum inscribere.

propositio 16. Theorema 16.

In dato cir-
culo quin-
tidecago-
num & æ-
quilaterū
& æquiang-
ulum de-
scribere.

Elementi quarti finis.

EVCLIDIS ELEMENTVM QVINTVM. DEFINITIONES.

¹
PARS est magnitudo magnitudinis mi-
nor maioris, quum minor metitur ma-
iore.

²
Multiplex autem est maior minoris, cùm
minor metitur maiorem.

³
Ratio, est duarum magnitudinum eiusdem
generis mutua quedam secundum quanti-
talem habitudo.

⁴
Proprotio vero, est rationum similitudo.

⁵
Rationē habere inter se magnitudinis di-
cuntur, quæ possunt multiplicatæ sese mu-
tu superare.

⁶.

In eadem ratione magnitudines dicuntur
esse, prima ad secundam, & tertia ad quar-
ta, cum primæ & tertiaræ æquæ multiplicia,
& secundæ & quartæ æquæ multiplicibus,
F **qualis**

qualisq; sit hæc multiplicatio, vtrumq;
ab utroque: vel vnā deficiunt, vel vnā equa-
lia sunt, vel vnā excedūt, si ea sumātur quæ
inter se respondent.

⁷
Eandam autem habētes rationem magni-
tudines, proportionales vocentur.

⁸
Cum verò æquè multiplicium, multiplex
primæ magitudines excesserit? multiplicē
secundæ, at multiplex tertiaræ non excesserit
multiplicem quartaræ: tunc prima ad secun-
dam, maiorem rationem habere dicetur,
quām tertia ad quartam.

⁹
Proportio autē in tribus terminis paucissi-
mis consistit. ¹⁰

Cùm autem tres magnitudines propor-
tionales, fuerint, prima ad tertiam, duplicatā
rationē habere dicitur eius quam habet ad
secundam. At cùm quatuor magnitudines
proportionales, fuerint, prima ad quartam,
triplicatam rationem habere dicitur eius
quam habet ad secundam: & semper dein-
ceps uno amplius, quādiu proportio exti-
terit.

^{II}
Homo logæ, seu similes ratiōne magnitudi-
nes dicuntur, antecedentes quidē antece-
denti-

dentibus, consequētēs verò cōsequētibus.

12

Altera ratio, est sumptio antecedentis cōparati ad antecedentem, & cōsequentis ad consequentem.

13

Inuersa ratio, est sumptio cōsequentis, ceu antecedentis, ad antecedentē velut ad consequentem.

14.

Compositio rationis, est sumptio antecedentis cū consequente ceu vnius ad ipsum consequenter.

15

Divisio rationis, est sumptio excessus quo consequentem superat antecedens ad ipsum consequentem.

16

Conversio rationis, est sumptio antecedentis ad excessum, quo superat antecedens ipsum cōsequentem.

17

Ex equalitate ratio est, si plures duabus sint magnitudines, & his alię multitudinē parres quæ binæ sumantur, & in eadem ratione: quum vt in primis magnitudinibus prima ad ultimam sic & in secundis magnitudinibus prima ad ultimā sese habuerit, vel aliter, sumptio extremerū per subduktionem mediorum.

18.

18

Ordinata proportio est, cum fuerit quem admodum antecedens ad consequentem ita antecedens ad consequentem : fuerit etiam ut consequens ad aliud quidpiam. ita consequens ad aliud quidpiam.

19

Perturbata autem proportio est, tribus positis magnitudinibus, & alij quæ sint his multitudine pares, cum ut in primis quidem magnitudinibus se habet antecedens ad consequentem, ita in secundis magnitudinibus antecedens ad consequentem : ut autem in primis magnitudinibus consequens ad aliud quidpiam ad antecedentem.

Theorema 1. Propositio 1.

Si sint quotcunque magnitudinea, quotcunque magnitudinum æqualem numero singulæ singularum æquè multiplices, quam multiplex est vnius vna magnitudo, tam multiplices erunt, & omnes omnium.

Theorema 2. Propositio 2.
Si prima secundæ æquè fuerit multiplex,
atque

atque tertia quarte, fuc-
rit autē & quinta secūdæ
æquè multiplex, atque B
sexta quartæ: erit & cō-
posita prima cū quinta,
secūdæ æquè multiplex
atque tertia cum sexta,
quartæ.

Theorema 3. Pro-
positio 3.

Si si prima secundæ æquè
multiplex atque tertia K
quartæ, sumātur autē æ-
què multiplices primæ &
tertiæ erit & ex æquo E A B G C F
sumptarum vtraque vtriusque æquè mul-
tiplex, altera quidem secundæ, altera autē

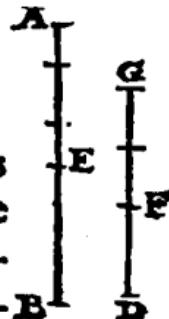
Theorema 4. Propositio 4.

Si prima ad secundam, eandē habuerit ra-
tionem, & tertia ad quartam: etiam æquè
multiplicespri-
mæ & tertiae, ad T
æquè multipli-
cates secundæ & I
quartæ iuxta
quāvis multi-
plicationē, ean K E A B G M
dem habebunt rationem, si prout inter se
F 3 respon-

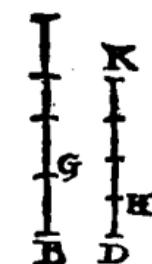
Theorema 5. Propo-
sitio 5.

Si magnitudo magnitudinis
æquæ fuerit multiplex, atque
ablata ablata: etiam reliqua re-
liquæ ita multiplex erit, ut to-
ta totius.

Theorema 6. Propo-
sitio 6.

Si duæ magnitudines, duarum
magnitudinum sint æquæ mul-
tiplices, & detractæ quædam sint
earundem æquæ multiplices: & reliquæ
eisdem aut æquales sunt, aut æquæ ipsarum
multiplices.

Theorema 7. Propo-
sitio 7.

Aequales ad eandem, eadem
habent rationem: & eandem ad
æquales.

Theorema 8. Propo-
sitio 8.

In æqualium magnitudinū maior, ad ean-
dem

dem maiorem ratione
habet, quam minor: &
eadem ad minorem: ma-
iorem rationem habet,
quam ad maiorem.

Theorema 9. Propositio 9.

Quæ ad eandem, eandem habet rationem,
æquales sunt inter se: & ad quas
cadem, eandem habet rationem,
ex quoque sunt inter se æqua-
les.

Theorema 10. Propositio 10.

Ad eandem magnitudinē ratio-
nem habentium, quæ maiorem
rationē habet, illa maior est ad
quam autē eadem maiorem ra-
tionem habet, illa minor est.

Theorema 11. Propositio 11.

Quæ eidem sunt
eadem ratioues,
& inter se sunt
ædem.

Theorema 12. Propositio 12.

Si sint magnitudines quocunque proportionales, quemadmodum se habuerit una antecedentium ad unam consequentiū, tales se habebunt omnes antecedentes ad omnes consequentes.

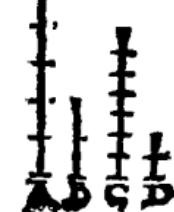
Theorema 13. Propositio 13.

Si prima ad secundum, eandem habuerit rationem, quam tertia ad quartā, tertia verò ad quartam maiorem rationem habuerit, quam quinta ad sextam. prima quoque ad secundam maiorem rationem habebit, quam quinta ad sextam.

Theorema 14. Propositio 14.

Si prima ad secundam eandem habuerit rationē, quam tertia ad quartam, prima verò quam tertia maior fuerit: erit & secunda maior quam quarta. Quod si prima fuerit æqualis tertia, erit

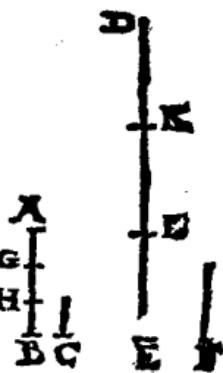

&c

& secunda æqualis quartæ: si verò minor,
& minor erit.

Theorema 15. Pro-
positio 15.

Partes cum pariter mul-
tiplicibus in eadē sunt
ratione, si prout sibi mu-
tuo respondent, ita su-
mantur.

Theorema 16. Pro-
positio 16.

Si quatuor magnitudines
proportionales fuerint,
& vicissim proportiona-
les erunt.

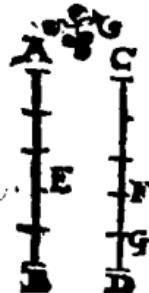
Theorema 17. Pro-
positio 17.

Sic compositæ magnitudi-
nes proportionales sue-
rint hæ quoq; diuisæ pro-
portionales erunt.

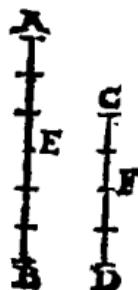
Theorema 18. Pro-
positio 18.

Si diuisæ magnitudines sint pro-
portionales, hæ quoque compo-
sitæ proportionales orunt.

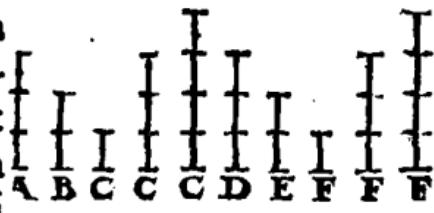
Theorema 19. Pro-
positio 19.

Si quemadmodum totū ad to-
tum, ita ablatum se habuerit ad
ablatum: & reliquum ad reli-
quum, vt totum ad totum se ha-
bebit.

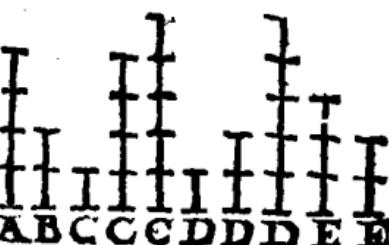
Theorema 20. Propositio 20.

Si sint tres magnitudines, & aliæ ipsis æqua-
les numero, quæ binæ & in eadem ratione
sumatur, ex æ-
quo auté prima
quam tertia ma-
ior fuerit: erit &
quarta, quam sexta
maiior. Quod si
prima tertiaæ fuerit æqualis, erit & quarto
æqualis sextæ: sin illa minor, hæc quoque
minor erit.

Theore-

Theorema 21. Propositio 21.

Si sint tres magnitudines, & aliq; ipsis æquales numero quæ binæ & in eadem ratione sumātur, fuerit
 que perturbata earū proportio ex æquo autem prima quam ter tia maior fuerit
 erit & quarta

quā sexta maior: quod si prima tertia fuerit æqualis, erit & quarta æqualis sextæ: si illa minor, hæc quoque minor erit.

Theorema 22. Propositio 22.

Si sint quot-
 cunq; magni-
 tudines, & a-
 liq; ipsis æqua-
 les numero,
 quæ binæ in
 eadē ratione
 sumantur, et
 ex æquali-
 tate in eadem ratione erunt.

Theorema 23. Propositio 23.

Si sint tres magnitudines, aliq; ipsis æqua-

les

les numero, q̄ binę in eadem ratione sumātur, fuerit autē perturbata ea- rū proportio: etiā ex æquali- te in eadem ra- tione erunt.

G H K A B C D E F L M N

Theorema 24. Pro-
positio 24.

Si prima ad secundam, eandem habuerit rationē, quam tertia ad quartam, habuerit autem & quinta ad secundam, eandē ra- tionem, quā sexta ad quartam: etiam cōposita prima cū quin- ta ad secundam eandē habebit rationē quam tertiacum sexta ad quartam.

Theorema 25. Pro-
positio 25.

Si quatuor magnitudines proportionales fuerint, ma- xima & minima reliqui- duabus maiores erunt

K K
G H I L
B C E F

EVCLIDIS ELEMENTVM SEXTVM.

DEFINITIONES.

1

Similes figuræ rectilineæ sunt, quæ & singularis singulos singulis æquales habent, atque etiam latera, quæ circum angulos æquales, proportionalia,

2

Reciprocae autem figuræ sunt, cum in utra que figura antecedentes & consequentes ratione in termini fuerint.

3

Secundum extremam & medianam rationem recta linea secta esse dicitur, cum ut tota ad maius segmentum, ita maius ad minus se habuerit.

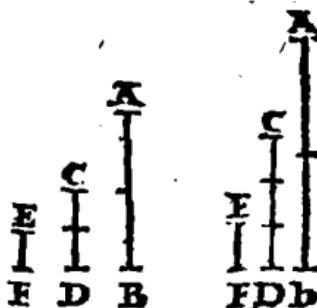
4

Altitudo cuiusque figure, est linea perpendicularis à vertice ad basim deducta

s Ra

3.

Ratio ex rationibus 6
poni dicitur, cū rati o-
num quantitates inter
in multiplicatæ aliquæ
efficerint rationem.

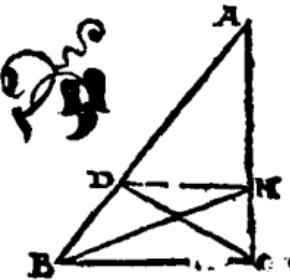
Theorema 1. Propo-
sitio. 1

Triangula & parallelo-
gramma, quorum eadem
fuerit altitudo, ita se ha-
bent inter se ut bases.

Theorema 2. Propositio 2.

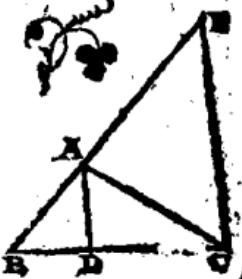
Si ad vnum trianguli latus parallela ducta
fuerit recta quædam linea: hæc proporcio-
naliter secabit, ipsius
trianguli latera. Et si trian-
guli latera proportiona-
liter secta fuerint: quæ
ad sectiones adiunctas fue-
rit recta linea, erit ad re-
liquum ipsius trianguli
latus parallela.

Theorema 3. Propositio 3.

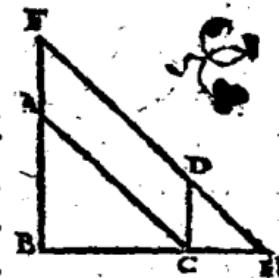
Si trianguli angulus bifariam sectus sit. se-
cans autem augulum recta linea secuerit & ba-
sis segmenta eandem habebunt ra-
tionem,

trianguli vnuum rectum, & trian-
guli vnuum acutum, & trian-
guli vnuum obtusum. In
triangulis rectis, & acutis,
exclusa excedens ad restantem
producitur, ea bifaria secat

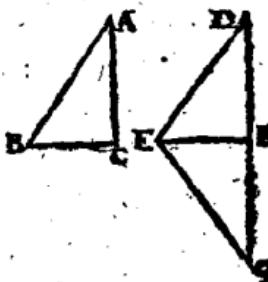
Theorema 4. Propositio 4.

Aequiangularium trian-
gulorum proportionalia
sunt latera, que circum-
quales angulos, & homo-
loga sunt latera, que equalibus angulis sub-
tenduntur.

Theorema 5. Propositio 5.

Si duo triangula latera pro-
portionalia habent, & equi-
angula erunt triangula, &
quales habebunt eos an-
gulos, sub quib' homolo-
ga latera subtenduntur.

Theorema 6. Propositio 6.

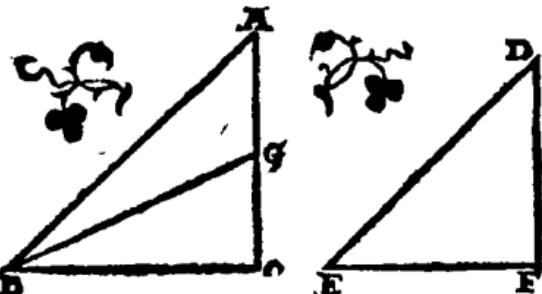
Si duo triangula vnum angulum vni angu-
lo equalē, & circum equalē angulos latera
proportionalia habuerint, & equiangulara erunt
triangula.

triangu-
la, & equa-
lesq; ha-
bebunt
angulos
sub qui-
bus ho-
mologa latera subtenduntur.

Theorema 7. Propositio 7.

Si duo triangula vnum angulum vni angu-
lo æqualem, circu autem alios angulos la-
tera proportionalia habent, reliquorum
vero si-

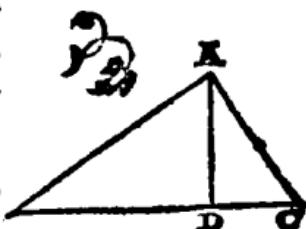
mul v-
trunq;
aut mi-
norem
aut non
minorē

recto : æquiangula erunt triangula, & æqua-
les habebunt eos angulos circum quos pro-
portionalia sunt latera.

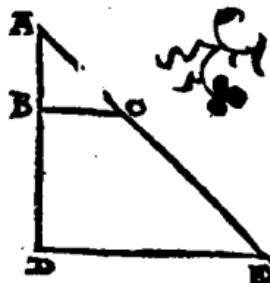
Theorema 8. Propositio 8.

Si in triangulo rectangu-
lo, ab angulo recto in ba-
sin perpendicularis du-
cta sit quæ ad perpendi-
cularem triangulo, tum
toti triangulo, tum ipsâ
inter se similia sunt.

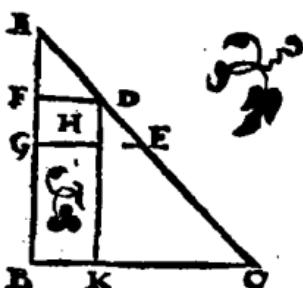
Problema 1. Propositio 9.

A data recta linea imperatam partem auferre.

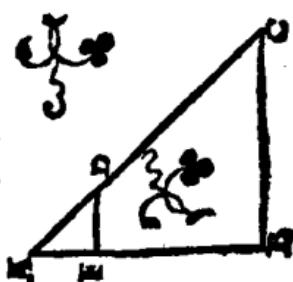
Problema 2. Propositio 10.

Datam recta lineam in sectam similiter secare, vt data altera recta secta fuerit.

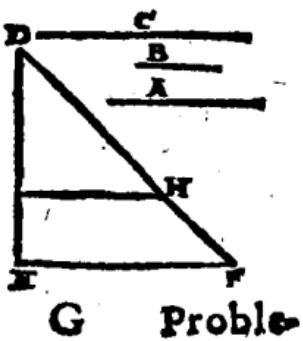
Problema 3. Propositio 11.

Duabus datis rectis lineis, tertiam proportionalem ad inuenire.

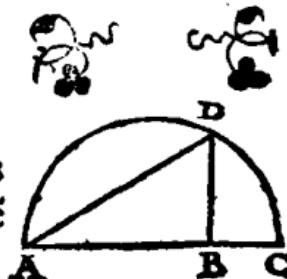

Problema 4. Propositio 12.

Trib' datis rectis lineis quartam proportionalem adiuenire.

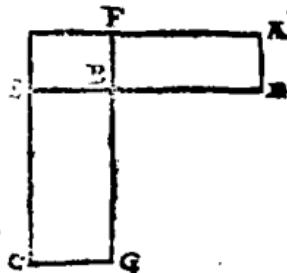
G Proble-

Problema 5. Propo-
sitio 13.

Duab' datis rectis lineis
mediam proportionale
ad inuenire.

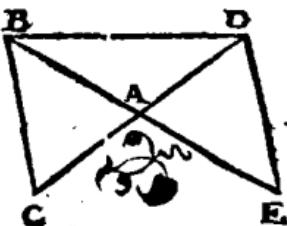
Theorema 9 Propositio 14.

Aequalium, & vnu vni æqualem habentiū
angulum parallelogrammorum recipro-
ca sunt latera, quæ circum æquales angu-
los. & quorū parallelo-
grammorū vnum angu-
lum vni angulo æqua-
lem habentiū recipro-
ca sunt latera, quæ cir-
cum æquales angulos,
illa sunt æqualia.

Theorema 10. Propositio 15.

Aequalium, & vnu angulum vni æqualem
habentiū triangulorū reciproca sunt late-
ra, quæ circum æquales
angulos. & quorū trian-
gulorū vnum angulum
vni æqualem habentium
reciproca sunt latera, q
circum æquales angulos,
illa sunt æqualia.

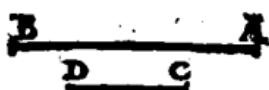

Theo-

L I B E R VI.

Theorema II. Propositio 16.

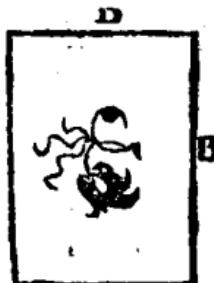
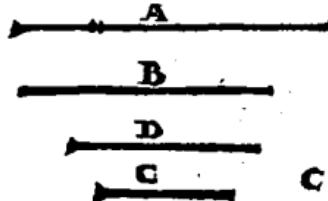
Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint, quod sub extremis comprehenditur rectangulum, æquale est ei, quod sub medijs comprehenditur rectagulo. Et si sub extremis comprehensum rectangulum æquale fuerit ei, quod sub medijs continetur rectagulo, illæ quatuor rectæ lineæ proportionales erunt.

Theorema 12. Propositio 17.

Si tres rectæ lineæ sint proportionales, qd^d sub extremis comprehenditur rectangulum, æquale est ei, quod à media describitur quadrato; & si sub extremis comprehensum rectangulum æquale fit ei quod à media describitur quadrato, illæ tres rectæ lineæ proportionales erunt.

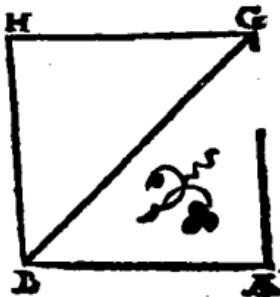
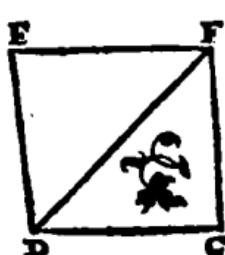
G 2 Pro-

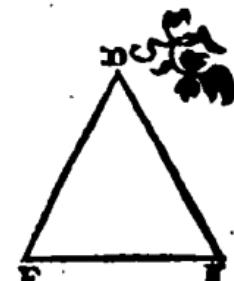
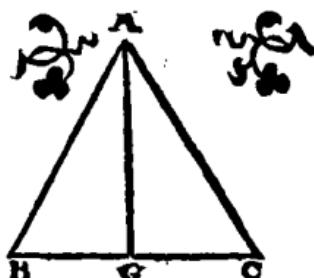
Problema 6. Proposition 18.

A data re-
cta linea,
dato recti
lineo simi-
le simili-
terq; po-
situm re-

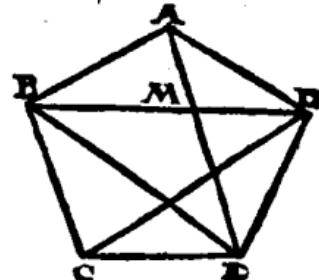
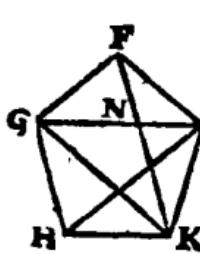
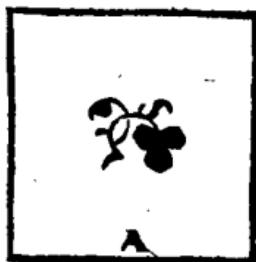
& tilinum describere.

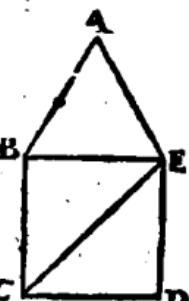
Similia
triāgula
inter se
sunt in
duplica
ta ratio-
ne late-
rū homologorū. Theore. 14. Proposition 19.

Similia
polygo-
na in si-
milia
triāgu-
la diui-
dūtur,
& nume-
ro equa-
lia, &
homo-
loga to-
cis. Et pro

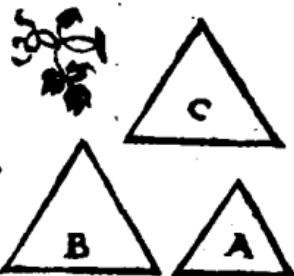

lygonadu
plicatam
habent eā
inter se ra
tionē, quā
latus ho
mologū
ad homologum latus.

Theorema 15. Pro-
positio 21.

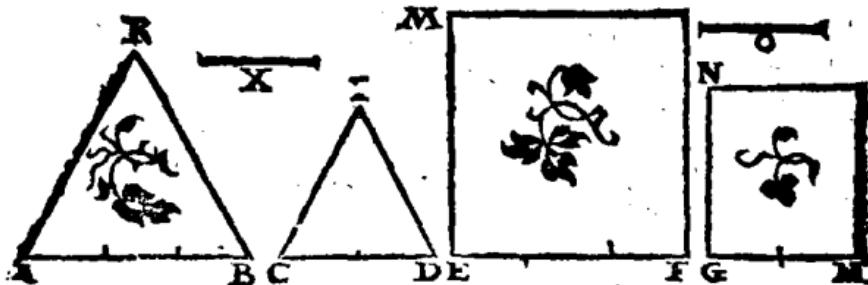
Quæ eidem rectilineo
sunt similia, & inter se
sunt similia.

Theorema 16. Pro-
positio 22.

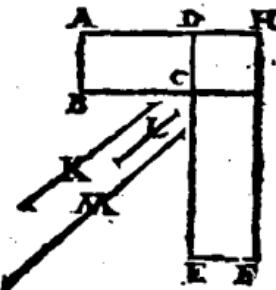
Si quatuor recte lineæ proportionales fu-
rint: & ab eis rectilinea similia similiterq;
descripta proportionalia erūt. Et si à recti-
lineis similia similiterq; descripta rectili-
nea proportionalia fuerint, ipsæ etiam re-

74 EVCLID. ELEMENTA. GEOM.
Quæ lineæ proportionales erunt.

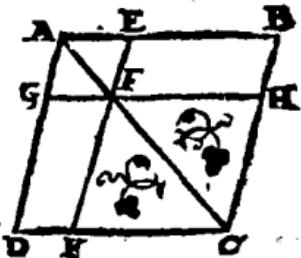
Theorema 17. Propositio 23.

Aequiangula parallelo-
gramma inter se ratione
habent eum, quæ ex lateri
bus componitur.

Theorema 18. Pro-
positio 24.

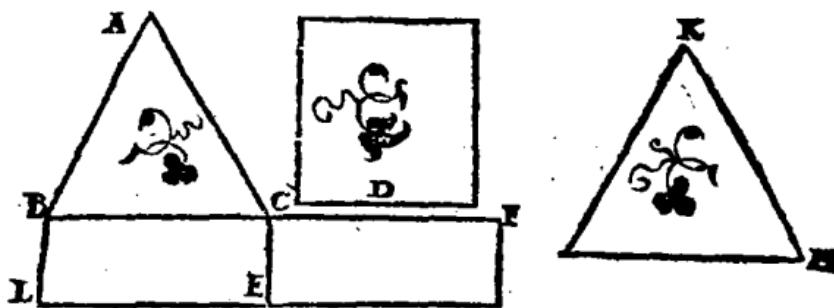
In omni parallelogram-
mo, quæ circa diametrū
sunt parallelográma, &
toti & inter se sunt simi-
lia.

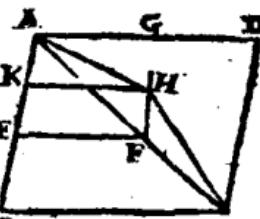
Proble-

Problema 7. Propositio 25.

Dato rectilineo simile, & alteri dato equale idem constituere.

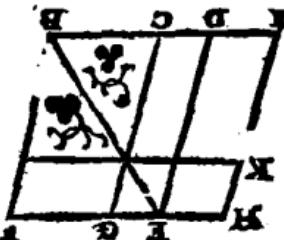
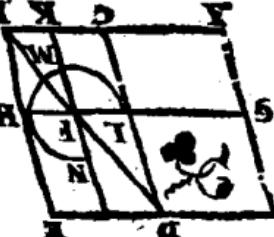
Theorema 19. Propo-
sitio 26.

Si à parallelográmo pa-
rallelogrammū ablatū
sit, & simile toti & simi-
liter positū communē
cum eo habens angulum, hoc circum can-
dem cum toto diametrum consistit.

Theorema 20. Propositio 27.

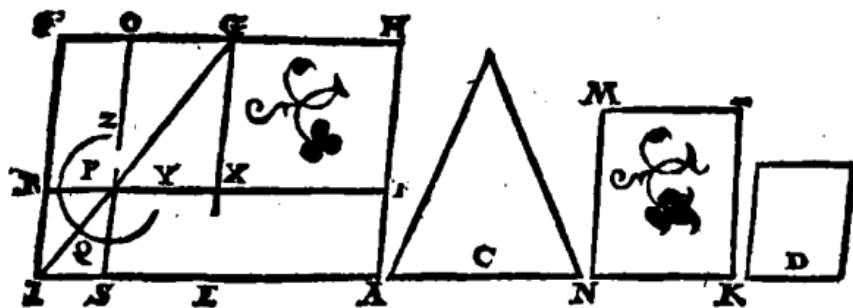
Omnium parallelogramorum secúdum
eandem rectam lineam applicatorū defi-
ciēt. umq;
figu-
ris pa-
ralle-
lográ-
mis s

milibus similiterque positis ei, quod à dimidia describitur, maximum, id est, quod ad dimidiā applicatur parallelogrammum simile existens defectui.

Problema 8. propositio 28.

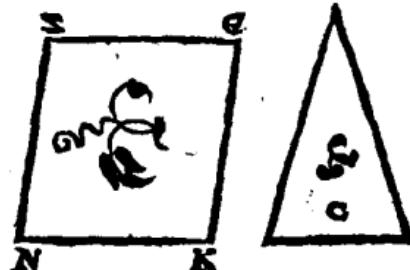
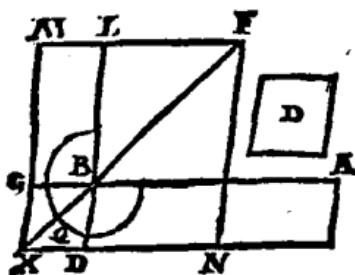
Ad datam lineam rectam, dato rectilineo æquale parallelogrammum applicare deficiens figura parallelogramma, quæ similis sit alteri rectilineo dato. Oportet autem datum rectilinum, cui æquale applicandum est, non maius esse eo quod ad dimidię applicatur, cum similes sint defectus & eius quod à dimidia describitur, & eius cui simile deesse debet.

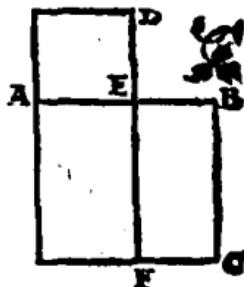
Problema 9. Prepositio. 29.

Ad datam rectam lineam, dato rectilineo
et quale parallelogramū applicare, excep-
tus figura parallelográma, quæ similis sit
paral-

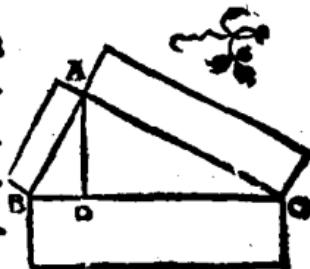
parallelogrammo alteri dato.

Prblema 10. Propo-
positio 30.
Propositam rectam line-
am terminatā, extrema
ac media ratione secare.

Theorema 21. Propositio 31
In rectangulis triāgulis, figura quęvis à la-
tere rectū angulū sub-
tendēte descripta equa-
lis est figuris, quę prio-
ri illi similes & simili-
ter positę à lateribus re-
ctū angulum continen-
tibus describuntur.

Theorema 22. Propo-
sitio 32.

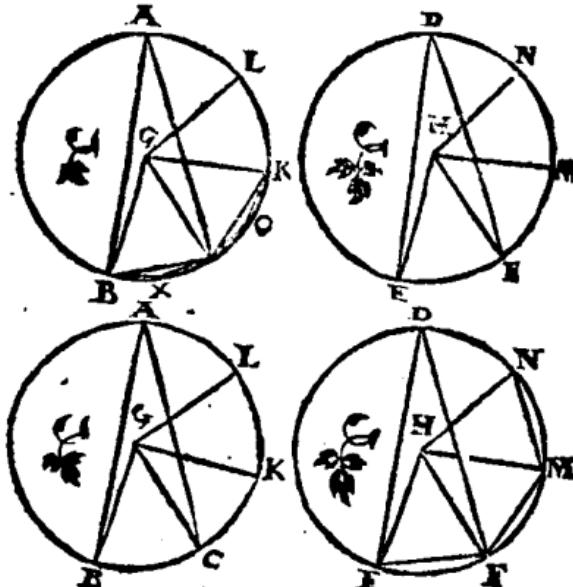
Si duo triāgula, quę duo latera duobus la-
teribus proportionalia habeant, secūdum

G 3 vnum

vnum angulū compoſita fuerint, ita ut homologa eorum latera ſint etiam parallela, tum reliqua illorum triangulo. rum latera in rectam lineam collocata reperi-entur.

Theorema 23. Propositio 33.

In æqualibus circulis anguli eandem habent rationem, cū ipsis peripherijs in quibus inſtitūt, ſiue ad centra ſiue ad peripherias conſtitui, illis inſtant peripherijs. In ſuper verò & ſectores q̄ p̄e qui ad centra co-ſtitūt.

ELEMENTI VI. FINIS.

EVCLIDIS⁷⁹
ELEMENTVM
SEPTIMVM.

DEFINITIONES.

¹
Vnitas, est secūdum quam entium quod-
que dicitur vnum.

²
Numerus autem, ex vnitatibus composita
multitudo.

³
Pars, est numerus numeri minori maioris,
cùm minor metitur maiorem.

⁴
Partes autem, cùm non metitur.

⁵
Multiplex verò, maior minoris, cùm maio-
rem metitur minor.

⁶
Par numerus est, qui bifariā non diuiditur,

⁷
Impar verò, qui bifariam non diuiditur
vel, qui vnitate differt à pari.

⁸
Pariter par numerus est, quem par nume-
rus metitur per numerum parem.

⁹ Pari.

9.

Páriter autem impar, est quem par numerus metitur per numerum imparem.

10.

Impariter verò impar numerus, est quem impar numerus metitur per numerum imparem. II.

Primus numerus, est quem vnitas sola metitur.

12.

Primi inter se numeri sunt, quos sola vnitatis mensura communis metitur.

13.

Compositus numerus est, quem numerus quispiam metitur.

14.

Compositi autē inter se numeri sunt, quos numerus aliquis mensura communis metitur.

15.

Numerus numerum multiplicare dicitur, cùm toties compositus fuerit is, qui multiplicatur, quot sunt in illo multiplicante vnitates, & procreatus fuerit aliquis.

16.

Cùm autē duo numeri mutuò sese multiplicantes quem piam faciūt, qui factus erit planus appellabitur, qui verò numeri mutuò sese multiplicarint, illi' latera dicētur.

17. Cùm

17

Cùm verò tres numeri mutuò sese multiplicantes quempiā faciunt, qui procreatus erit solidus appellabitur, qua autem numeri mutuò sese multiplicarint, illius, latera dicentur.

18.

Quadratus numerus est, qui equaliter equalis: vel, qui à duobus equalibus numeris continetur.

19.

Cubus verò, qui à tribus equalibus equaliter: vel, quia tribus equalibus numeris continetur.

20

Numeri proportionales sunt, cum primus secundi, & tertius quarti & què multiplex est, ut eadem pars, vel eadem partes.

21

Similes plani & solidi numeri sunt, qui proportionalia habent latera.

22

Perfectus numerus est, qui suis ipsis partibus est equalis.

Theorema i. Propositio i.

Duobus numeris in equalibus propositis,

tis, si detrahatur semper minor.
de maiore, alterna, quadam de-
tractione; neque reliquus vn-
quam metiatur praecedentem
quo ad assumpta sit vnitas: qui
principio propositi sunt nume-
ri primi inter se erunt.

A
H
C
F
G
B D E

Problema 1. Propositi 2.

A : E : C

Duobus numeris datis non primis inter se, maximā cōgrū cōmūnē mensurā reperire B E D B D

Problema 2. Propo fitio. 3

A B C D E
8 6 4 2 3

Tribus numeris datis non primis inter se, maximam eorum communem mensuram

• • • • •
A B C D E F
18 13 8 6 2 3

Theorema 18. Propositio 8.

C
E

**Omnis numerus, cuiusq;
numeri minor maioris
aut pars est, aut partes.**

C C E

A B B, B D

Theore. 12 7 6 9 3

Theorema 3. Propo-

ositio 5.

Si numeris numeri par fuet
rit, & alter alterius eadē pars G
& simul vterque vtriusque :
simul eadem pars erit, quæ A B D
vnus est vnius.

6 21 4

F

H

C

S

Theor. 4. Propo. 6.

Si numer' sit numeri par- B
tes, & alter alterius eadē
partes, & simul vterque v- H
triusque simul eadē par- :
tes erunt, quæ sunt vnus A C D F
vnus.

6 9 8

E

H

C

D

12

Theorema 5. Pro-
positio 7.

Si numerus numeri eadē si pars
quæ detractus detracti, & reli-
quus reliqui eadē pars erit, quæ
totus est totius.

B

E

A

6

C

G

I

Theorema 6. Propo-
sitio. 8.

Si numerus numeri eadē sint
partes quæ detractus detracti
& reliquus reliqui eadē partes
erūt, quæ sūt totus totius. Theo-

B

E

L

A

D

F

C

12

G..M.K..N.H.

Theorema 7. Propositio 9.

Si numerus numeris pars
fit, & alter alterius eadem
pars, & vicissim quæ pars
est vel partes primus ter-
tij, eadem pars erit eodem
partes, & secundus quarti. 4 8 , 10

Theorema 8. Propositio 10.

Si numerus numeri par-
tes sint, & aliter alterius
eadē partes, etiam vicis-
sim quæ sunt partes aut
pars primus tertij, eodem
partes erūt vel pars & se-
cundus quarti. 4 6 10 18

Theorema 9. Pro-
positio 11.

Si quemadmodum se habet totus
ad totum, ita detractus ad detra-
ctum, & reliquus ad reliquum ita
habebit ut totus ad totum 6 8

Theorema 10. Propositio 12.

Si sint quotcunque num-
eri proportionales ; quem-
admodum se habet unus ante-
cedentium ad unum sequentium, ita se-
habe-

habebunt omnes antecedentes ad omnes consequentes.

Theorema 11. Propositio 13.

Si quatuor numeri sint : : : :
proportionales, & vicis. A B C D
sim proportionales erunt. 12 4 9 3

Theorema 12. Propositio 14.

Si sint quotcunque : : : : :
numeri, & alij illis A B C D E F
æquales multitudi- 12 6 3 8 4 2
ne, qui bini sumantur & in eadem ratione:
etiam ex æqualitate in eadem ratione e-
runt

Theorema 13. Propositio 15.

Si vñitas numerum quē-		F
piā metiatur, aliter verò	C	L
numerus aliud quendā	H	K
numerū æquē metiatur,	G	E
& vicissim vñitas tertium	A	D
numerū æquē metietur, B	B	
atque secundis quartum. I	3	6

Theorema 14. Pro-
positio 16

Si duo numeri mu- . : : :
tuò se se multiplicá E A B C D
tes faciant aliquos 1 2 4 8 8
qui ex illis geniti fuerint, inter se æquales
erunt.

H. Theo-

Theorema 15. Propositio 17.

Si numerº duos numeros multiplicás faciat aliquos, qui ex illis procreati erunt, eadem rationem habebunt, quam multiplicati.

Theorema 16. Propositio 18.

Si duo numeri numerum quempiam multiplicantes faciant aliquos, geniti ex illis eandem habebunt rationem, quam qui illum multiplicarunt.

Theorema 17. Propositio 19.

Si quatuor numeri sint proportionales, ex primo & quarto fit, equalis erit ei qui ex secundo & tertio; & si qui ex primo & quarto fit numerus aequalis sit ei qui ex secundo & tertio, illi quatuor numeri sint proportionales erunt.

A B C D E F G
6 4 3 2 12 12 18

Theorema 18. Propositio 20.

Si tres numeri sint proportionales, qui ab extremis continetur, equalis est ei qui a medio.

dio efficitur. Et si qui ab extre- :
tum cōtinetur æqualis sit A B C
ei qui à medio describitur, il 9 6 4
litres numeri proportiona- :
les erunt. D 6

Theorema 19. Propo-
sitio. 21.

Minimi numeri omniū,
qui eandem cū eis ratio-
nem habēt, æqualiter me- D L
tiūtūr numeros eandem G H
rationem habētes, maior C E A B
quidem maiorem, minor 4 3 8 6
verò minorem

Theorema 20. Propositio 22.

Sit tres sint numeri & alij multitudine illis
æquales, qui bini sumantur & in eadem ra-
tione, sit autem perturbata eorū propor-
tio, etiam ex æ- : : : :
qualitate in ea- A B C D E F
dem ratione e- 6 4 3 12 8 6
runt.

Theorema 21. Propositio 23.

Primi inter se numeri minimi sunt omniū
eandem cum eis ra- : : : :
tionem habentium. A B E C D
5 6 2 4 3
H 2 Theo.

88 EVCLID. ELEMENTA. GEOM.

Theorema 22. Propositio 24.

Minimi numeri omni- : : : :
 um eandem cum eis ra- ABCDE
 tionem habentium, pri- 8 6 4 3 2
 mus sunt inter se.

Theorema 23. Propositio 25.

Si duo numeri sint primi inter se, quia alter
 utrum illorum metitur : : : :
 numerus, is ad reliquum A B C D
 primus erit. 6 7 3 4

Theorema 24. Propositio 26.

Si duo numeri ad quē :
 piām numeram primi 3
 sint, an eundem primus B : :
 is quoque futurus est, : : : :
 qui ab illis productus A C D E F
 fuerit. 5 5 5 3 2

Theorema 25. Pro-

positio 27.

Si duo numeri primi sint in- : :
 ter se, q ab vno eorū gignitur A C D
 ad reliquum primus erit. 7 6 3

Theorema 26. Propositio 28.

Si duo numeri ad duos numeros ambo ad
 utrumque primi sint, : : : : :
 & qui ex eis gignen- A B E C D F
 tur, primi inter se e- 3 5 15 2 4 8
 runt.

Theore-

Theorema 27. Propositio 29.

Si duo numeri primi sint inter se, & multiplicās vterq; seipsum procreet aliquem, qui ex ijs producti fuerint, primi inter se erūt.
Quod si numeri initio propositi multiplicantes eos qui producti sunt, effecerint aliquos, hi quoq; inter se primi erunt, & circa extremos idem hoc : : : : : :
 semper cueniet. A C E B D F
 3 6 27 4 16 63

Theorema 28. Propositio 30.

Si duo numeri primi sint inter se, etiam si. mul vterq; ad vtrunq; illorum primus erit. Et si simul vterq; ad vnum aliquem eorum primus sit, etiam qui initio positi sunt numeri, primi inter sūnt erunt. C A B D
 7 5 4

Theorema 29. Propositio 31.

Omnis primus numerus ad omnem numerum quem non metitur, primus est. A B C
 7 10 5

Theorema 30. Propositio 32.

Si duo numeri se se mutuo multiplicantes faciant aliquem, hūc aut ab illis productum metiatur primus quidam numerus, is alterum etiam metitur eorum qui initio positi erant. A B C D E
 3 6 12 3 4

Theorema 31. Propositio 33.

Omnem compositum numerum aliquis primus metietur. A B C

27 9 3

Theorema 32. Propositio 34.

Omnis numerus aut primus est, aut cum aliquis primus metitur. A A

3 6 3

Problema 3. Propositiō 35.

Numeris datis quotcunque, reperire minimos omnium qui eandem cum illis rationem habeant.

A	B	C	D	E	F	G	H	K	I	M
6	8	12	2	3	4	6	2	3	4	3

Problema 4. Propositio 36.

B					
A	C	D	E	F	
7	12	8	4	5	

Duobus numeris datis reperire quē illi minimum mensuantur numerum.

A					
F	E	C	D	G	H
6	9	12	9	2	5

Theo-

Theorema 33. Propositio 37.

Si duo numeri numerū
quempiam metiantur, &
minimus quem illi meti-
untur eundem metietur.

A	B	E	G
2	3	6	12

Problema 5. Pro-
positio 38.

Tribus numeris da-
tis reperire quem
minimum numerū
illi metiantur.

:	:	:	:	:
A	B	C	D	E
3	4	6	12	8

:	:	:	:	:
A	B	C	D	E
3	6	8	12	24

Theorema 34. Propositio 39.

Si numerum quispiam numerus metiatur,
mensus partem habe-
bit metienti cognomi-
nem.

:	:	:	:
A	B	C	D
12	4	3	1

Theorema 35. Propositio 40.

Si numerus partem habuerit quālibet, il-
lum metietur numerus
parti cognominis.

:	:	:	:
A	B	C	D
8	4	2	1

Problema 6. Propositio 41.

Numerum reperire,
qui minimus cùm
sit, datas habeat par-
tes.

:	:	:	:	:
A	B	C	G	H
2	3	4	12	10

EVCLIDIS ELEMENTVM OCTAVVM.

Theorema 1. Propositio 1.

Si sunt quotcūq; numeri deinceps proportionales, quorum extremi sint inter se, primi, mini-
misunt : : : : : : : :
omnium A B C D E F G H
eandem cum eis rationem habentium. 8 12 18 27 6 8 12 18

Problema 1. Propositio 1.

Numeros reperire deinceps proportionales minimos, quotcunq; iussuerit quispiam indata ratione.

A	B	C	D	E	F	G	H	K
3	4	9	12	16	27	36	49	64

Theorema 2. Propositio 3.

Conuersa primæ.

Si sint quotcūq; numeri deinceps proportionales minimi habentium eandem cum eis rationem, illorum extremi sunt inter se primi.

A	B	C	D	E	F	G	H	K	L	M	N	O
27	16	43	64	3	4	9	12	16	27	36	48	64

Problema². Propositio 4.

Rationibus datis quotcunque in minimis numeris reperire numeros deinceps minimos in datis rationibus.

3	2	3	2	3	4	5	6	8	12	15	4	6	10	12
A	B	C	D	E	F	H	G	K	L	N	X	M	O	
3	4	2	3	4	5	6	8	12	15	4	6	10	12	

Theorema 3. Propositio 5.

Plani numeri rationem inter se habent ex lateribus compositam.

1	1	1												
A	L	B	C	D	E	F	G	H	K					
18	22	32	3	6	4	8	9	12	16					

Theorema 4. Propositio 4.

Si sint quotlibet numeri deinde A B C D E F G H inceps 16 24 36 54 82 4 6 9 proportionales, primus autem secundum non metiatur, neque alius quispiam ullum metietur.

Theorema 5. Propo-
sition 7.

Si sint quotcunque nume- A B C D
ri deinceps proportiona- 4 6 12 24
les, primus autem extre-
mum metiatur, isetiam se-
cundum metietur.

Theorema 6. Proposition 8.

Si inter duos numeros medij continua pro-
portionē incident numeri, quot inter eos
medij continua proportionē incident numeri,
tqz & inter alios eandem cum illis ha-
bentes rationem medij continua propor-
tionē incident.

$$\begin{array}{ccccccccc} \vdots & \vdots \\ A & C & D & B & G & H & K & L & C \\ 4 & 9 & 27 & 81 & 1 & 3 & 9 & 27 & 2 \\ & & & & & & & & 6 \\ & & & & & & & & 18 \\ & & & & & & & & 54 \end{array}$$

Theorema 7. Proposition 9.

Si duo numeri sint inter se primi, & inter
eos medij continua proportionē incidat nu-
meri, quot inter illos medij continua pro-
portionē incident numeri, totidē & inter
vtrunque eorum ac vnitatē deinceps me-
dij continua proportionē incident.

$$\begin{array}{ccccccccc} \vdots & \vdots \\ A & M & H & E & F & N & C & K & X \\ 27 & 27 & 9 & 36 & 3 & 36 & 1 & 12 & 48 \\ & & & & & & & & 4 \\ & & & & & & & & 18 \\ & & & & & & & & 64 \\ & & & & & & & & 64 \end{array}$$

Theo-

Theorema 8. Propositio 10.

Si inter duos numeros & vnitatē continuē proportionales incidāt numeri quot inter vtrumque ipsorum & vnitatē deinceps medij continua proportionē A : K : L : B
 incident numeri, totidē E : H : 48 : B
 & inter illos 9 : D : 12 : F : 16 : 64
 medij continua proportionē incident.

Theorema 9. Propositio 11.

Duorum quadratorū numerorum unus medius proportionalis est numerus: & quadratus ad quadratum duplicatam A : C : E : D : B
 habet lateris ad latitatem rationem.

Theorema 10. Propositio 12.

Duorum cuborum numerorū duo medij proportionales sunt numerorū duo medij cubum triplicatam habet lateris ad latitatem rationem.

A	H	K	B	C	D	E	F	G
27	36	48	64	3	4	9	12	16

Theo.

Thorema 10. Propositio 13.

Si sint quotlibet numeri deinceps proportionales, & multiplicans quisq; seipsum faciat aliquos, qui ab illis producti fuerint, proportionales erunt, & si numeri primū positi ex suo in proceatos ductu faciat aliquo, ipsi quoque proportionales erunt

C												
B	:											
A	D	L	E	X	F	G	M	N	H	O	P	K
4	8	16	32	64	8	16	32	64	128	256	512	1024

Thorema 12. Propositio 14.

Si quadratus numerus quadratum numerū metiatur, & latus vnius metietur latus alterius. Et si unus quadrati latus A E B C D metiatur latus alterius, 9 12 16 8 4, & quadratus quadratum metietur.

Thorema 13. Propositio 15.

Si cubus numerus cubum numerū metiatur, & latus vnius cubi latus alterius metiatur, tum

tum cubus cubum metietur.

A	H	K	B	C	D	E	F	G
8	16	28	64	2	4	4	8	16

Theorema 14. Propositio 9.

Si quadratus numerus quadratum numerum non metiatur, neque latus vnius metietur alterius latus.

Et si latus vnius quadrati non metiatur latus alterius, neque quadratus quadratum metietur.

A	B	C	D
9	16	3	4

Theorema 15. Propositio 17.

Sic cubus numerus cubum numerum non metiatur, neque latus vnius latus alterius metietur.

Et si latus cubi alicuius latus alterius non metiat, neque cubus cubum metietur.

A	B	C	D
8	27	9	11

Theorema 16. Propositio 18.

Duorum similium planorum numerorum vnius medius

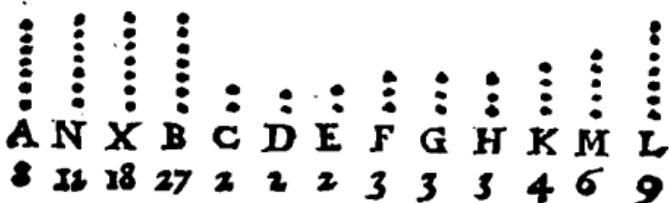
proportionalis est numerus, & planus ad planum duplicatam habet literis homologis.

A	G	B	C	D	E	N
12	18	27	2	6	3	9

logi ad latus homologum rationem.

Theorema 17. Proposition 19.

Inter duos similes numeros solidos, duo
medij proportionales incident numeri:
& solidus ad similem solidum triplicatam
rationem habet lateris homologi ad latus
homologum.

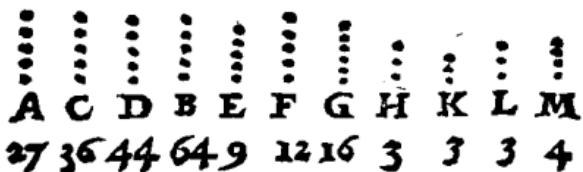

Theorema 18. Propositio 20.

Si inter duos numeros unus medius proportionalis incidat numeri, similes plani erunt illi A C B D E F G numeri. 18 24 33 3 4 6. 8

Theorema 19 Proposi- tio 21.

Si inter duos numeros duo medij proportionales incident numeri, similes solidi sunt illi numeri.

Three

Theorema 20. Propositio 22.

Si tres numeri deinceps sint proportionales, primus autem sit quadratus, & tertius quadratus erit.

Theorema 21. Propositio 23.

Si quatuor numeri deinceps sint proportionales, primus autem sit cubus, & quartus cubus erit.

Theorema 22. Propositio 25.

Si duo numeri rationem habeant inter se, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, primus autem sit quadratus erit, & secundus quadratus erit.

Theorema 23. Propositio 25.

Si numeri duo rationem inter se habeant, quam cubus numerus ad cubum numerū, primus autem cubus sit, & secundus cubus erit.

\vdots								
A	E	F	B	C			D	
8	12	18	27	64	95	140	216	The

Theorema 24. Pro-

positio 26.

Similes plani numeri rationem inter se habent, quam quadratus numerus ad quadratum numerum. 18 24 12 9 12 16

Theorema 25. Propo-

fitio 27.

Similes solidi numeri rationem habent inter se, quam cubus numerus ad cubum numerum.

A	C	D	B	E	F	G	H
16	24	46	54	8	12	18	47

ELEMENTI VIII. FINIS.

E V C L I

EVCLIDIS ELEMENTVM NONVM.

Theorema i. Propositio i.

Si duo similes plani numeri mutuò sese multiplicantes quendam productus quadratus procreent, A E B D C
productus 4 6 9 16 24 36
quadratus

Theorema 2. Propositio 2.

Si duo numeri mutuò sese multiplicantes quadratum facient, illi similares sunt plani. A B D C
4 6 9 18 36

Theorema 3. Propositio 3.

Si cubus numerus seipsum multiplicans precreet ali-
qué, productus cu- Vni D D A : : : B
bus erit. ras 3 4 8 16 32 64

Theorema 4. Propositio 4.

Si cubus numerus cubū : : :
 numerum multiplicans A B D C
 quendam procreet, pro- 8 27 64 216
 creatus cubus erit.

Theorema 5. Propositio 5.

Si cubus numerus numerum quendā mul-
 tiplicans cubum pro- : : :
 creet, & multiplica- A B D D
 tus cubus erit. 27 64 729 17 28

Theorema 6. Propositio 6.

Si numerus seipsum : : :
 multiplicans cubum A B C
 procreet, & ipse cu- 27 729 19683
 bus erit.

Theorema 7. Propositio 7.

Si compositus numerus quendam numerū
 multiplicans quem- : : :
 piam procreet, pro- A B C D E
 ductus solidus erit. 6 8 48 2 3

Theorema 8. Propositio 8.

Si ab unitate quotlibet numeri deinceps, pa-
 portionalis sint, tertius ab unitate quadra-
 tus est, & vnu intermitentes omnes: quar-
 tus autē cubus, & duobus intermissis om-
 nes

nes: septimus vero cubus simul & a quadra-
tus, & : : : :
quinque vni A B C D E F
intermis- tas 3 9 27 81 243 729
lis omnes.

Theorema 9. Propositio 9.

Si ab unitate sint
quotcunque nu- 531441 F 732969
meri deinceps 59049 E 531441
proportionales, :
sit autem quadrat- 6561 D 59049
tus is qui unita- 729 C 6561 3
tem sequitur, & 81 B 729
reliqui oes qua- 9 A 81
drati erunt. Quod
si qui unitatem
sequitur cubus
sit, & reliqui om-
nes cubi erunt,
unitas.

Theorema 10. Propositio 10.

Si ab unitate numeri quotcunque propor-
tionales sint, non sit autem quadratus is qui
unitatem o : : : : :
sequitur, Vni. A B C D E F
neq; alias tas. 3 9 36 81 243 729
vllus qua-
dratus erit, demptis tertio ab unitate ac omni-
bus

nibus vnum intermittentibus. Quod si qui vnitatem sequitur, cubus non sit, neque aliis ullus cubus erit, demptis quarto ab vnitate ac omnibus duos intermittentibus.

Theorema ii. Propositio ii.

Si ab vnitate numeri quotlibet deinceps proportionales sint, minor maiorem metitur per quempiam eorum qui in proportionalibus sunt numeris.

$$\begin{array}{ccccccc} \text{A} & \text{D} & \text{C} & \text{D} & \text{E} \\ 1 & 2 & 4 & 8 & 16 \end{array}$$

Theorema 12. Propositio 12.

Si ab vnitate quolibet numeri sint proportionales, quo primorum numerorum ultimum metiuntur, totidem & eum qui vniati proximus est, metiuntur.

Vni- tas.	A	B	C	D	E	H	G	F
.	4	16	64	256	2	8	32	128

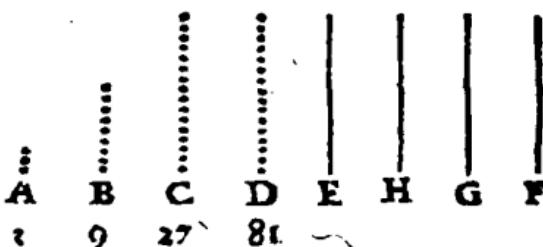
Theorema 13. Propositio 13.

Si ab vnitate sint quotcunq; numeri deinceps proportionales, primus autem sit qui vnitatem sequitur, maximu nullus aliis metie.

L I B E R I X.

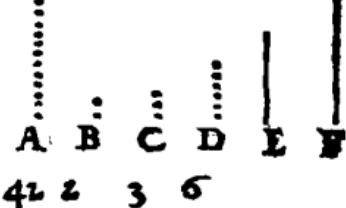
tietur, ijs exceptis qui in proportionalibus
sunt numeris.

Vni-
tas.

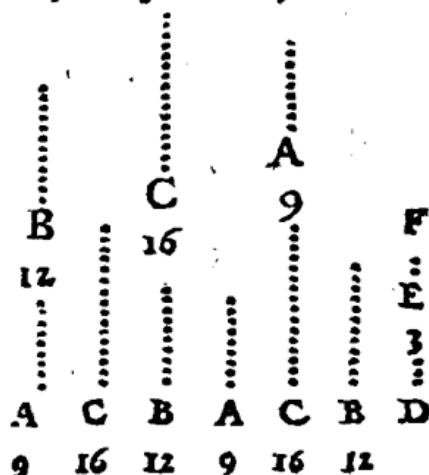
Theorema 14. Propositio 14.

Si minimum numerum primi aliquot numeri metiatur, nullus aliis numerus primus illum metietur, ijs exceptis qui primò metiuntur.

Theorema 15. Propositio 15.

Si tres numeri deinceps proportionales sint minimi, eadem cum ipsis habent rationem, duo quilibet compositi ad tertium primi erunt.

Theorema 16. propositio 16.

Si duo numeri sint inter se
primi, non se habebit quæ-
admodum primus ad secu-
dum, ita secundus ad quæ-
piam alium.

A B C
5 8

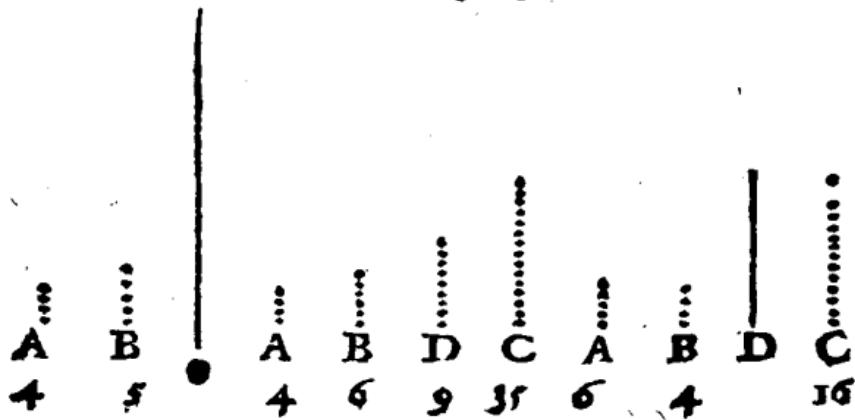
Theorema 17. Propositio 17.

Si sint quoilibet numeri
deinceps proportionales,
quorum extremi sint in-
ter se primi, non erit, quæ
admodum primus ad se-
cundum, ita ultimus ad
quempiam alium.

A B C D E
8 12 16 27

Theorema 18. Propositio 18.

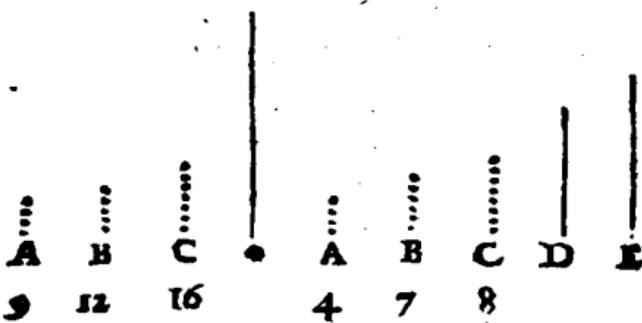
Duobus numeris datis, considerare nos sitne
certius illi inueniri proportionalis.

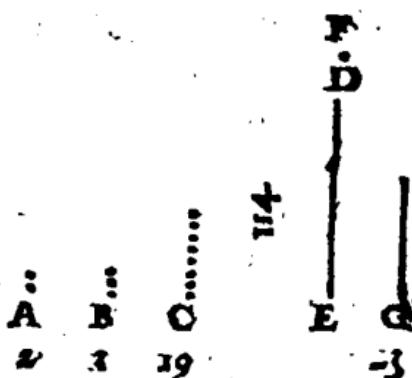
Theo-

Theorema 19. Propositio 19.

Tribus numeris datis, considerare possit-
ne quartus illis reperiri proportionalis.

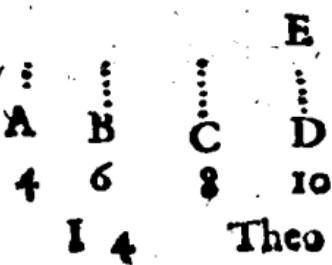
Theorema 20. Propo-
sitio 20.

Primi numeri
plures sunt qua-
cunque proposi-
ta multitudine
primorum nu-
merorum.

Theorema 12. Propositio 12.

Si pares numeri quo-
libet compositi sint;
totus est par.

Theorema 22. Propositio 22.

Si impares numeri quotlibet compositi sint, sit autem par illorum multiplicatio, totus par erit.

Theorema 23. Propositio 23.

Si impares numeri quot- : : :
cunque cōpositi sint, sit : : :
autem impar illorū mul A B C E
titudo, & totus impar S 7 8 I
erit.

Theorema 24. Propositiō 24.

**Si de pari numero par detra-
ctus sit, & reliquus par erit.**

Theorema 25. Propositio 25.

**Si de pari numerò impar de-
tractus sit, & reliquus impar
erit.**

Theorema 26. Propositio 26.

Si de impari numero impar
detractus sit, & reliquus par
erit.

Theo-

LIBER IX.

ccc

Theorema 27. Propo-
sitio 27.

Si ab impari numero parabla-
tus sit, reliquus impar erit.

A D C
I 4 4

Theorema 28. Pro-
positio 28.

Si impar numerus parem
multiplicas, procreet quem-
piam, procreatus par erit.

A B C
4 28

Theorema 29. Propo-
sitio. 29.

Si impar numerus imparē nu-
merum multiplicans quem-
dam procreet, procreatus im-
par erit.

A B C
3 5 15

Theorema 30. Propo-
sitio 30.

Si impar numerus parē nu-
merum metiatur, & illius
dimidium metietur.

A C B
3 6 18

Theorema 31. Pro-
positio 31.

Si impar numerus ad nu-
merum quēpiam primus
sit, & ad illius duplum pri-
mus erit

A B C
7 14 16

I 5

Theo.

Theorema 32. Propo-

positio 32.

Numerorum, qui à vni-

binario dupli sunt, tas.

vnuſquisq; pariter

par est tantum.

A	B	C	D	
2	4	8	16	

Theorema 33. Propo-

positio 33.

Si numerus dimidiū impar habeat,

pariter impar est tantum.

A
20

Theorema 34. Propo-

sitio 34.

Si par numerus nec sit dupl' à bina-

rio, nec dimidium impar habeat, pa-

riter par eū, & pariter impar.

A
20

F
4

Theorema 35. Propo-

sitio 35.

Si sint, quotlibet numeri

deinceps proportionalis,

detrahatur aut de secundo

& ultimo æquales ipsi pri-

mo, erit quemadmodum se

cūdi excessus ad primū, ita

ultimo excessus ad omnes

qui ultimum antecedunt.

C
4

G
4

B
D

D
E

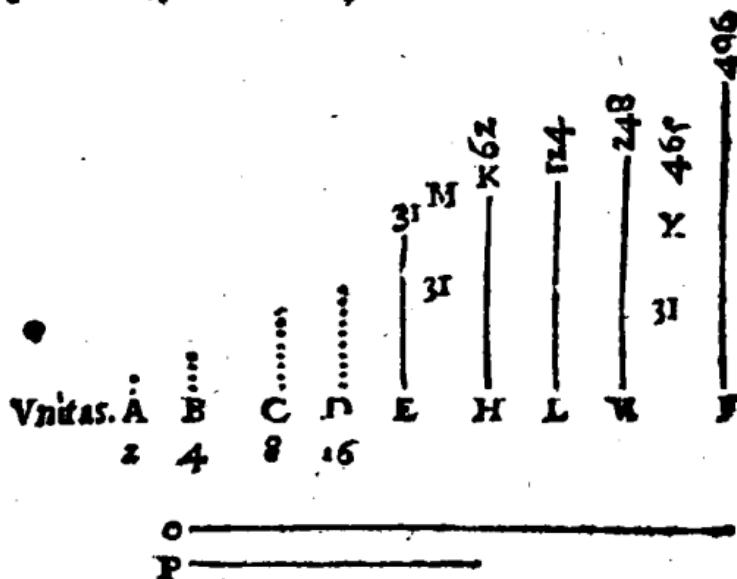
4
16

16

Theo-

Theorema 16. Propositio 16.

Si ab unitate numeri quotlibet deinceps expositi sunt in duplice proportione quod ad totus compositus primus factus sit, isq; totus in ultimum multiplicatus quempiam procreet, procreatus perfectus erit.

ELEMENTI IX. FINIS

EVCLL

EVCLIDIS ELEMENTVM DECIMVM.

DEFINITIONES.

1

Commensurabiles magnitudines dicuntur illæ, quas eadem mensura metietur.

2

Incommensurabiles verò magnitudines dicuntur, hæ quarum nullam mensuram communem contingit reperiri.

3

Lineæ rectæ potentia cōmensurabiles sunt, quarum quadrata una ead. m. superficies siue area metitur.

4

Incommensurabiles verò lineæ sunt, quarum quadrata, quæ metiatur area communis, reperiri nulla potest.

5

Hęc cūm ita sint, ostendi potest quòd quantacunque linea recta nobis proponatur, existunt etiam aliæ lineæ innumerabiles eidem commensurabiles, aliæ item incomensurabiles, hæ quidem longitudine & poten-

potentia: illæ verò potentia tantum. Vocatur igitur linea recta, quantacunq; propo-
natur, ἡγή, id est rationali.

6

Lineæ quoq; illi ἡγη commensurabiles si-
ue longitudine & potentia, siue potentia
tantum, vocentur & ipsæ ἡταύ, id est ratio-
nales.

7

Quæ verò lineæ sunt incommensurabiles
illi τηρηται, id est primo loco rationali, vocé
tur ἀλογοι, id est irrationales.

8

Et quadratum quod à linea proposita de-
scribitur, quam γένη vocari volumus, vocé-
tur ἐγρον.

9

Et quæ sunt huic commensurabilia, vocé-
tur ἀλογα.

10

Quæ verò sunt illi quadrato ἐγρον scilicet in
commensurabilia, vocentur ἀλογα, id est
surda.

11

Et lineæ quæ illa incommensurabilia de-
scribunt, vocentur ἀλογοι. Et quidem si illa
incommensurabilia fuerint quadrata, ipsa
eorum latera vocabuntur ἀλογοι lineæ, quod
si quadrata quidem non fuerint, verū alias
quæpiā superficies siue figuræ rectilineæ,
tunc

tunc verò lineæ illæ quæ describunt quadrata æqualia figuris rectilineis, vocentur ælogos.

Theorema 1. Proposition 1.

Duabus magnitudinibus inæqualibus propositis, si de maiore detrahatur plus dimidio, & rursus de residuo iterū detrahatur plus dimidio, idq; semper fiat: relinquetur quadam magnitudo minor altera minore ex duabus propositis.

Theorema 2. Proposition 2.

Duabus magnitudinibus propositis inæquilibus, si detrahatur semper minor de maiore, alterna quadam detractio neque residuum vñquam metatur id quod ante se metiebatur, incomensurabiles sunt illæ magnitudines.

Problema 1. Proposition 3.

Duabus magnitudinibus commensurabilibus datis, maximam ipsarum communem mensuram reperire.

Proble-

**Problema 2. Propo-
sitio 4.**

Tribus magnitudinibus cōmen-
surabilibus datis, maximam ipsa-
rū communē mensuram reperire.

A B C D

**Theorema 3. Propo-
sitio 5.**

Cōmensurabiles magnitudi-
nes inter se proportionē eam
habent, quam habet numerus
ad numerum.

I I I I I I
ACBD E

3 4

**Theorema 4. Pro-
positio 6.**

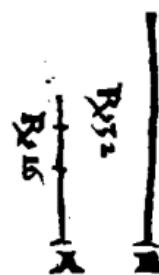
Si duæ magnitudines
proportionem eam ha-
bent inter se quam nu-
merus ad numerum, I I I I
commensurabiles sunt A B C D E
illæ magnitudines.

8 1 5

Theo-

Theorema 5. Propo-
sitio 7.

Incommensurabiles magnitu-
dines inter se proportionem
non habēt, quam numerus ad
numerum.

Theorema 6. Propo-
sitio 8.

Si duæ magnitudines inter
se proportionem nō habēt
quam numerus ad nume-
rum, incommensurabiles illæ sunt mag-
nitudines.

Theorema 7. Propo-
sitio 9.

Quadrata, quæ describuntur à rectis līneis
lōgitudine cōmen-
surabilib⁹, inter se
proportionem ha-
bent quā numerus
quadratus ad alium
numerum quadra-
tū. Et quadrata ha-
bentia proportionē
inter se quā quadratus numerus ad nume-
rum quadratū, habent quoque latera lon-
gitudine commensurabilia. Quadrata verò

A.

B.

C.

D.

que describuntur à lineis longitudine in cōmensurabilibus, proportionē non habent inter se, quam quadratus numerus ad numerum alium quadratum. Et quadrata non habentia proportionem inter se quam numerus quadratus ad numerum quadratum, neque latera habebunt longitudine commensurabilia.

Theorema 8. Propositio 10.

Si quatuor magnitudines fuerint proportionales, prima verò secundæ fuerit commensurabilis, tertia quoque quartæ commensurabilis erit, quod si prima secundæ fuerit incommensurabilis, tertia quoq; quartæ incommensurabilis erit.

Problema 3. Propositio 11.

Propositæ lineæ rectæ (quam r̄m̄ vocari diximus) reperire duas lineas rectas incommensurabiles, hanc quidem longitudine tantum, illam verò non longitudine tantum, sed etiam potentia incommensurabilem.

K Thco.

EVCLID. ELEMENTA. GEOM.
Theorema 6. Pro-
positio 12.

Magnitudines quæ eidem magnitudini sunt commensurabiles, inter se quoque sunt commensurabiles.

A C B

6 D.....4 F..

4 E...8 G..

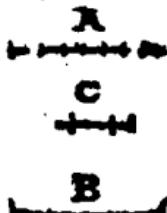
3 H...

2 K..

4 L..

Theorema 10. Propositio 3.

Si ex duabus magnitudinibus hæc quidem commensurabilis sit tertię magnitudini, illa vero eidem incommensurabilis, incommensurabiles sunt illæ duæ magnitudines.

Theorema 11. Propositio 14.

Si duarum magnitudinum commensurabilium altera fuerit incommensurabilis magnitudini alteri, cuiquam tertię, reliqua quoq; magnitudo eidem tertiez incommensurabilis erit.

Theorema 12. Propositio 15.

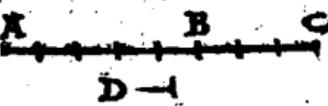
Si quatuor rectæ proportionales fuerint, possit

possit autem prima plusquam secunda tanto quantum est quadratum lineę sibi commensurabilis longitudine: tertia quoque ponterie plusquam quarta tanto quantum est quadratum lineę sibi commensurabilis longitudine. Quod si prima possit plusquam secunda quadrato lineę sibi longitudine incommensurabilis: tertia quoque poterit plusquam quarta quadrato lineę sibi incommensurabilis longitudine.

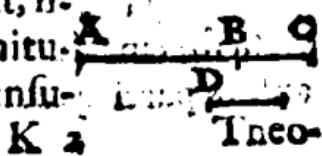
Theorema 13. Proposition 16.

Si duæ magnitudines commensurabiles componantur, tota magnitudo composita singulis partibus commensurabilis erit, quod si tota magnitudo composita alterius parti commensurabilis fuerit, illæ duæ quoque partes commensurabiles erunt.

Theorema 14. Proposition 17.

Si duæ magnitudines incommensurabiles componantur, ipsa quoque tota magnitudo singulis partibus componentibus incommensurabilis erit. Quod si tota alterius parti incommensurabilis fuerit, illæ quoque prime magnitudines inter se incommensurabiles erunt.

Theorema 15. Propositio 18.

Si fuerint duæ rectæ lineæ inæquales, & quartæ parti quadrati quod describitur à minore æquale parallelogrammū applicetur secundū maiorem, ex qua maiore tantum excurrat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius parallelogrammi: si præterea parallelogrammū sui applicatione diuidat lineā illam in partes inter se commensurabiles longitudine, illa maior linea tanto plus potest quam minor, quantū est quadratum lineæ sibi commensurabilis longitudine. Quòd si maior quadratū lineæ sibi commensurabilis longius possit quam minor, tanto quantū est gitudine, & præterea quartæ parti quadrati lineæ minoris æquale parallelogrammū applicetur secundum maiorem, ex qua maiore tantum excurrat extra B. F E D O latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius parallelogrammi parallelogrammū sui applicatione diuidit maiore in partes inter se longitudine commensurabiles.

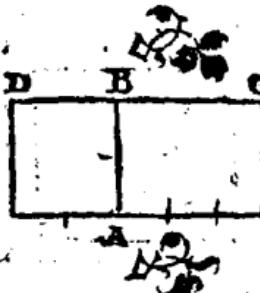
Theorema 16. Propositio 19.

Si fuerint duæ rectæ inæquales, quartæ autem parti quadrati lineæ minoris æqua-

De parallelogrammorum secundum lineam maiorem applicetur, ex qua linea tantum excurrat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus eiusdem parallelogrammi: si parallelogrammum præterea sui applicatione diuidat lineam in partes inter se longitudine incomensurabiles, maior illa linea tanto plus potest, quam minor quantum est quadratum lineæ sibi majori incomensurabilis longitudo: Quod si maior linea tanto plus possit quam minor, quantum est quadratum lineæ incomensurabilis sibi longitudo: & præterea quartæ parti quadrati lineæ minoris æquale parallelogrammum applicetur secundum maiorem ex qua tantum excusat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius: parallelogrammum sui applicatione diuidat maiorem in partes inter se incomensurabiles longitudine.

Theorema 17. Propositiō 20.

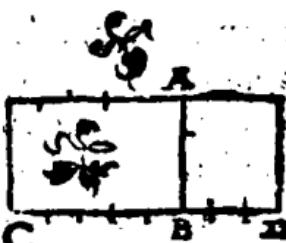
Superficies rectangularia contenta ex lineis rectis rationalibus longitudo commensurabilibus se-

cundum vnum aliquem modum ex articulis
Etis, rationalis est.

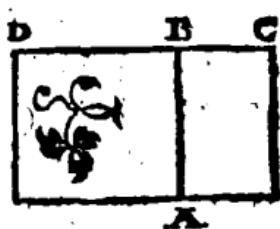
Theorema 38. Propositio 21.

Si rationale secundū li-
neam rationalem appli-
cetur, habebit alterum la-
tus lineam rationalem &
comensurabilem longi-
tudine lineæ cui ratio-
nale parallelogrammum
applicatur.

Theorema 39. Propositio 56.

Surficies rectangula contenta duabus li-
neis rectis rationalibus
potentia tantum commē-
surabilibus, irrationalis
est. Linea autem quæ il-
lam superficiem potest,
irrationalis & ipsa est:
vocetur verò medialis

Theorema 20. Propositio 23.

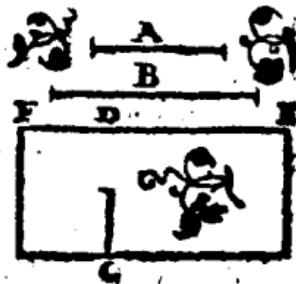
Quadrati lineæ medialis applicati secun-

dum lineam rationalem, alterum latus est linea rationalis, & incommensurabilis longitudine linea secundum quam applicatur.

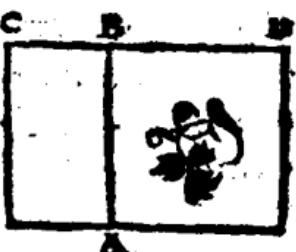
Theorema 21. Propositio 24

Linea recta mediæ incommensurabilis, est ipsa quæ media in linea recta.

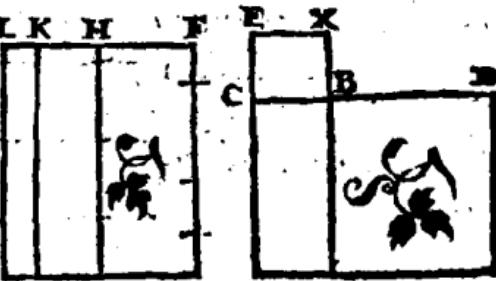
Theorema 22. Propositio 25

Parallelogrammum rectangleum ex lineis medialibus longitudine commensurabilibus, mediale est.

Theorema 23. Propositio 26

Parallelogrammum rectangleum comprehendens duabus lineis medialibus potentia tatum commensurabilibus, vel ratio nata est, vel mediale.

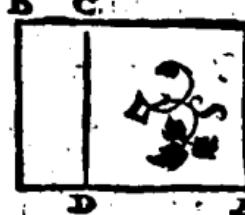
K

Theo.

Theorema 24. Propositio 27.

Mediale

nō est maius quam
mediale
superficie
rationali.

Problema 4. Pro-
positio 28.

Mediales lines inuen-
tire potentia tantum
commensurabiles ra-
tionale comprehenden-
tes.

A

C

B

D

Problema 5. Pro-
positio 29.

Mediales linea inuen-
tire potentia tantum
commensurabiles me-
diale comprehenden-
tes

A

D

B

C

E

Pro-

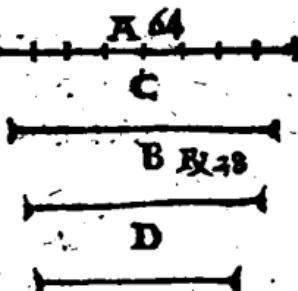
Problema 6. Propositio 30.

Reperire duas rationales potentia tantum commensurabiles huiusmodi, ut maior ex illis possit plus quam minor quadrato lineæ sibi commensurabilis longitudine.

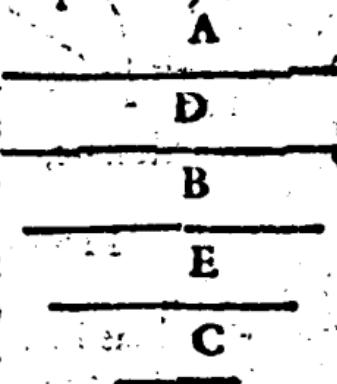
Problema 7. Propositio 31.

Reperire duas lineas medialis potentia tantum commensurabiles rationalem superficie continentes, tales in qua ut maior possit plus quam minor quadrato lineæ sibi commensurabilis longitudine.

Problema 8. Propositio 32.

Reperire duas lineas mediales potentia tantum commensurabiles medialem superficiem continentibus, huiusmodi ut maior plus possit quam minor quadrato lineæ sibi commensurabilis longitudine.

Problema 9. Propositio 33.

Reperire duas rectas potentia incommensurabiles, quarum quadrata simul addita facient superficiem rationalem, ite, parallelogrammum vel et ex ipsis concentrum sit mediale.

perficie-

rationa-

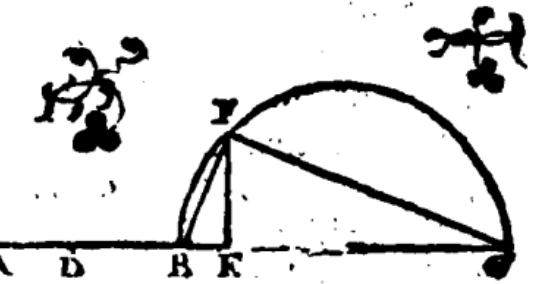
le, paraf-

aleogram-

mum ve-

re ex ip-

sis concentrum sit mediale.

Problema 10. Propositio 34.

Reperire lineas duas rectas potentia incommensurabiles conficientes compositum, ex ipsis quadratis mediale, parallelogrammum vero ex ipsis concentrum rationale,

Problema 11. Propo-
sitio 85.

Reperire duas lineas rectas potentia incommensurabiles, confidentes id quod ex ipsis quadratis componitur mediale, simul que

que parallelogrammū ex ipsis contentum,
mediale, quod præterea parallelogrammū
sit incomen-
surabile
compo-
to ex
quadra-
tis ipsa-
rum.

PRINCIPIVM SENARIO. rum per compositionem.

Thorema 25. Propositio 36.

Si duæ rationales potentia tantum commen-
surabilis. Voce $\frac{A}{B}$ tur autem Bi. $\frac{A}{B} + C$
nomnum.

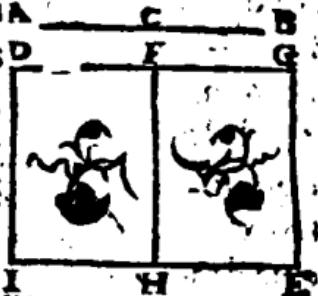
Theorema 26. Propositio 37.

Si duæ mediales potentia tantum commen-
surabiles rationale continentes componan-
tur, tota linea
est irrationa. $\frac{A}{B} + C$
lis, voce autem Bi mediale prius.

Theo-

Theorema 27. Propositio 38.

Si duæ mediales Potentia
tantum commensurabiles
mediale continentes com
ponatur, tota linea est ir
rationalis: vocetur autem
Bimediale secundum.

Theorema 28. Propositio 36.

Si duæ rectæ potentia incommensurabiles
componantur, conficientes compositum ex
ipsarum quadratis rationale parallelogram
num vero ex ipsis continentum mediale, tota
linea recta A B C

est irrationalis. Vocabitur autem linea maior.

Theorema 39. Propositio 40.

Si duæ rectæ potentia incommensurabiles
componantur, confidentes compositum ex
ipsarum quadratis mediale, id vero quod sit ex
ipsis, rationale, tota linea est irrationales.

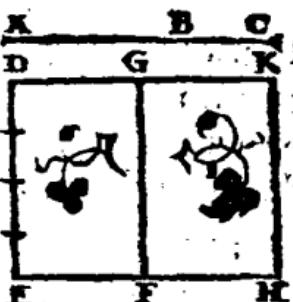
Vocabitur autem linea A B C

item potens rationale & mediale.

Theorema 40. Propositio 41.

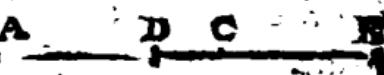
Si duæ rectæ potentia incommensurabiles
componantur, confidentes compositum ex
quadratis ipsarum mediale, & quod conti
netur

netur ex ipsis, mediale,
& præterea incomensu-
rabile composito ex qua-
dratis ipsarum totalinea
est irrationalis. Vocetur
autem potens duo me-
dialia.

Theorema 31. Propositio 42.

Binomiaum in unico tantum puncto diuidi-
tur in sua nomi-
na, id est in li-
neas ex quibus componitur.

Theorema 32. Propositio 43.

Bimediale prius in unico tantum puncto di-
uiditur in sua.no-
mina.

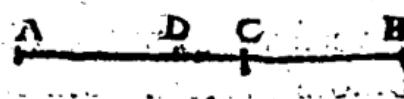
Problema 33. Propo- sitio 44

Bimediale secundum in
unico tantum puncto diui-
ditur in sua nomina.

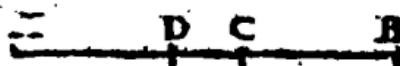
Problema 34. Pro- positio 45.

Linea maior in unico tantum in puncto dia-
ditur
in sua
nomina.

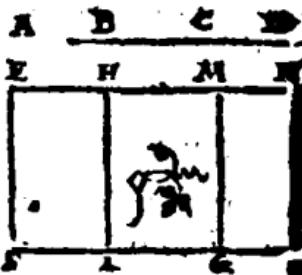
Theor.

330 EUCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 35. Propositio 46.
Linea potens rationale & mediale in unico
tantum
puncto
diuiditur in sua nomina.

Theoroma 36. Pro-
positio 47

Linea continens duo media
lia in unico tantum pun-
cto diuiditur in sua no-
mina.

DEFINITIONES.
secundæ.

Proposita linea rationali, & binomio diui-
so in sua nomine, cuius binomij maius nō
men, id est, maior portio possit plusquam
minus nomen quadrato linea sibi, maiori
inquam nomine, commensurabilis longi-
tudine.

I.

Si quidē maius nomen fuerit commensura-
bile longitudine propositæ linea rationa-
li, vocetur toto linea Binomum primum.

2.

Si verō minus nomen, id est minor portio
binomij, fuerit commensurabile longitudi-
ne

ne propositæ lineæ rationali, vocetur tota
linea Binomium secundum.

3

Si verò neutrum nomen fuerit commensu-
rabile longitudine propositæ lineæ rationa-
li, vocetur Binomium tertium.

Retsus si maius nomen possit plusquam mi-
nus nomen quadrato lineæ sibi incom-
mensurabilis longitudine.

4

Si quidem maius nomen est commensura-
bile longitudine propositæ lineæ rationali,
vocetur tota linea Binomium quartum.

5

Si verò minus nomen fuerit commensurabi-
le longitudine lineæ rationali, vocetur Bi-
nomium quintum.

6

Si verò neutrum nomen fuerit longitudi-
ne commensurabile lineæ rationali, voce-
tur illa Binomium sextum.

D

Problema. Pro-
positio. 48

Reperire Binomium pri-
mum.

D 16 F 12 G

H

12 4

A....C....B

16

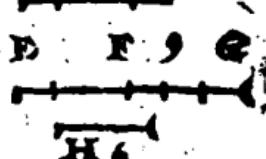
Præ-

Problema 13. Pro-
positio 49

9 3
A.....C...B
12

Reperire Binomium se-
cundum.

Problema 14. Pro-
positio 50.

15 5
A.....C....
20

D

E

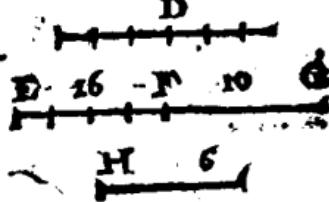
Reperi-
re Bino
niū
mum
secundū.

Problema 15. Pro-
positio 51.

10 6
A.....C.....B

D

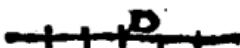
Repere Binomiū quar-
tūm.

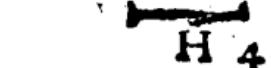
Proble-

16 4

Problema 16. Propo A.....C...
satio 52 20

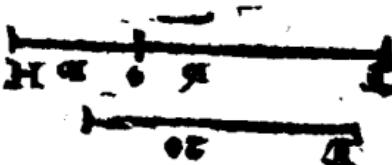
Reperire Binomium
quintum.

10 6

A.....C....B
Probl. 17. Propo. 16
satio 53. D.....

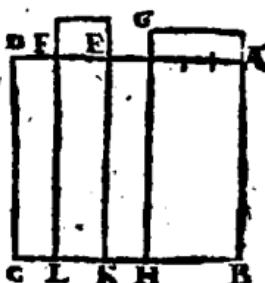
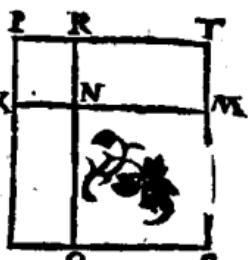
Reperire Binoni-
mum sextum.

Theorema 37. Propositio 54.

Si superficies contēta fuerit ex rationali &
Bino

mio pri-
mo, li-
nea quę X
illā su-
perfici-
em po-

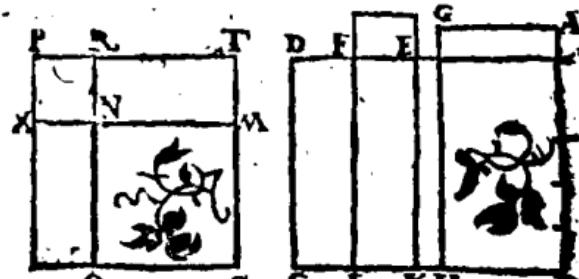
test, est irrationalis, quę Binomiū vocatū.

L

Theore-

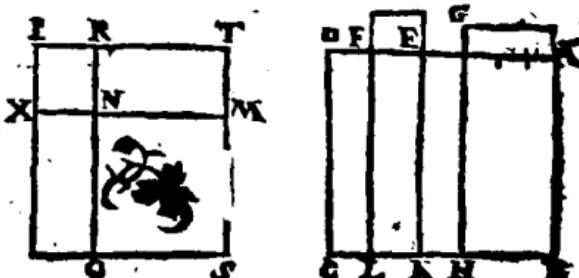
Theorema 38. Propositio 55.

Si superficies cōtentā fuerit ex linea ratio
nali & Binomio secundo, linea potens illam
superfi-
ciē est
irratio
nalis
que Bi-
media-
le pri-
mum vocatur.

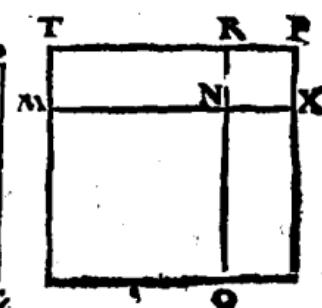
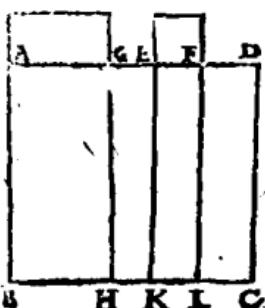
Theorema 39. Propositio 56.

Si superficies cōtineatur ex rationali & Bi-
nomio
tertio,
linea q̄
illam su-
perfici-
em po-
test, est
irrationalis q̄ dicitur Bimediale secundū.

Theorema 40. Propositio 57.

Si su-
perfi-
cies
conti-
neatur
ex ra-
tionali &
& Boin

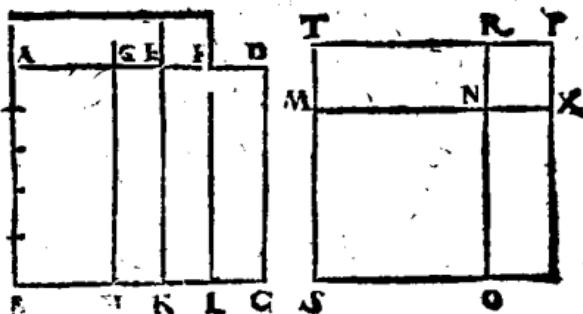

mio quarto. linea potens superficiem illam est irrationalis, quæ dicitur maior.

Theorema 41. Pro-
positio 58.

Si superficies contineatur ex rationali & Bi-
nomio quinto, linea quæ illam superficiem
potest

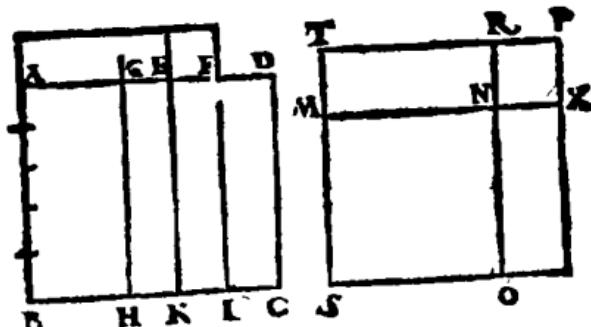
est ir-
ratio-
nalis,
que di-
citur
potens
ratio-
nale &
mediale.

Therema 42. Pro-
positio 59

Si superficies contineatur ex rationa-
li & Binomio sexto, linea quæ illam super-
ficiem potest est irrationalis, quæ dicitur
L 2 potens

potens tuo media la.

Theorema 43. Prop.
positio 60.

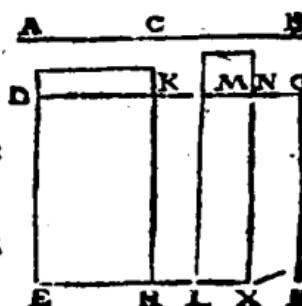
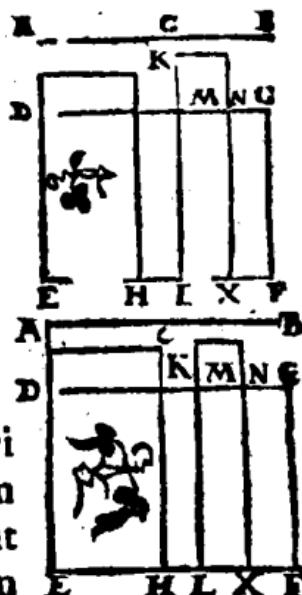
Quadratum Binomij se-
cundum lineam rationa-
lem applicatum, facit al-
terum latus Binomium
primum.

Theorema 44. Propo-
sitio 61.

Quadratū Bimedialis pri-
mi secundum rationalem
lineam applicatum, facit
alterum latus Binomium
se.undum.

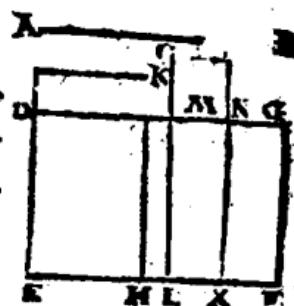
Theorema 45. Propo-
sitio 62.

Quadratū Bimedialis se-
cudi secundū rationalem
applicatum, facit alterū
latus Binominū tertium.

Theorema 46. propo-
positio 63

Quadratum lineae mai-
ris secundum lineam ra-
tionalē applicatū, fa-
cit alterum latus Binomi-
um quartūm.

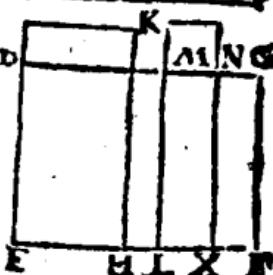
Theorema 47. Propo-
sitio 64.

Quadratum lineae potē-
tis rationale & mediale
secundum rationalē ap-
plicatū, facit alterum la-
tus Binomium quintūm.

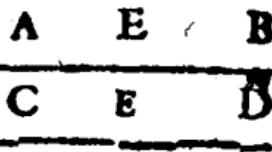
Theorema 48. Pro-
positio 65

Quadratum lineae poten-
tis duo medialia secundū
rationalem applicatū, fa-
cit alterum latus Bino-
mium sextūm.

Theorema 49. Propositio 66.

Linealōgitudine com-
mensurabilis Binomio
est & ipsa Binomium
eiusdem ordinis.

L 3 Theo-

Theorema 50. Propositio 67

Linea longitudine com- A E B
mensurabilis alteri bime- —————
dialum, est & ipsa bimedi B F D
ale etiam eiusdem ordinis.

Theorema 51. Propo- A E B
- fitio 68 ————— | —————
C E D

Linea cōmensurabilis —————
lineæ maiori, est & ip-
sa maior.

Theorema 52. Propositio 69.

Linea commensurabilis lineæ potenti ratio-
nale & mediale, est & A E B
ipsa linea potens ratio ————— | —————
nale & mediale. C F D

Theorema 53. Propositio 70.

Linea commensurabi-
lis lineæ potenti duo A E B
medialia, est & ipsa li- ————— | —————
nea potens duo medi-
alia.

Theorema 54. Pro-
positio 71

Si duæ superficies rationalis & medialis si-
mul componantur, linea quæ totâ superfi-
cier

Et iesi composita potest,
est vna ex quatuor irra-
tionalibus, vna ex qua di-
citur Binomium, vel bi-
mediale primum, vel li-
nea maior, vel linea po-
tes rationale & mediale.

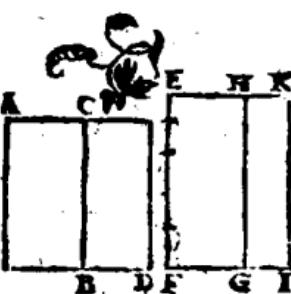
E H K

C

B D F G L

Theorema 55. Propositio 72.

Si duæ superficies me-
diales incommensurabi-
les simul componantur
funt reliquæ duæ lineaç
irrationales, vel bime-
diale secundum, vel li-
nea potes duo medialia

S C H O L I V M.

*Binomium &c catena consequentes lineaç irrationa-
les, neque sunt eadem cum linea mediæ, neque ipsa
inter se.*

Nam quadratum lineaç mediæ applicatum secun-
dum lineaç rationalem facit alterum latus lineaç
rationalem, & longitudine incommensurabilem li-
nea secundum quam applicatur, hoc est, lineaç ratio-
nali, per 23.

*Quadratum vero Binomij secundum rationalem ap-
plicatum, facit alterum latus Binomium primum,
per 60.*

Quadratum verò Bimedialis primi secundum rationalem applicatum facit alterum latus Binomium secundum per 61.

Quadratum verò Bimedialis secundi secundum rationalem applicatum; facit alterum latus Binomium tertium per 62.

Quadratum verò linea maioris secundum rationalem applicatum facit alterum latus Binomii quartum, per 63.

Quadratum verò linea poteris rationale & mediale secundum rationalem applicatum, facit alterū latus Binomium quintum, per 64.

Quadratum vero linea poteris duo medialia secundum rationalem applicatum, facit alterum latus Binomium sextum, per 65.

Cum igitur dicta latera, que latitudines vocantur, differant & à prima latitudine, quoniam est rationalis, cum inter se quoque differant, eo quia sunt Binomia diuersorum ordinum: manifestum est ipsas lineas irrationales, differentes esse inter se.

SECVN.

S E C V N D V S Q R D O A L
terius sermonis, qui est de de-
tractione.

Principium seniorum per detractionem,

Theorema 57. Propo-
sitio 74.

Si de linea rationali detrahatur rationalis
potentia tantum commensurabilis ipsi to-
ti, residua est irratio- A A A
nalis, vocetur autem ————— | —————
Residuum.

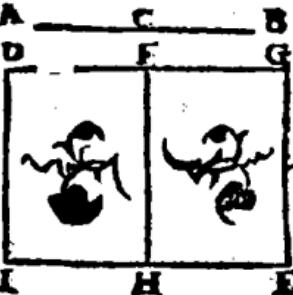
Theorema 56. Pro-
positio 57.

Si de linea mediali detrahatur medialis
potentia tantum commensurabilis toti linea,
quæ verò detracta est cù tota contineat su-
perficiem rationalem, residua est irrationa-
lis. Vocetur autem A A B
Residuum media- ————— | —————
le primum.

Theorema 58 Propo-
sitio. 75.

Si de linea medioli detrahatur medialis
L 5 poten-

tentia tantum commen-
surabilis toti, quæ verò
detracta est, cùm tota cō-
tineat superficiē media-
lē, reliqua est irrationa-
lis. Vocetur autem Resi-
duū mediale secundum

Theorema 57. Propo-
sition 76

Si de linea recta detrahatur recta potētia
incommensurabilis toti, compositum au-
tem ex quadratis totius lineæ & lineæ de-
tractæ sit rationale, parallelogrammum ve-
rò ex ijsdem contentum sit mediale, reli-
qua linea erit irrationalis. A C B
Vocetur autem linea mi-
nor.

Theorema 58. Pro-
positio 77.

Si de linea recta detrahatur recta poten-
tia

tia incommensurabilis toti linea \bar{e} compo-
sum autem ex quadratis totius & linea \bar{e} de-
tracta \bar{e} sit mediale, parallelogrammum ve-
rò bis ex eisdem contentum sit rationale,
reliqua linea est irrationalis. Vocetur au-
tem linea faciens cum superficie rationa-
litatoram super-
ficiem media-
lem.

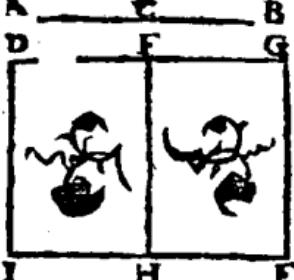
A C B

Theorema 59. Propo-
sitio 78.

Si de linea recta detrahatur recta poten-
tia incommensurabilis toti linea \bar{e} , compo-
sum autem ex quadratis totius & linea \bar{e}
detracta \bar{e} sit mediale, parallelogrammum
verò bis ex ijsdem sit etiam mediale: prae-
serea sint quardata ipsarum incommensu-
rabilia parrallelogrammo bis ex ijsdem con-
tento, reliqua linea est irrationalis.

Vocetur autem linea faciens cum super-
ficiem

ficie mediali A ————— C ————— B
 totam super D ————— F ————— G
 ficiem medi-
 alem.

Theorema 60. Propositio 79.

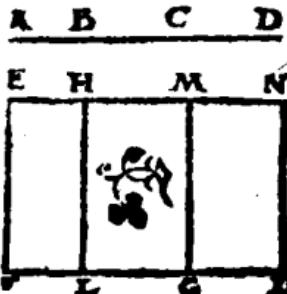
Residuo vnica tantum linea recta coniungitur rationalis. po- A B C D
 tentia tantum co- ————— | — | —
 mensurabilis toti linea rationalem.

Theorema 61. Propositio 80.

Residuo mediali primo vnica tantum linea coniungitur medialis, potentia tantum co- mensurabilis toti, ip- A B C D
 sa cum tota continens ————— | — | —

Theorema 62. Pro-
 positio 81.

Residuo mediali secun-
 do vnica tantum coniun-
 gitur mediales, potentia
 tantum commensurabilia
 toti ipsa cum tota conti-
 nens mediale.

Theorema 63. Propositio 82.

Lineae minori vnica tantum recta coniungit-
 tur

tur potentia incommensurabilis toti, faciens cum tota compositum ex quadratis ipsarum rationale, id A B C D verò parallelogrammum, quod bis ex ipsis sit, mediale.

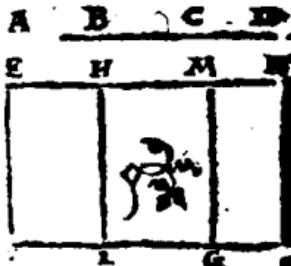
Theorema 64. Propositio 83.

Lineæ facienti cum superficie rationali totam superficiem medialem, vñica tantum coniungitur linea recta potentia in commensurabilis toti, faciens autem cum tota compositum ex quadratis ipsarū, mediale, id verò quod fit A B C D bis ex ipsis, ratio-

Theorema 65. Propositio 84.

Lineæ cum mediali superficie facienti totam superficiem medialem, vñica tantum coniungitur linea potentia toti & incommensurabilis, faciens cum tota compositum ex quadratis ipsarū mediale, id verò quod fit bis ex ipsis etiam mediale, & præterea faciens compositum ex quadratis ipsarum incommensurable ei quod fit bis ex ipsis,

DE.

Propositum linea rationali & residuo.

**Si quidem tota, nempe composita ex ipso
residuo & linea illi coniuncta, plus potest
quam coniuncta, quadrato lineæ sibi co-
mensurabilis longitudine, fueritq; tota
longitudine commensurabilis lineæ pro-
positæ rationali, residuum ipsum vocetur
Residuum primum.**

**Si vero coniuncta fuerit longitudine com-
mensurabilis rationali, ipsa autem tota
plus possit quam coniuncta, quadrato li-
neæ sibi longitudine commensurabilis,
residuum vocetur Residuum secundū.**

**Si vero neutra linearū fuerit longitudine
commensurabilis rationali possit autem
ipsa tota plusquam coniuncta, quadrato
lineæ sibi longitudine commensurabilis,
vocetur Residuum tertium.**

**Rursus si tota possit plus quam coniun-
cta, quadrato lineæ sibi longitudine incom-
mensurabilis**

**Et quidem si tota fuerit longitudine com-
men-**

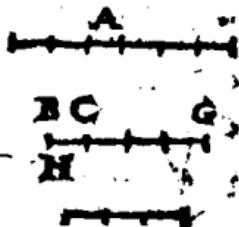
mensurabilis ipsi rationali, vocetur Residuum quartum.

Si vero coniuncta fuerit longitudine commensurabilis rationali, & tota plus posset quam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine incomensurabilis, vocetur Residuum quintum.

6

Si vero neutra linearum fuerit commensurabilis longitudine ipsi rationali, fuerit que tota potentior quam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine incomensurabilis, vocetur Residuum sextum.

Problema 18. Propositio 85.

Reperire primum Residuum.

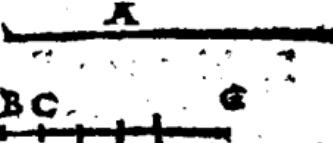
16

D.....F.....E

9 7

A

Problema 19. Propositio 86.

Reperire secundum Residuum.

D.....F.....E

27

9

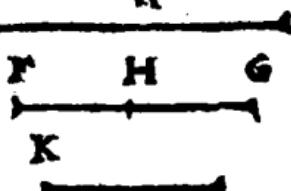
Prob-

Problema 02. Pro-
positio 87.

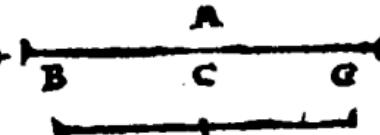
E.....

B..... E..... C
12
9 7

Reperire tertium Re-
siduum.

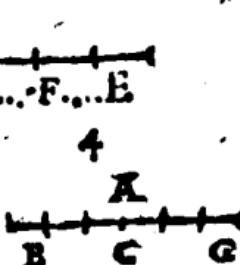

Probl. 01. Pro-
positio 88.

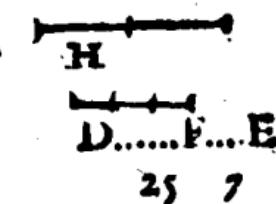

Reperire
quartum Resi- D..... F... E
duum.

16 4
Problema 22. Pre-
positio 89

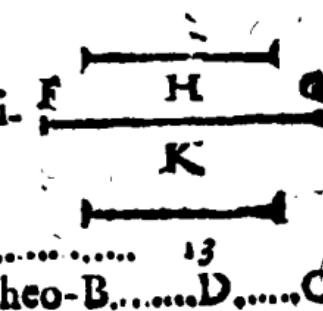

Reperire quintum Re-
siduum

25 7
Problema 23. Propo-
sitio 90.

Reperire sextum Resi- F H g
duum.

E..... 13
Theo-B..... D..... C

Theorema 66. Propositio 91.

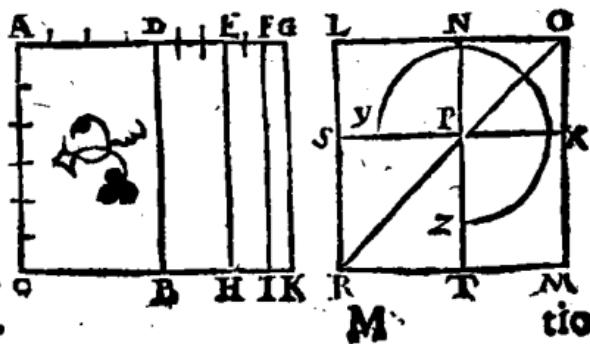
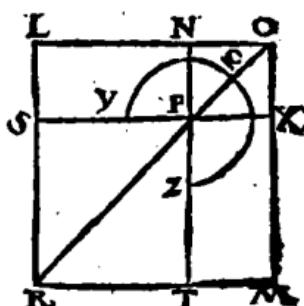
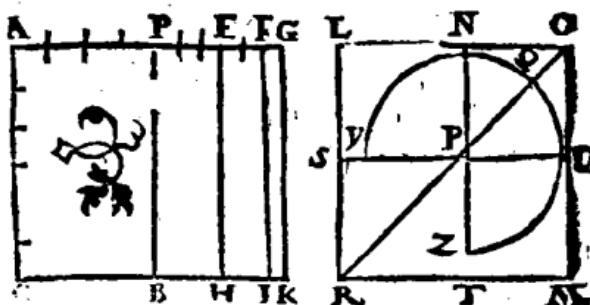
Si superficies contineatur ex linea rationali & residuo
duo primo linea, quæ illam su-
perficiem potest, est residuum.

Theorema 67. Propositio 92.

Si superficies cōtineatur ex linea rationali & residuo
duo secundo, linea q̄ illam supfi-
ciē potest, est residuum mediale primum.

Theorema 68. Propositio 93.

Si super-
ficies cō-
tine-
tur ex
linea ra-
tionali & resi-
duo ter-

tio, linea quæ illam superficiem potest, est residuum mediale secundum.

Theorema 69. Propositio 94.

Si superficies contineatur ex linea rationali

& resi-

duo

quarto

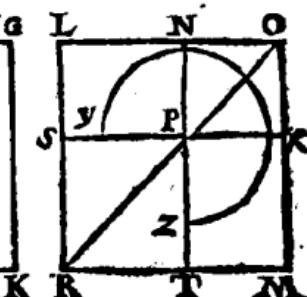
linea q̄

illā su-

perfici-

em po-

test, est linea minor.

Theorema 70. Propositio 95.

Si superficies contineatur ex linea rationali

& residuo quinto, linea quæ illā superficie

potest, est ea quæ dicitur cum rationali su-

perfi-

cie fa-

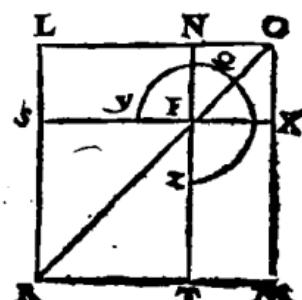
ciens

totam

me-

dia-

lem.

Theorema 71. Propo-
positio 96.

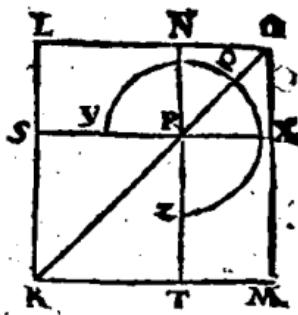
Si superficies contineatur ex linea rationali

et

& residuo sexto, linea quæ illam superficie
pot,

est ea

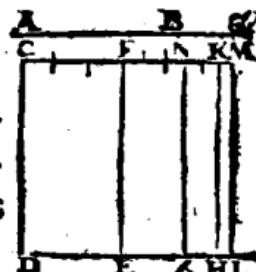
quædi
citur
facies
cum
me-
diali

superficie totam medialem.

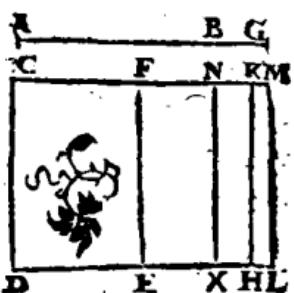
Theorema 72. Pro-
positio 97.

Quadratum residui secun-
dum lineam rationalem ap-
PLICATUM, facit alterum latus
residuum primum.

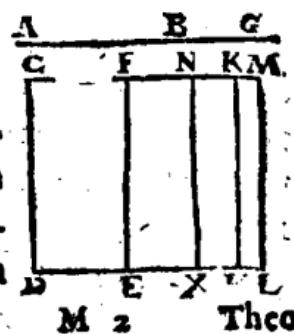
Theorema 73. Pro-
positio 98.

Quadratum residui me-
dialis primi secundū ra-
tionalem applicatū, fa-
cit alterum latus residuum
secundum.

Theorema 74. Pro-
positio 99.

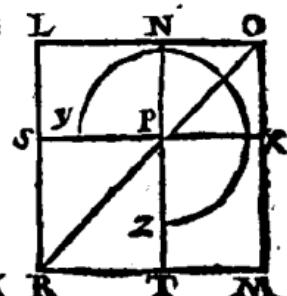
Quadratū, residui me-
dialis secundi secundum
rationale applicatū, fa-
cit alterū latus residuum
tertium.

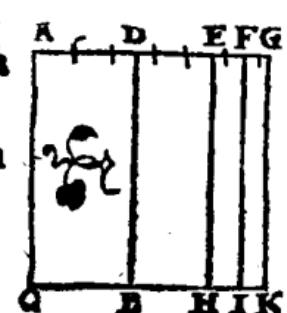
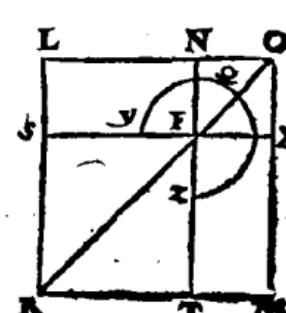
Theo-

150 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
tio, linea quæ illam superficiem potest, est
residuum mediale secundum.

Theorema 69. Propositio 94.
Si superficies contineatur ex linea rationali
& residuo
duo
quarto
linea q̄
illā su-
perfici-
em po-
test, est linea minor.

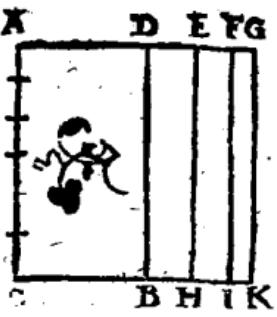
Theorema 70. Propositio 95.
Si superficies contineatur ex linea rationali
& residuo quinto, linea quæ illā superficie
potest, est ea quæ dicitur cum rationali su-
perfi-
cie fa-
ciens
totam
me-
dia-
lem.

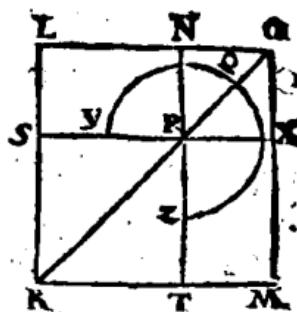
Theorema 71. Propo-
positio 96.

Si superficies contineatur ex linea rationali
&

& residuo sexto, linea quæ illam superficie pót,

est ea

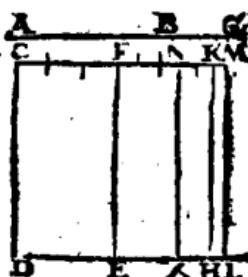
quædi
citur
faciés
cum
me-
diali

superficie totam medialem.

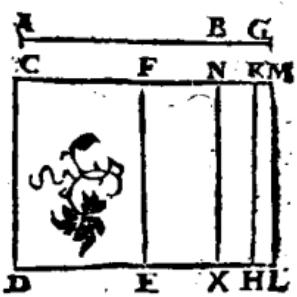
Theorema 72. Pro-
positio 97.

Quadratum residui secun-
dum lineam rationalem ap-
PLICATUM, facit alterum latus
residuum primum.

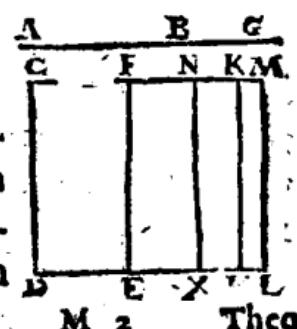
Theorema 73. Pro-
positio 98.

Quadratum residui me-
dialis primi secundū ra-
tionalem applicatū, fa-
cit alterum latus residuum
secundum.

Theorema 74. Pro-
positio 99.

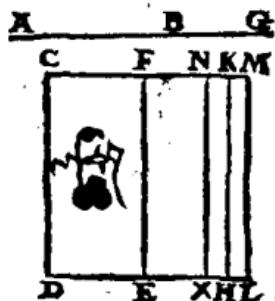
Quadratū, residui me-
dialis secundi secundum
rationale applicatū, fa-
cit alterū latus residuum
tertium.

M 2 Theor.

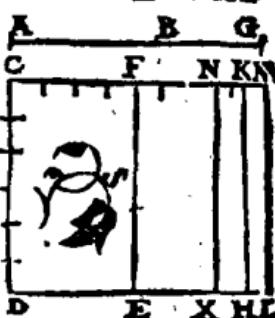
Theorema 75. Propositio 100.

Quadratū lineæ minoris secundum rationale applicatum, facit alterū latus residuum quartū.

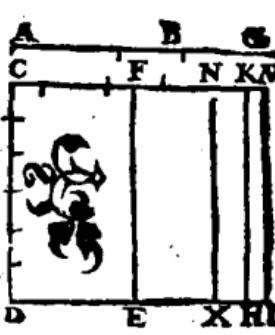
Theorema 76. Propositio 101.

Quadratū lineæ cum rationali superficie faciet totam medialem, secundum rationalem applicatum, facit alterum latus residuum quintum.

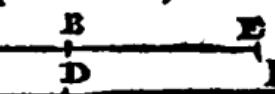
Theorema 77. Propositio 102.

Quadratum lineæ cum mediali superficie faciet totam medialem, secundum rationalem applicatum, facit alterum latus residuum sextum.

Theorema 78. Propositio 103.

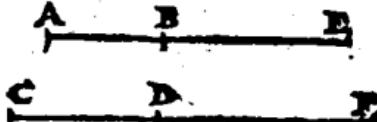
Linea residuo commensurabilis longitudine, est & ipsa residuum, & eiusdem ordinis

Theorema 79. Propositio 104.

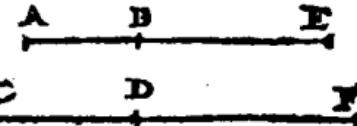
L.

Linea cōmensurabilis residuo mediali, est & ipsa residuum mediale, & eiusdēordinis.

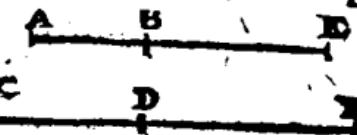
Theorema 80. Propositio 105.

Linea cōmensurabilis linea minori, est et ipsa linea minor

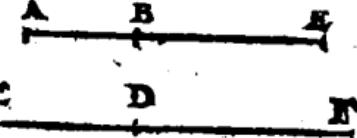
Theorema 81. Propositio 106.

Linea commensurabilis linea cū rationali superficie facienti totā medialē, est & ipsa linea cum rationali superficie faciens totam medialem.

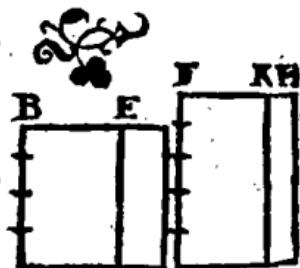
Theorema 82. Propositio 107.

Linea commensurabilis linea cū mediali superficie facienti totam medialem, est & ipsa cum mediali superficie faciens totam medialem.

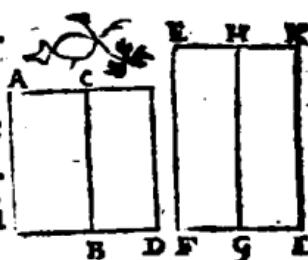
Theorema 83. Propositio 108.

Si de superficie rationali detrahatur superficies medialis, linea quæ reliqua superficiem potest, est alterutra ex duabus irrationalibus, aut residuum, aut linea minor.

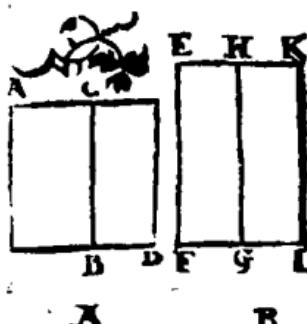

Theorema 84. Propositio 109

Si de superficie media-
li detrahatur superfici-
es rationalis , aliae due
irrationales, siūt, aut re-
siduum mediale primū
aut cū rationali superfi-
ciem faciens totam medialem.

Theorema 85. Pro-
positio 110.

Si de superficie mediali detrahatur super-
ficies medialis q̄ sit in-
commensurabilis toti, re-
lique duæ fiunt irratio-
nales, aut residuum m-
ediale secundum , aut cū
mediali superficie faci-
ens totam medialem.

Theorema 86. Pro-
positio 111.

Linea quæ Residuum di-
citur, nō est eadem cum
ea quæ dicitur Binomi-
um.

SCHO-

SCHOLIVM.

Linea qua Residuum dicitur, & cetera quinque eā consequentes irrationales, neque linea mediā neque sibi ipsa inter se sunt eadem. Nam quadratum linea mediā secundum rationalem applicatum facit alterum latus, rationalem lineam longitudine incommensurabilem ei, secundum quam applicatur, per 23.

Quadratum, verò residui secundum rationalem applicatū, facit alterū latus residū primū, per 97.

Quadratum verò residui mediā primi secundum rationalem applicatum, facit alterum latu-
rū residuum secundum, per 98.

Quadratum verò residui mediā secundi, facit al-
terum latus residuum tertium, per 99.

Quadratum verò linea minoris, facit alterū latus
residuum quartum, per 100.

Quadratum verò linea cum rationali superficie fa-
cientis totam medialem, facit alterum latus er-
siduum quintum, per 101.

Quadratum verò linea cum mediā superficie fa-
cientis totam medialem, secundum rationalem
applicatum, facit alterum latus residuum sex-
tum, per 102.

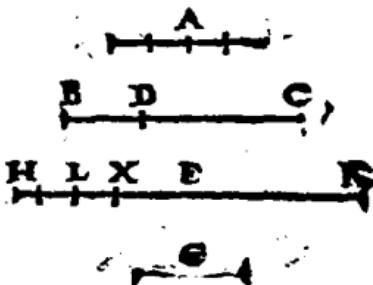
Cūm igitur dicta latera, quæ sunt latitudines cu-
iusque parallelogrammi vnicuique quadrato
equalis & secundum rationalem, applicari,
differant & à primo laterc, & ipsa inter se
(nam à primo differunt: quoniam sunt resi-

dua non eiusdem ordinis) constat ipsas quoque, lineas irrationales inter se differentes esse. Et quoniam demonstratum est, Residuum non esse idem quod Binomium, quadrata autem residui & quinque linearum irrationalium illud consequentium, secundum rationalem applicata, faciunt altera latera ex residuis eiusdem ordinis cuius sunt & residua, quorum quadrata applicantur rationali, militer & quadrata Binomij, & quinque linearum irrationalium illud consequentium, secundum rationalem applicata, faciunt altera latera ex Binomij eiusdem ordinis, cuius sunt & Binomia, quorum quadrata applicatur rationali. Ergo linea irrationales quae consequuntur Binomium, & quae consequuntur residuum, sunt inter se differentes. Quare dicta linea omnes irrationales sunt numero 13.

1 Medialis.	primum.
2 Binomium.	10 Residuum mediale secundum.
3 Bimediale primum.	11 Minor.
4 Bimediale secundum.	12 Faciens cum rationali superficie totam medialem.
5 Maior.	13 Faciens cum mediis superficie totam medialem.
6 Potens rationale & mediale.	
7 Potens duo medialia.	
8 Residuum.	
9 Residuum in. diale.	

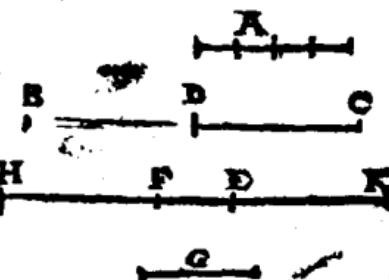
Theorema 87. Propositio 112.

Quadratū lineæ rationalis secundum Bi-
nomiū applicatū,
facit alterum latus
residuū, cuius no-
mina sunt cōmen-
surabilia Binomij
nominibus, & in
eadē proportione
præterea id quod fit Residuum, eundem
ordinem retinet quem Binomium.

Theorema 88. Propositio 113.

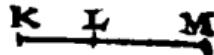
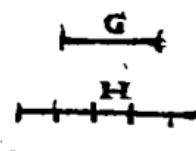
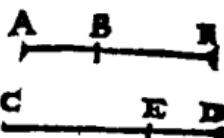
Quadratū lineæ rationalis secundum resi-
duum applicatū, facit alterum latus Bino-
mij, cuius nomi
na sunt commensu-
rabilia nominibus
residui & in eadē
proportione: præ-
terea id quod fit
Binomiū, est eius-
dem ordinis, cuius & Residuum.

Theorema 89 Pro-
positio 114.

Si parallelogrammum continetur ex resi-
due

M 5 due

duo & Binomio, cuius nomina sunt commensurabilia nominibus residui & in eadē proportionē, linea quæ illiam superficiem potest, est rationalis,

Theorema 90. Proposition 15.

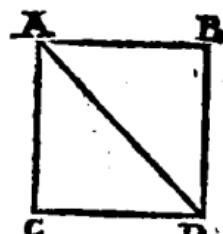
Ex linea mediālī nascūtur lineæ irrationales innumerabiles, quærum nullæ vllianæ dictæ sum ea dem fit.

Theorema 100. Proposition 116.

Propositū nobis esto demonstrare in figuris quadratis diametrū esse longitudine incommensurabilem ipsi lateri.

E...H..E

G...

EVCLIDIS ELEMENTVM VNDECIMVM, ET SOLIDORVM.

prim m.

DEFINITIONES.

I

Solidum, est quod longitudinem, latitudinem, & crassitudinem habet.

2

Solidi autem extremum est superficies.

3.

Linea recta est ad planum recta, cum ad rectas omnes lineas, a quibus illa tangitur, queque in propositione sunt plano, rectos angulos efficit.

4

Planum ad planum rectum est, cum rectae lineae, quae communis planorum sectioni ad rectos angulos in uno planorum ducuntur, alteri piano ad recte, sunt angulos.

5

Rectae lineae ad planum inclinatio acutus est angulus, ipsa insidente linea & adiuncta altera comprehesus, cum a sublimi rectae illius us lineae termino deducta fuerit perpendicularis,

Jarvis, atq; à punto quod perpendicularis
in ipso plano fecerit, ad propositę illius li-
neę extreum, quod in eodem est plano,
altera recta linea fuerit adiuncta.

6

Plani ad planū inclinatio, acutus est angu-
lus rectis lineis contentus, quæ in utroque
planorum ad idem communis sectionis pū-
ctū ductæ, rectos ipsi sectioni angulos effi-
ciunt.

7

Planum similiter inclinatum esse ad pla-
num, atq; alterum ad alterum dicitur, cum
dicti inclinationum anguli inter se sunt
æquales.

8

Parallelā plana, sunt quæ eodem non inci-
dunt, nec concurrunt.

9

Similes figuræ solidæ, sunt quæ æqualibus
planis, multitudine æqualibus continentur.

10

Aequales & similes figuræ solidæ sunt, quæ
similibus planis, multitudine & magnitu-
dine æqualibus continentur.

II

Solidus angulus, est plurium quam duarū
linearum, quæ se mutuò contingant, nec
in eadem sint superficie, ad omnes lineas
inclinatio.

Aliter.

Aliter.

Solidus angulus, est qui pluribus quā duobus planis angulis, in eodem non cōsistētibus piano, se ad vnum punc̄tum collectis continetur.

12

Pyramis, est figura solida quæ planis contineatur, ab uno piano ad vnum punc̄tū collecta.

13

Prisma, figura est solida quæ planis contineatur, quorum aduersa duo sunt & æqualia & similia & parallela, alia verò parallelogramma.

14

Sphēra est figura, quæ cōuerto circum quiescentem diametrum semicirculo contineatur, cùm in eundem rursus locū restitutus fuerit, vnde moueri cœperat.

15

Axis autem sphæræ, est quiescēs illa linea circum quam semicirculus conuertitur.

16

Centrum verò Sphēræ est idem, quod & semicirculi.

17

Diameter autem Sphæræ, est recta quædā linea per centrum ducta, & vtrinq; à sphēra superficie terminata.

Conus

Cūnus est figura, quæ conuerso circū qui-
escens alterum latus eorum quæ rectum an-
gulum continent, orthogōnio triangulo
continetur, cùm in eundem rursus locum
illud triangulum restitutum fuerit, vnde
moueri cœperat. Atq; si quiescens recta li-
nea æqualis sit alteri, quæ circum rectū an-
gulum conuertitur, rectangulus erit Cū-
nus: si minor, amblygonius: si verò ma-
ior, oxygonius.

Axis autem Cūni, est quiescens illa linea
circum quam triangulum vertitur.

Basis verò Cūni, circulus est, qui à circūda
et a linea recta describitur.

Cylindrus figura est, quæ conuerso circū
quiescens alterum latus eorum quæ rectum
angulum continent, parallelogrammo or-
thogōnio comprehenditur, cum in eundem
rursus locum, restitutum fuerit illud pa-
llelogrammū, vnde moueri cœperat.

Axis autem Cylindri est quiescens illa re-
cta linea, circum quam parallelogrammum
vertitur.

Bases verò cylindri, sunt circuli à duobus
ad-

aduersus lateribus quæ circum aguntur,
descripti.

24

Similes coni & cylindri, sunt quorū & ax-
es & basium diametri proportionales sunt.

25

Cubus est figura solida, quæ sex quadratis
& equalibus continetur.

16

Tetraedrum est figura, quæ triangulis qua-
tuor & equalibus & & equilateris continetur.

17

Octaedrū figura est solida, quæ octo trian-
gulis & equalibus & & equilateris continetur.

28

Dedecaedrum figura est solida, quæ duo-
delim pentagonis & equalibus, & equilateris
& & quiangulis continetur.

29

Eicosaedrum figura est solida, quæ triangu-
lis viginti & equalibus & & equilateris conti-
netur.

Theorema I. propo-

sitio I.

Quædā recte lineę pars
in subiecto quidem non
est plano, quædam verò
in sublimi.

Theo

Theorema 2. Propositiō 2.

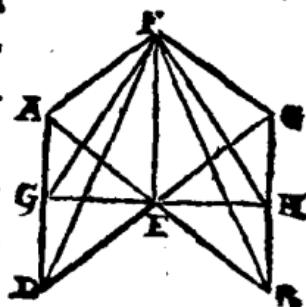
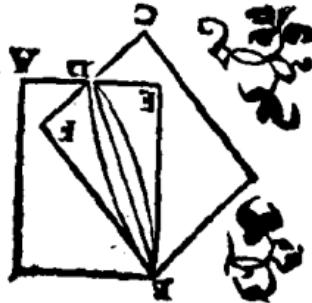
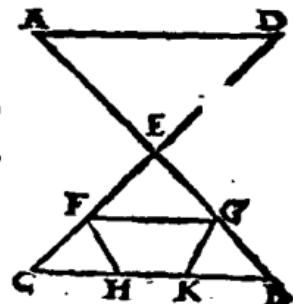
Si duę rectę lineę se mutuò secēt, in vno sūt plāno : atque triangulum omne in vno est plāno.

Theorema 3. Propositiō 3.

Si duo plāna se mutuò secēt, communis eorū sectio est recta linea.

Theorema 4. Propositiō 4.

Si recta linea rectis dua bus lineis se mutuò secantibus, in cōmuni sectione ad rectos angulos insistat illa ducto et iam per ipsas plāno ad angulos rectos erit.

Theorema 5. Propositiō 5.

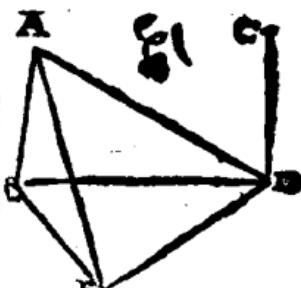
Si recta linea rectis tribus lineis se mutuò tangentibus, in cōmuni sectione ad rectos angulos insistat, illæ tres rectę in vno sunt plāno.

Theo.

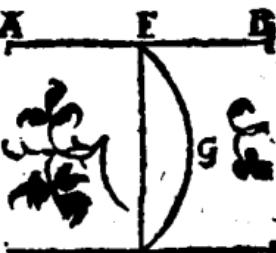
Theorema 6. Proposition 6.

Si duæ rectæ lineæ eidē
planō ad rectos sint an-
gulos, parallelæ erunt il-
læ rectæ lineæ

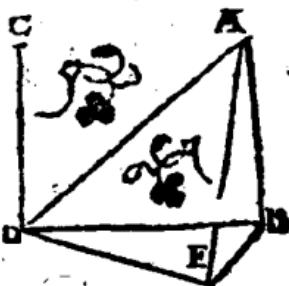
Theorema 7. Proposition 7.

Si duæ sint parallelæ rectæ lineæ, in quarū
vtraque sumpta sint quæcū
libet pūcta, illa linea quæcū
ad hæc pūcta adiungi-
tur, in eodem est cū pa-
rallelis plano.

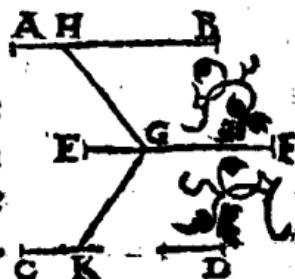
Theorema 8. Proposition 8.

Si duæ sint parallelæ re-
ctæ lineæ, quarum alte-
ra ad rectos cuidam pla-
no sit angulos, & reliqua
eidē plano ad rectos an-
gulos erit

Theorema 9. Proposition 9.

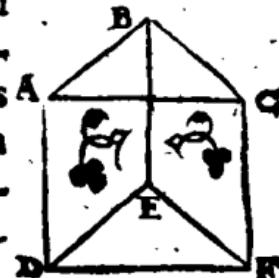
Quæ eidem rectæ lineæ
sunt parallelæ, sed nō in
eodem cū illa plano, hæ
quoque sunt inter se pa-
rallelæ.

EVCLID. ELEMENT. GEOM.

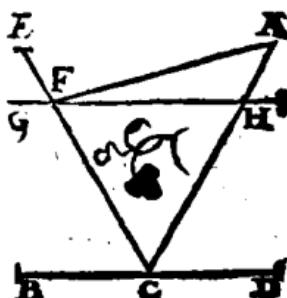
Theorema 10. Propositio 10.

Si due rectæ lineæ se mutuo tangentes ad duas rectas se mutuo tangentes sint paralleles, non autem in eodem plano, illæ angulos æquales comprehendent.

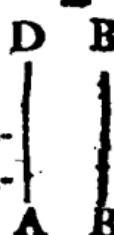
Problema 1. Propositio 11.

A dato sublimi puncto, in subiectum planū perpendicularem rectam lineam ducere.

Problema 2. Propositio 12.

Dato plano, à punto quod in illo datum est, ad rectos angulos rectam lineam excitare.

Theorema II. Propositio 13.

Dato plano, à punto qd' in illo datum est, duæ rectæ lineæ ad rectos angulos non excitabuntur ad easdem partes.

Theo-

Theorema 12. Propo-
sitio 14.

Ad quæ plana, eadem re-
cta linea recta est, illa sūt
parallelæ.

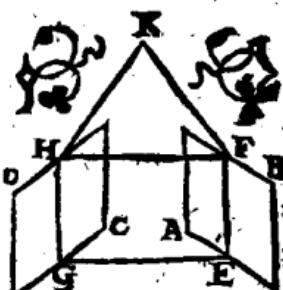
Theorema 13. Propositio 15.

Si duæ rectæ lineæ se mu-
tuò tangentes ad duas re-
ctas se mutuò tangentes
sint parallelæ, non in eo-
dem consistentes plano,
parallelæ sunt quæ per il-
las ducuntur plana.

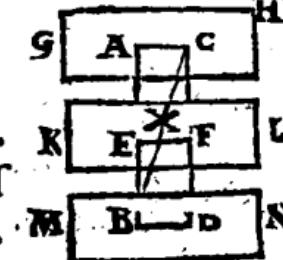
Theorema 14. Propo-
sitio 16.

Si duo plana parallelæ
planō quopiā secentur,
communes illorum se-
ctiones sunt parallelæ.

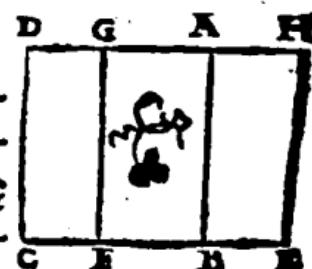
Theorema 15. Propo-
sitio 17.

Si duæ rectæ lineæ paral-
lelis planis secētur, in eas
dem rationes secabūtur.

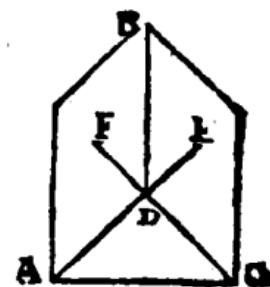
Theorema 16. Propo-
sitione 18.

Si recta linea piano cui-
piam ad rectos sit angu-
los, illa etiam omnia que
per ipsam plana, ad re-
ctos eidem plano angu-
los erunt.

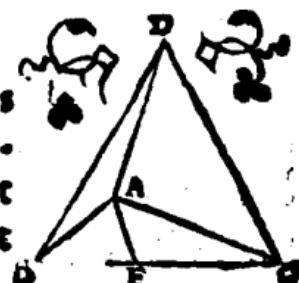
Theorema 17. Propo-
sitione 19

Si duo plana se mutuò se-
cantia piano cùdā ad re-
ctos sint angulos, commu-
nis etiam illorum sectio
ad rectos eidem plano an-
gulos erit.

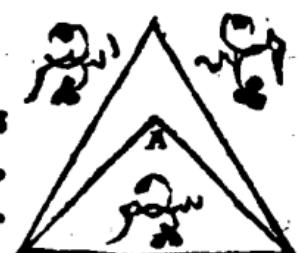
Theorema 18. Propo-
sitione 20.

Si angulus solidus planis
tribus angulis contineat-
ur, ex his duo quilibet
ut ut assumpti tertio sunt
maiores

Theorema 19. Propo-
sitione 21.

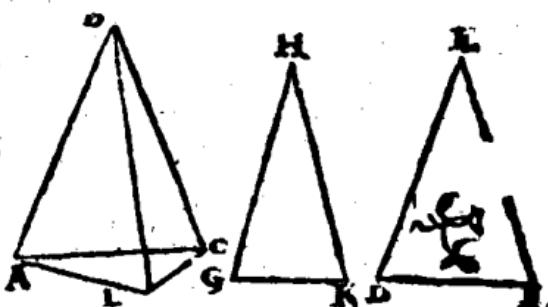
Solidus omnis angulus
minoribus continetur,
quam rectis quatuor an-
gulis planis.

Theo-

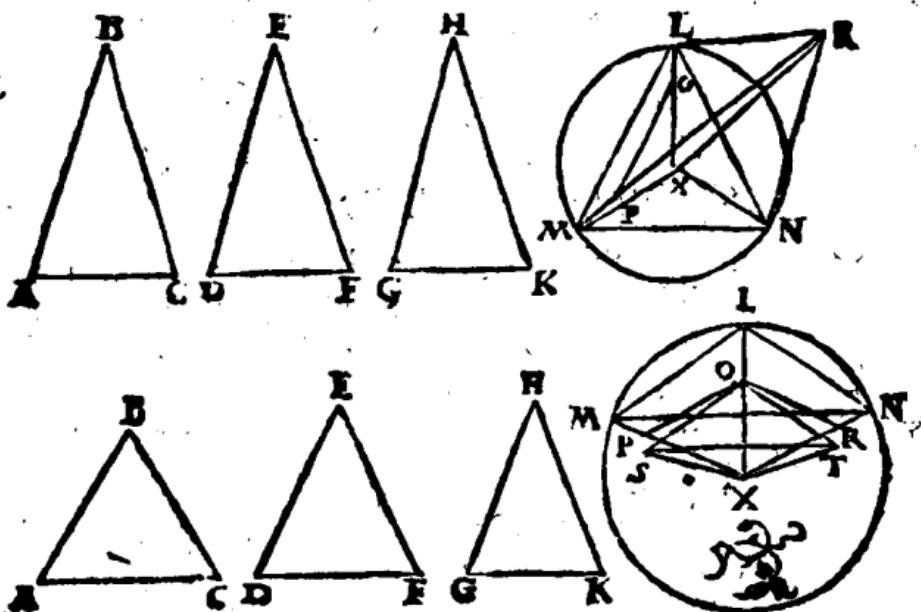
Theorema 20. Propositio 22.

Si plani tres anguli equalibus rectis contineantur lineis, quorū duo ut libet assumpti, tertio sint maiores, triangulum constitui potest ex lineis α -quales, illas rectas coniungentibus.

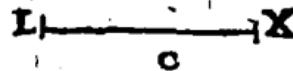

Problema 5. Propositio 23.

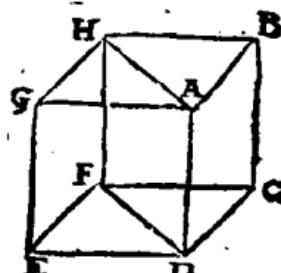
Ex planis tribus angulis, quorū duo ut libet assumpti tertio sint maiores, solidū angulum constituere. Decet autem illos tres angulos rectis quatuor esse minores.

Theorema 21. Propo-
sitio 24.

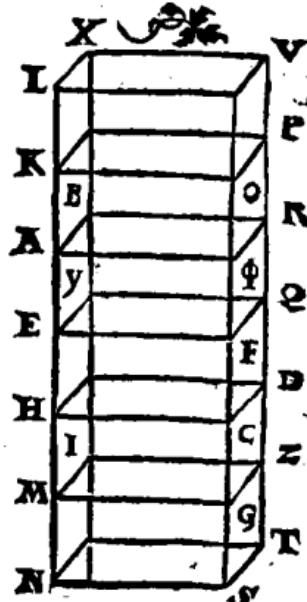

Si solidum parallelis pla-
nis contineatur, aduersa
illius plana & æqualia
sunt & parallelogram-
ma.

Theorema 22. Propo-
sitio 25.

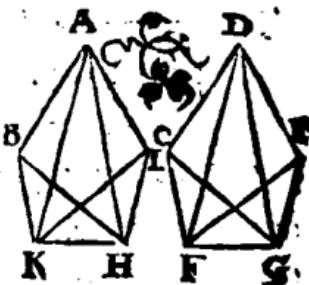
Si solidum parallelis
planis contentū plano
secetur aduersis planis
parallelo, erit quemad-
modum basis ad ba-
sim, ita solidum ad so-
lidum.

Proble-

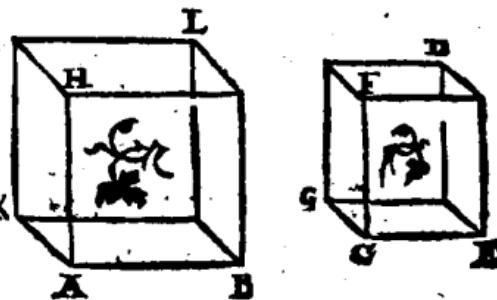
Problema 4. Pro-
positio 26.

Ad datam rectam linea
eiusque punctum, angu-
lum solidum constitu-
ere solido angulo dato
æqualem.

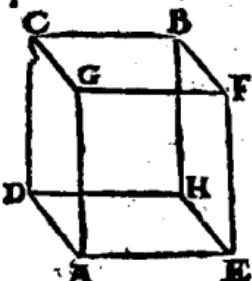
Problema 5. Propositio 27.

A data recta, dato solido parallelis planis
comprehensio simile & similiter positum
solidū
paralle-
lis pla-
nis con-
tētum
descri-
bere.

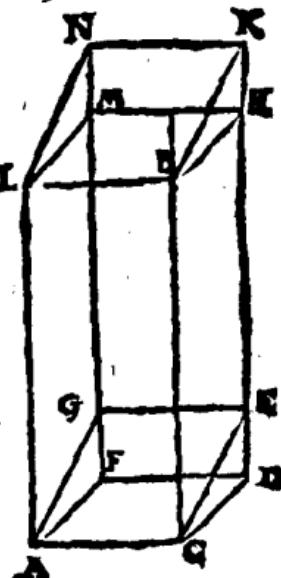
Theorema 23. Propositio 28.

Si solidū parallelis planis comprehensum
ductor per aduersorum planorum dia-
gnos pla-
no se-
ctū fit,
illud so-
lidum
ab hoc
plano
bisfariam secabitur.

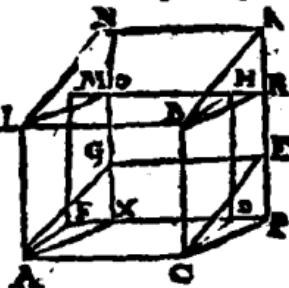
Theorema 34. Pro-
positio 29.

Solida parallelis planis comprehēsa, quæ super eandem basim. & in eadē sunt altitudine, quo rum insistētes lineæ in ijsdem collocantur rectis lineis, illa sūt inter se æqualia.

Theorema 25. Pro-
positio 30.

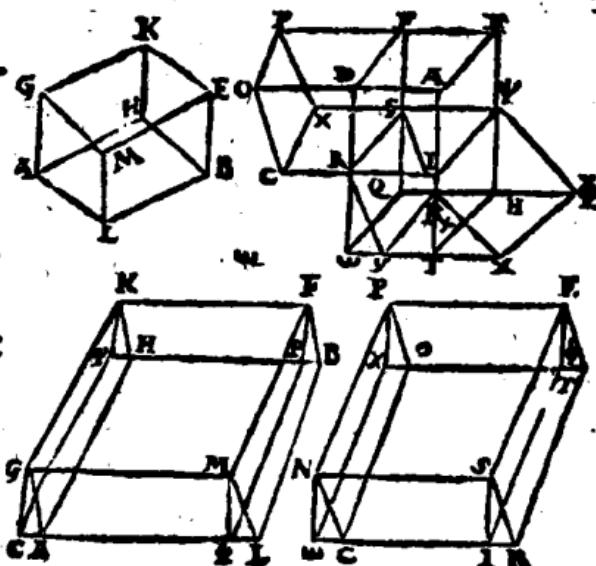
Solida parallelis planis circumscripta, quæ super eandem basim & in eadē sūt altitudine, quo rum insistentes lineæ nō in ijsdem reperiuntur rectis lineis, illa sunt inter se æqualia.

Theorema 26. Pro-
positio 31.

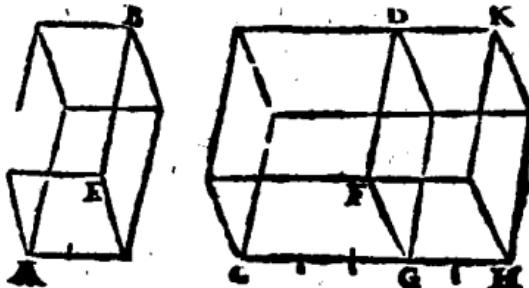
Solida parallelis planis circumscripta, quæ in

in ea-
dem
sūta-
titudi-
ne, et-
qua-
lia sūt
inter
sc.

Theorema 27. Pro-
positio 32.

Solida paralleliis planis circumscripta qua-
eiusdem
sunt alti-
tudinis,
eam ha-
bēt inter
se ratio-
nē, quam
bases.

N 5

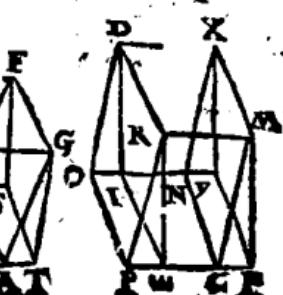
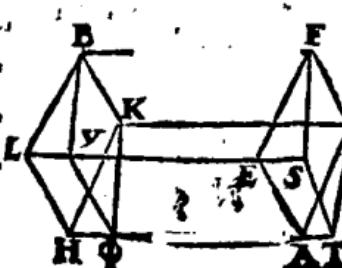
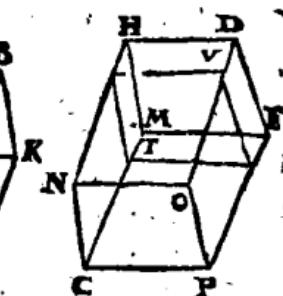
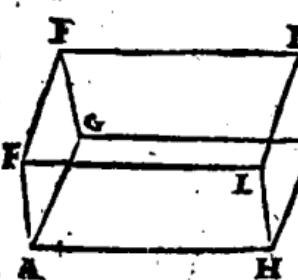
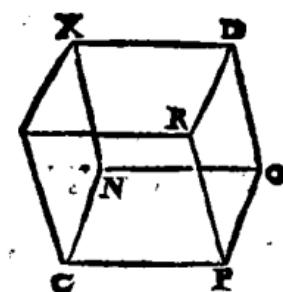
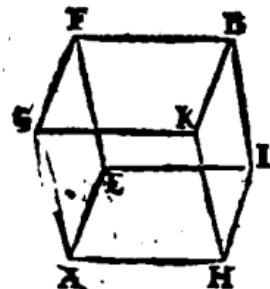
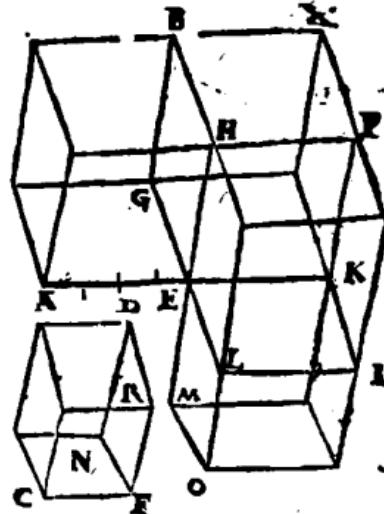
Theo-

Theor. 28. Propositio 33.

Similia solida parallellis, planis circumscripte habent inter se ratione homologorum laterum triplicatam.

Theor. 29. Propositio 24

Aequilibrium solidorum parallelis planis cotentiorum bases cum altitudinibus reciprocantur. Et solida parallelis planis continentur quorum

bases cum altitudinibus reciprocantur, illae sunt æqualia.

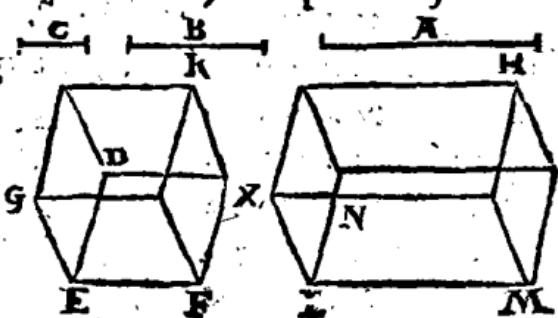
Theorema 30. Propositio 35.

Si duo plani sint anguli æquales, quorum verticibus sublimes rectæ lineæ insistant, quæ cum lineis primò positis angulos continentæ quæcumque sumpta sint puncta, & ab his ad plana in quibus consistunt anguli primum positi, ductæ sint perpendicularares, ab earum verò punctis, quæ in planis signata fuerint, ad angulos primum positos ad iunctæ sint rectæ lineæ, hæc cù sublimibus æquales angulos comprehendent.

Theorema 31. Propositio 36.

Si rectæ tres lineæ sint proportionales, quod

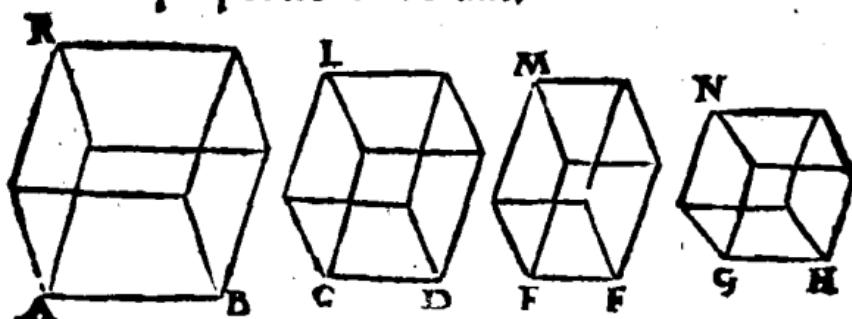

ex

178 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
 ex his tribus sit solidum parallelis planis
 contentum, æquale est descripto à media
 linea solido parallelis planis comprehēso,
 quod æquilaterum quidem sit, sed ante-
 dicto æquiangulum.

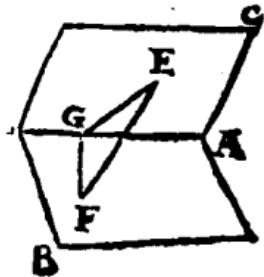
Theorema 32. Propositio 37.

Si rectæ quatuor lineæ sint proportiona-
 les, illa quoque solida parallelis planis con-
 tenta, quæ ab ipsis lineis & similia & simili-
 ter describuntur, proportionalia erunt. Et
 si solida parallelis planis comprehensa, quæ
 & similia & similiter describuntur, sint
 proportionalia, illæ quoque rectæ lineæ
 proportionales erunt.

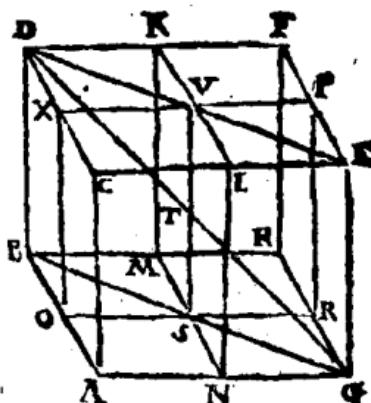
Theorema 33. Propositio 38.

Si planum ad planum rectū sit, & à quodā
 puncto eorū quæ in uno
 sunt planorū perpendi-
 cularis ad alterum ducta
 sit, illa quæ ducitur per-
 picularis, in communē
 cadet planorū sectionē.

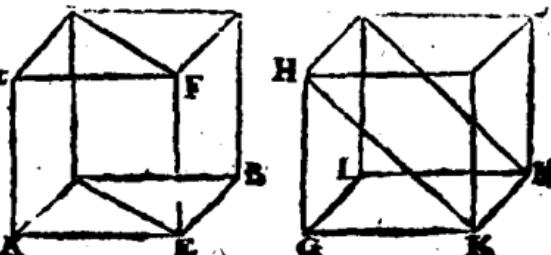

Theo-

Theorema 34. Propositio 39.
 Si in solido parallelis planis circumscripta
 aduersorum planorum lateribus bifariam
 sectis, educta sint
 per sectiones pla-
 na, communis il-
 la planorū sectio
 & solidi paralle-
 lis plani circum-
 scripti diameter,
 se mutuo bifariā
 secant.

Theorema 35. Propositio 40.
 Si duo sint æqualis altitudinis prismata,
 quorū hoc quidem basim habeat parallelo-
 grammū, illud verò triangulum, sit autem
 paralle-
 logram-
 mū triá-
 guli du-
 plū, illa
 prisma-
 ta erunt æqualia.

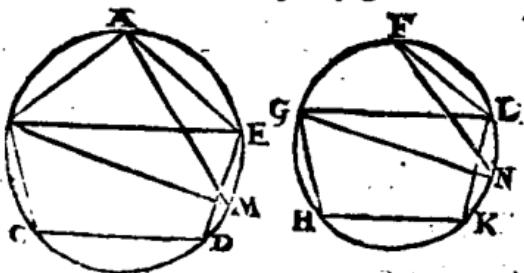

ELEMENTI XI. FINIS.

EVCLIDIS
ELEMENTVM
DVODECIMVM.
ET SOLIDORVM.
secundum.

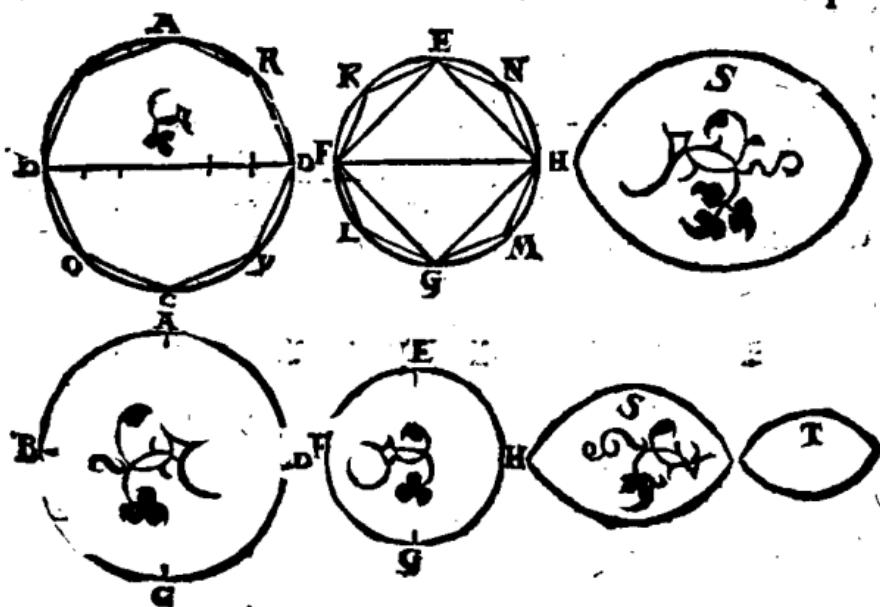
Theorema 1. Propositio 1.

Similia quæ sunt in circulis polygona, rationē habent inter se, quam descripta à diametris quadrata.

Theorema 2. Propositio 2.

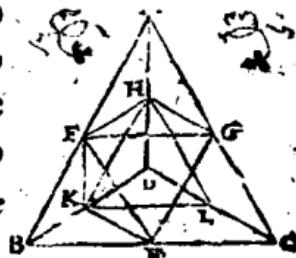
Circuli eam inter se rationem habent, quæ

descripta à diametris quadrata.

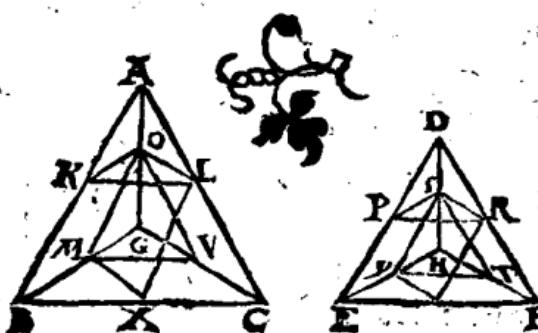
Theorema 3. Propositio 3.

Omnis pyramidis trigonam habens basim, in duas diuiditur pyramidas non tantum æquales & similes inter se, sed toti etiam pyramidis similes, quarum trigonæ sunt bases, atq; in duo prismata æqualia, quæ duo prismata dimidio pyramidis totius sūt maiora.

Theorema 4. Propositio 4.

Si duæ eiusdem altitudinis pyramides trigonas habeat bases, sit aut illarum vtraque diuisa & in duas pyramidas inter se æquales totiq; similes, & in duo prismata æqualia, ac eodem modo diuidatur vraq; pyramidum quæ ex superiore diuisione natæ sunt, idque perpetuò fiat: quemadmodū se habet vnius pyramidis basis ad alterius pyramidis basim, ita & omnia que in vna pyra-

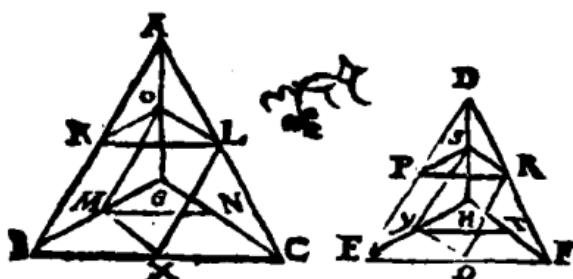

mide

mide prismata, ad omnia quæ in altera pyramidem, prismata multitudine æqualia.

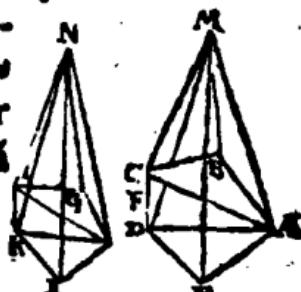
Theorema 5. Propositio 5.

Pyramides eiusdem altitudinis, quarum triangulae sunt bases, eam inter se rationem habent, quam ipsæ bases.

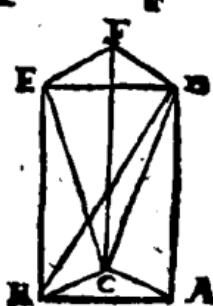
Theorema 6. Propositio 6.

Pyramides eiusdem altitudinis, quarum polygona sunt bases, eam inter se rationem habent, quam ipsæ bases.

Theorema 7. Propositio 7.

Omne prisma triangulare habet basim, diuiditur in tres pyramides inter se æquales, quarum triangulae sunt bases

The-

Theorema 8. Propositio 8.

Similes pyramides qui trigonas habent bases, in tripli-

cata

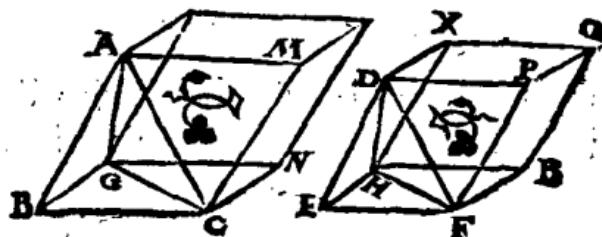
sunt ho-

molo-

gorū

laterū

ratiōe

Theorema 9. Propositio 9.

Aequaliū pyramidum & trigonas bases ha-
bentium reciprocantur bases cum altitudi-
nibus. Et quarū pyramidum trigonas ba-

ses haben-

tium reci-

procātur

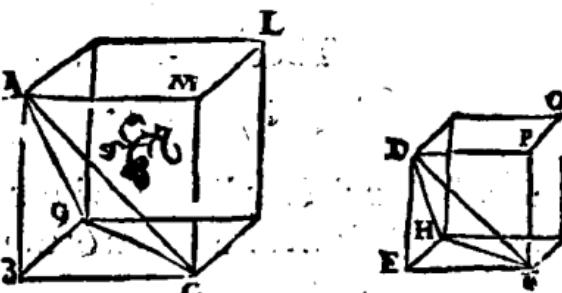
bases cū

altitudi-

nibus, il-

læ sunt

æquales.

Thorema 10. Propositio 10.

nis cu-

n' ter-

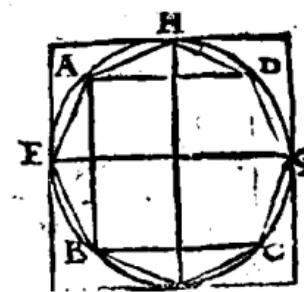
tia

pars

est cy-

lindri

eandē

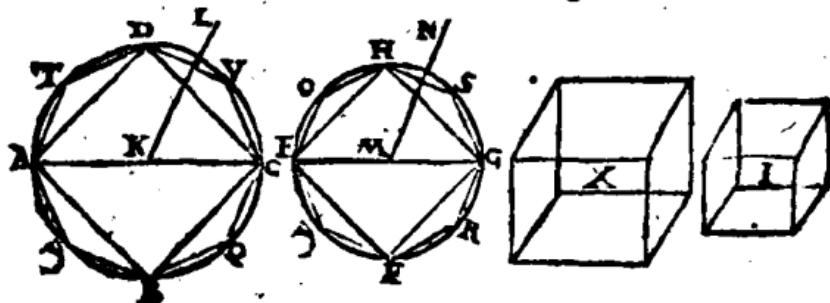
O

cum

182 EVCLID. ELEMENTA GEOM.,
cum ipso cono basim habentis, & altitudinem
eum aequalem.

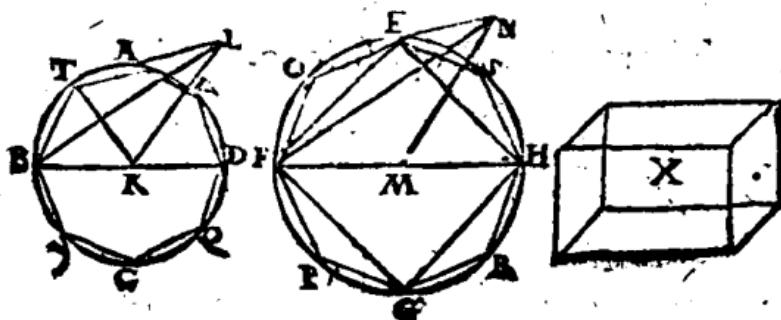
Theorema 11. Pro-
positio 11.

Coni & cylindri eiusdem altitudinis, eam
inter se rationem habent, quam bases.

Theorema 12. Pro-
positio 12.

Similes coni & cylindri, triplicata habent
inter se rationem diametrorum, quae sunt
in basibus.

Theo-

Theorema 13. Propo-
sitione 13.

Si cylindrus plano sectus sit ad-
uersis planis parallelo, erit que
admodum cylindrus ad cylin-
drum, ita axis ad axem.

Theorema 14. Propo-
sitione 14.

Coni &
cylindri
qui in æ-
qualibus
sunt basi-
bus, eam
habent in
ter se ra-
tionem,
quam at-
titudines

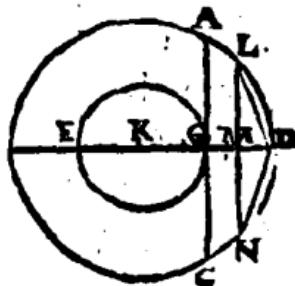
• 21 Theor.

Theorema 15. Propositio 15.

Aequalium conorum & cylindrorum bases
cū altitudi-
dinib' re-
ciprocā-
tur. Et
quorum
conorū &
cylindro-
rum bases
cum alti-
tudinibus
recipro-
cantur, illi
sunt æqua-
les.

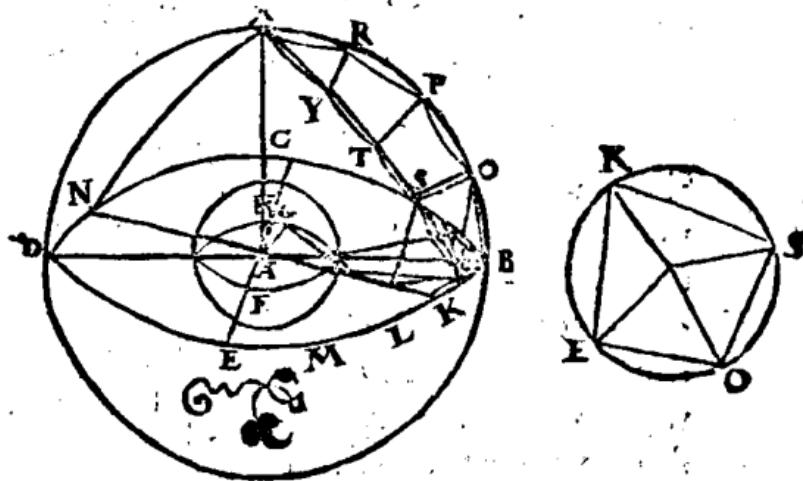
Theoroma 1. Propo-
sitio 16.

Duobus circulis circū idem centrum con-
sistētib' in maiore
circulo polygonum æ-
qualium pariumque la-
terum inscribere, quod
minorem circulū non
tangat.

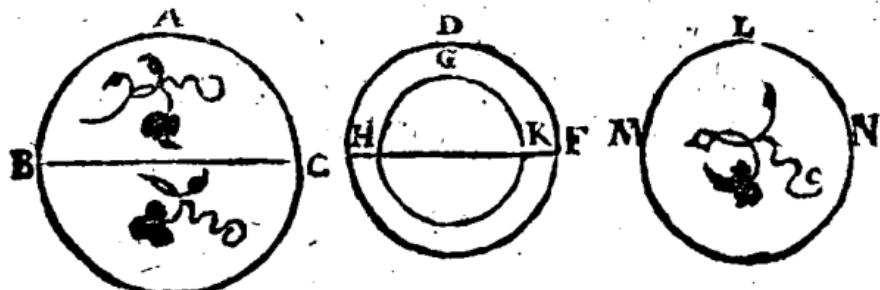
Problema 2-Propositio 17.

Duabus sphæris circum idem centrum co-sistentibus, in maiorem sphera solidum polyedrum inscribere, quod minoris sphera superficiem non tangat.

Theorema 16. Propositio 18.

Sphæræ inter se rationem habent suarum diametrorum triplicatam.

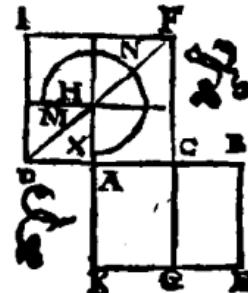

ELEMENTI XII. FINIS.

EVCLIDIS
ELEMENTVM
DECIMVM TERTIVM,
ET SOLIDORVM
TER TIVM.

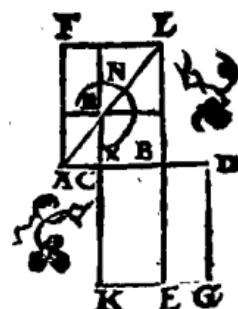
Theorema 1. Propositio 1.

Si recta linea per extre-
mā & mediā rationem se-
cta sit, maius segmentum
quod totius linea dimi-
dium assumpserit, quin-
tuplum potest eius qua-
drati, quod à totius dimi-
dia describitur.

Theorema 2. Propo-
sitio 2.

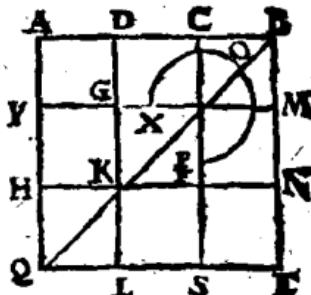
Si recta linea sui ipsius se-
gmenti quintuplum pos-
sit, & dupla segmenti hu-
ius linea per extremā &
mediā rationē secetur
maiis segmentū reliqua
pars est linea primū
posita.

Theo-

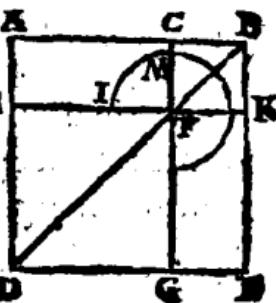
Theorema 3. Propositio 3.

Si recta linea per extremam & mediā rationē secta sit, minus segmentū quod maioris segmenti dimidium assumperit, quintuplum potest eius, quod à maioris segmenti dimidio describitur, quadrati.

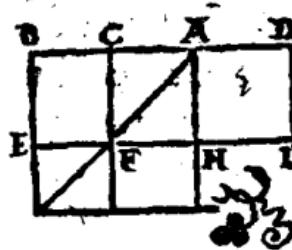
Theorema 4. Propositio 4.

Si recta linea per extremam & medianam rationē secta sit, quod à tota, & quodque à minore segmento simul utraq; quadrata, tripla sunt eius, quod à maiore segmento describitur, quadrati.

Theorema 5. Propositio 5.

Si ad rectam lineam, quæ per extremam & mediumam rationem secetur, adiuncta sit altera segmento maioris equalis, tota hæc linea recta per extremam & mediumam rationem se-

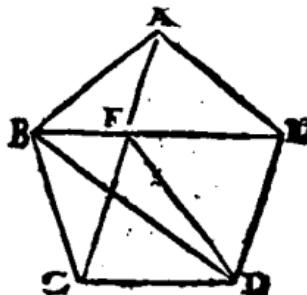

& a est, estque maius segmentum linea pri-
mum posita.

Theorema 6. Propositio 6.
Si recta linea $\rho\eta\tau\eta$ siue rationalis, per extre-
mam & medium rationem secta sit, vtrun-
que segmentorum A C B
 $\alpha\lambda\gamma\sigma$ siue irratio-
nalis est linea, quae
dicitur Residuum.

Theorema 7. Propositio 7.

Si pentagoni æquilateri tres sint æquales an-
guli, siue quā deinceps
siue qui non deinceps
sequuntur, illud pen-
tagonum erit æquian-
gulum.

Theorema 8. Propo-
sitio 8.

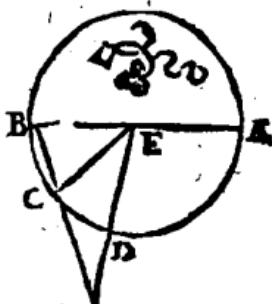
Si pentagoni æquilateri & æquianguli duos
qui deinceps sequuntur
angulos rectæ subtendat
lineæ, illæ per extremam
& medium rationem se-
mutuò secant, earumq;
maiora segmenta, ipsius
pentagoni lateri sunt æ-
qualia

Theo-

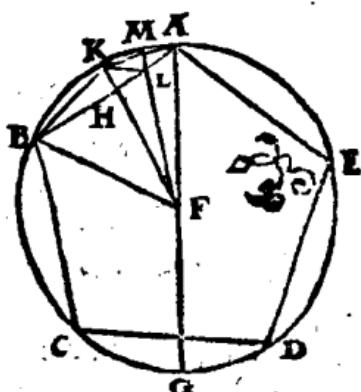
Theorema 9. Propositio 9.

Si latus hexagoni & latus decagoni eidem circulo inscriptorum composita sint, tota recta linea per extremam & medium rationem secta est, eiusque segmentum maius, est hexagoni latus.

Theorema 10. Propositio 10.

Si circulo pentagonum equilaterum inscriptum sit, pentagoni latus potest & latus hexagoni & latus decagoni eidem circulo inscriptorum,

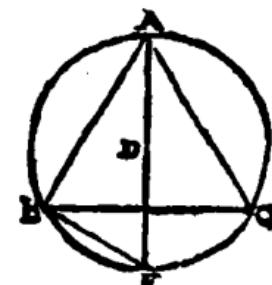
Theorema 11. Propositio 11.

Si in circulo plurim habente diametrum, inscriptum sit pentagonum æquilaterum, pentagoni latus irrationalis est linea quæ vocatur Minor.

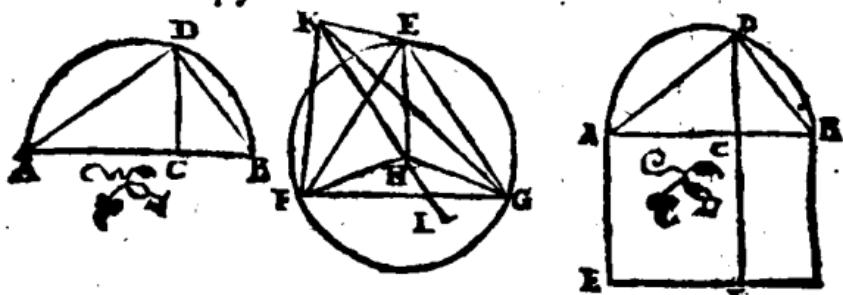
Theorema 12. Propositio 12.

Si in circulo inscriptum
sit triangulum æquilate-
rum, huius trianguli la-
tus potentia triplum est
eius lineaæ, quæ ex circu-
li centro ducitur.

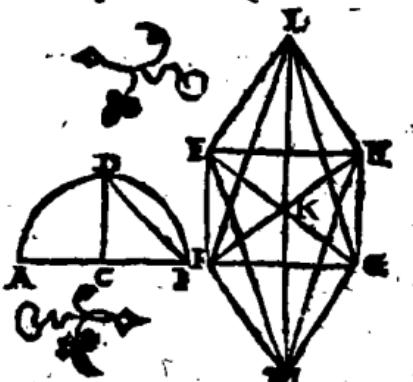
Problema 1. Propositio 13.

Pyramidem constituere. & data sphæræ co-
plecti, atque docere illius sphæræ dia-
metrum potentia sesqualteram esse lateris ip-
sius pyramidis.

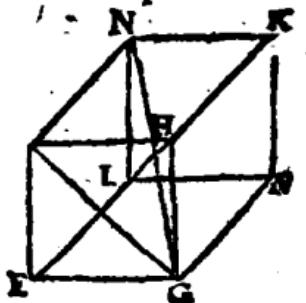
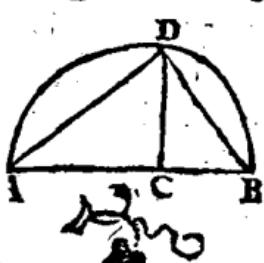
Problema 2. Propositio 14.

Octaedrum con-
stituere, eaq; sphæ-
ra qua pyramidē
complecti, atque
pbare illius sphæ-
ræ diametrū po-
tentia duplā esse
lateris ipsi' octae-
dri.

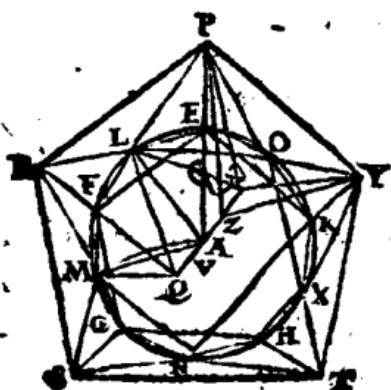

Problema 3. Proposi-
tio 15.

Cubum constituere, eaquo sphæra qua &
superiores figuras complecti, atque doce-
re illius
sphærae
diame-
trum
potētia
triplā
esse late-
ris ipsius cubi.

Problema 4. Propo-
sitio 16.

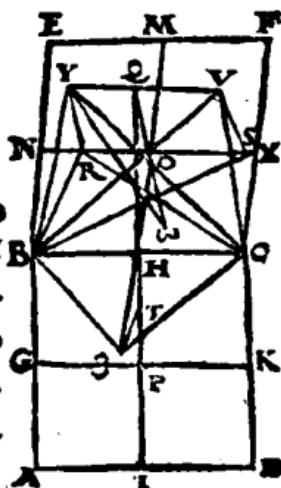
Icosaedrum constituere, eademque sphæ-
ra qua & antedictas figuras complecti, at-
que probate, Icosaedri latus irrationale
esse lineam, quæ vocatur Minor.

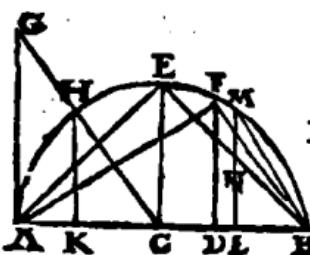
Pres.

Problema 5. Propo-
sitio 17.

Dodecaedrū constituere,
eademque sphæra qua &
& antedictas fuguras cō-
plecti, atque probare do-
decaedri latus irrationa-
lem esse lineam, quæ vo-
catur Residuum.

Theorema 6. Propo-
sitio 18.

quin
q; fi-
gura
rum
late-
ra
pro-
ponere, & inter se comparare.

SCHOLIUM.

Ait. verò, præter dictas quinque figuræ non posse aliam constitui figuram solidā, quæ planis & aquilateris & equiangulis contingat, inter se aequalibus. Non enim ex duobus triangulis, sed neque ex alijs duab' figuris solidum constituetur angulus.

Sed

**Sed ex tribus triāgulis, constat Pyramidis angulus
Ex quatuor autem, Octaēdri.
Ex quinque vero, Icosaēdri.**

Nam ex triangulis, sex & aquilateris & equiangulis ad idem punctum cocontibus, non fiet angulus solidus. Cū enim trianguli aquilateri angulus, recti unus bessem contineat, erunt eiusmodi sex anguli rectis quatuor aequales. Quod fieri nō potest. Nam solidus omnis angulus minoribus quam rectis quatuor angulis continetur, per 2.1.11.

Ob easdem sane causas, neque ex pluribus quam plenis sex eiusmodi angulis solidus constat.

Sed ex tribus quadratis, Cubi angulus continetur.

Ex quinque, nullus potest. Rursus enim recti quatuor erunt.

Ex tribus autē pentagonis aquilateris & equiangulis, Dodecaēdri angulus continetur.

Sed ex quatuor, nullus potest. Cū enim pentagoni aquilateri angulus rectus sit, et quinta recti pars erunt quatuor anguli rectis quatuor maiores. Quod fieri nequit. Nec sane ex alijs polygonis figuris solidus angulus continebitur, quod hinc quoque absurdum sequatur. Quamobrem perspicuum est; prater dictas quinque, figuratas alias figuram solidam non posse constitui, qua ex planis aquilateris & equiangulis contineatur.

EVCLIDIS
ELEMENTVM
DECIMVM QVARTVM, VT
qui dam arbitrantur, vt alij verò,
Hypsiclis Alexandrini, de
quinque corpo-
ribus.

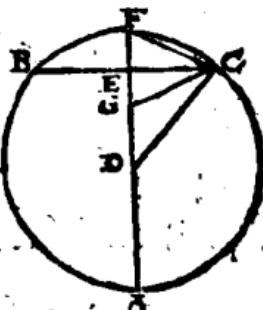
LIBER PRIMVS.

Bafilides Tyrus, Protarche, Alexandriam profectus, patrique nostro è disciplina societatem commendatus, longissimo peregrinationis tempore cum eo versatus est. Cùmque diffarent aliquando descripta ab Apollonio comparatione Dodecaëdri & Icosaëdri eidem sphera inscriptorum, quam hac inter se habeant rationem, censuerunt ea non rectè tradidisse Apollonium: quæ à se entendata, ut de patre audire erat literis prodiderunt. Ego autem postea incidi in alterum librum ab Apollonio editum, qui demonstrationem accuratè complectetur de re proposita ex eiusq; problema indagatione magnam equidem cepi volupatem. Illud certè ab omnibus perspici potest quod scripsit Apollonius, cùm si in omnium manibus. Quod autem diligenti, quantum conycente licet, studio nos postea scrip-

scripsisse videmur, id monumentis consignatum tibi
nuncupandum duximus, ut qui feliciter cum in om-
nibus disciplinis tum vel maximè in Geometria ver-
sus, scitè ac prudèter iudices ea qua dicturi sumus
ob eam verò, quæ tibi cum patre fuit, vita & consue-
tudinem, quaq; nos complecteris, benevolentia, trā-
stationē ipsam libenter audias. Sed iam tempus est,
et premio modum facientes, hanc syntaxim aggre-
diamur.

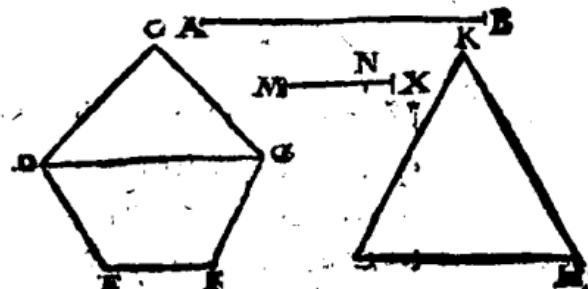
Theorema 1. Propositio 1.

Perpendicularis linea, quæ ex circuli cuius-
spiam centro in latus pen-
tagoni ipsi circulo inscri-
pti ducitur, dimidia est
utriusq; simul lineæ, & e-
ius, quæ ex centro & late-
ris decagoni in eodē cir-
culo inscripti.

Theorema 2. Propositio 2.

Idem circulus cōprehendit & dōdecaedri
pentagonum & icosaedri triangulum, eidē
sphæræ inscriptorum.

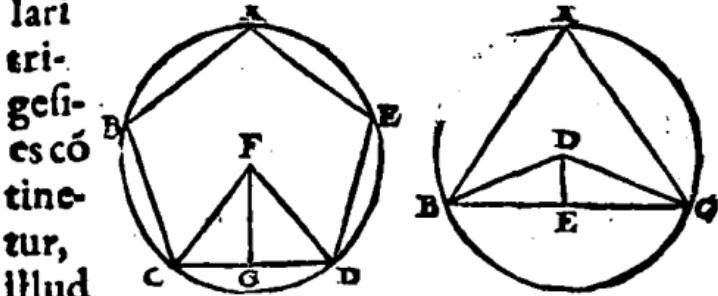
Theo.

Theoroma 3. Pro-
positio 3.

Si pentagono & æquilatero & æquiangulo circumscriptus sit circulus ex cuius centro in vnum pentagoni latus dicta sit perpendicularis: quod uno laterum & perpendiculari

tri-
gesi-
es co-
tine-
tur,
itlud

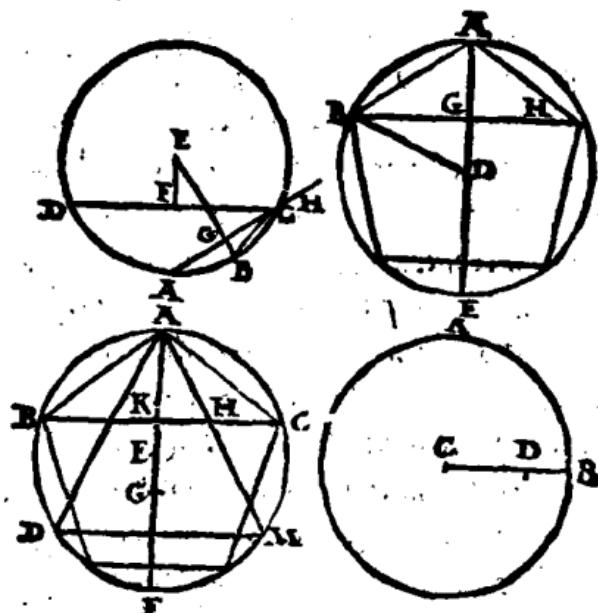
æquale est dodecaedri superficie.

Theorema 4. Pro-
positio 4.

Hoc perspicuum cum sit probandum est, quemadmodum se habet dodecaedri superficies ad icosaedri superficiem ita se habere cubi latus ad icosaedri latus.

Cubi

Cubilatus.

E —————

Dodecaedri.

F —————

Icosaedri.

G —————

SCHOLIVM

Nunc autem probandum est, quemadmodum se habet cubi latus ad icosaëdri latus, ita se habere solidum dodecaëdri ad icosaëdri solidum: Cum enim aequales circuli comprehendat & dodecaëdri pentagonum & Icosaëdri triangulum, eidē sphaera in-

scriptorum: in sphaeris autem aquales circuli aquales interuerso distent à centro (si quidem perpendicularares à sphera & centro ad circulorum plana ducta & aquales sunt, & ad circulorum centra cadunt) idcirco linea, hoc est perpendicularares, que à sphera & centro ducuntur ad centrum circuli comprebendentis esse triangulum icosaedri, & pentagonum dodecaedri sunt aquales. Sunt igitur aquales altitudinis Pyramides, que bases habent ipsa dodecaedri pentagona, et quae icosaedri triangula. At aquales altitudinis pyramides rationem inter se habent eam quam bases, ex 5. & 6. 11. Quemadmodum igitur pentagonū ad triangulum, ita pyramis, cuim basi quidem est dodecaedri pentagonum, vertex autem sphera centrum ad pyramidam, cuius basis quidem est icosaedri triangulum, vertex autem sphera centrum. Quamobrem ut se habent duodecim pentagona ad viginti triangula, ita duodecim pyramides, quorum pentagonas sint bases, ad viginti pyramides, quae trigonae habent bases. At pentagona duodecim sunt dodecaedri superficies, viginti autem triangula, icosaedri. Est igitur ut dodecaedri superficies ad icosaedri superficiem, ita duodecim pyramides quae pentagonas habeant bases, ad viginti pyramides, quarum trigonae sunt bases. Sunt autem duodecim quidem pyramides, quae pentagonas habeant bases, solidū dodecaedri: viginti autem pyramides, quae trigonae habeant bases, icosaedri solidum. Quare ex 15. 5. ut dodecaedri superficies ad icosaedri superficiem, ita

solidū

solidum dodecaëdri ad Icosædri solidum. Ut numerum dodecaëdri superficies ad Icosædri superficiem, ita probatum est cubi latus ad Icosædri latus. Quemadmodum igitur cubi latus ad Icosædri latus, ita se habet so-

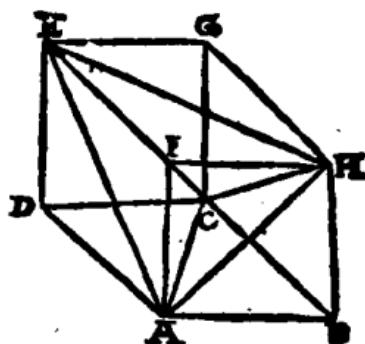
lidum dodecaëdri ad Ico-
sædri soli-
dum.

**E V C L I D I S
E L E M E N T V M
D E C I M V M Q V I N T V M, E T
Solidorum quintum, vt nonnulli
putant, vt autem alij, Hypsiclis A.
lexandrini, de quinque
corporibus.**

L I B E R I I.

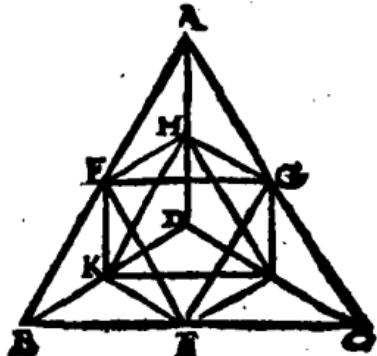
**Problema 1. Pro-
positio 1.**

**In dato cubo pyra-
mida inscribere.**

**Problema 2. Pro-
positio 2.**

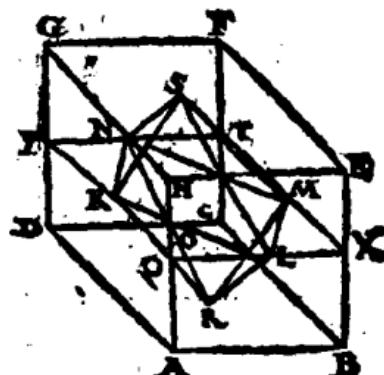
**In data pyramide
octaedrum inscri-
bere.**

Pro-

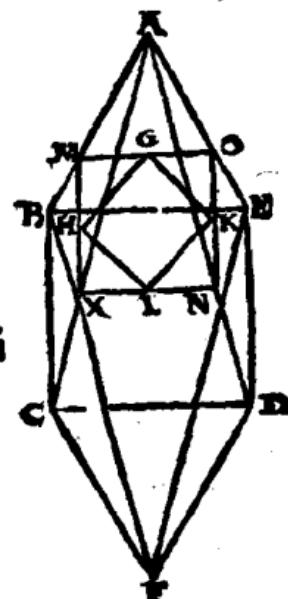
Problema 3. Propositiō 3.

In dato cubo octaedrum inscribere.

Problema 4. Propositiō 4.

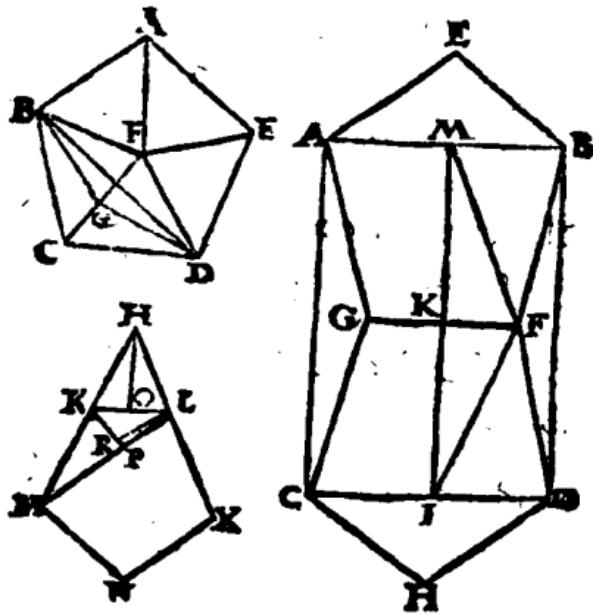
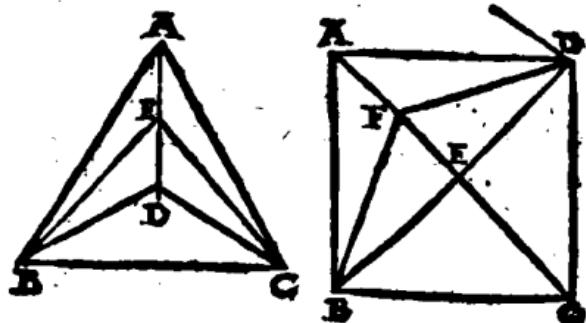
In dato octaedro cubū inscribere

Problema 5. Propositiō 5.

184 EVCLID. ELEMENTS. GEOM.

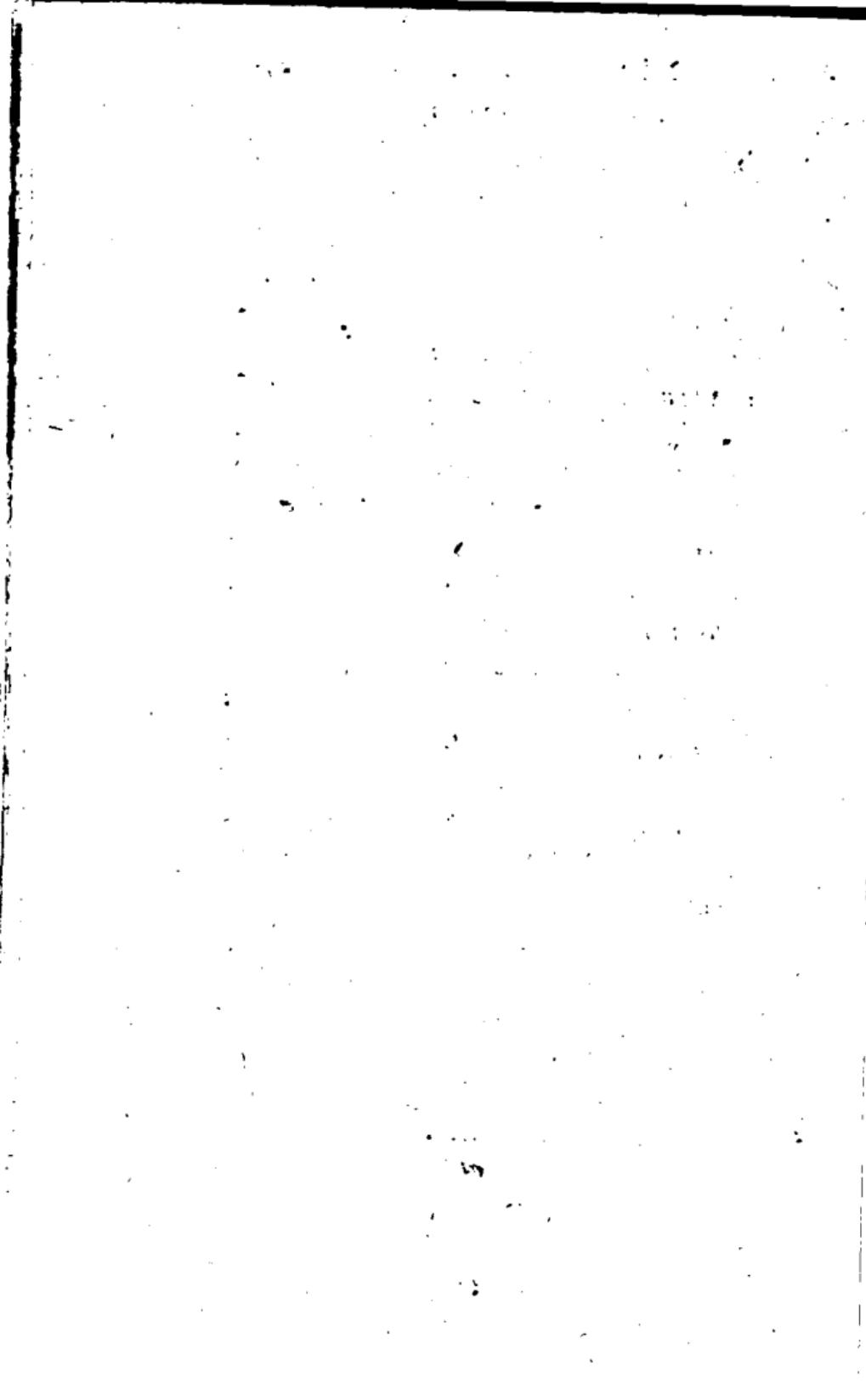

SCHO.

SCHOLIVM.

debet, si quis nos roget, quod Icosaedri
bal, ita respondendum esse: Patet Icosae-
drum viginti contineri triangulis, quodlibet vero tri-
angulum rectis tribus constare lineis. Quare multi-
plicanda sunt nobis viginti triangula in trianguli po-
nius latera, siveq; sexaginta, quorum dimidium est
triginta. Ad eundem modum & in dodecaedro. Cum
enim rursus duodecim pentagona dodecaedrum co-
prehendant, itemq; pentagonum quodus rectis quo-
que constet lineis, quinq; duodecies multiplicamus,
et sexaginta, quorum rursus dimidium est trigim-
ta. Sed cur dimidium capimus? Quoniam unumquaq;
latus sive trianguli, sive pentagoni, sive quadrati
ut in cubo, iteratio sumitur. Similiter autem eadema
via & in cubo & in pyramide & in octaedro latera
inuenies. Unde si ite velis singularum quoq; figura-
rum angulos reperire, fac eadem multiplicatione
numerum procreatim partire in numerum plano-
rum, quae unum solidum angulum includunt: ut quoniam
triangula quinq; unum Icosaedri angulum continent,
partire 60. in quinque, nascuntur duodecim anguli
Icosaedri. In dodecaedro autem tria pentagona angu-
lum comprehendunt, partire ergo 60. in tria, & ba-
bebis dodecaedri an-

ti. Atq; simi-

Flig: lib: 4

Priores aprologi cum omnes res ad $\Sigma 11$ res
pert. ut mensis et horas, et latitudinem signum
Itaq et signa per q' res omnes figurantur atque
effe uoluerunt.

Macrobius annos appellat periodos singularem
planetarum

Ab hac vix. Mauri tam primus
fabri effector sphaeram similem
elephantis machine in signum tam
stethis ut sensibus pl: lib:

in cap: 8 et 7 cap:

35

Sunt enim
motus per
unum motu:
25

{ de signorum generatione sunt ordinis
not. de ordinis signorum invenit & p[ro]cedit
8

per se

per se

{ de modis plurimum in signis sunt loci
in tria & quatuor in 8 periodis sunt

78

Congressus siccarum planetarum in figura sive
conformat societas aere, ut \odot et \oplus in
et \odot . Huius ex parte est 1540 annos,
quo eclipsis \odot in \vee et \oplus et \oplus in
~~in~~ ministratae aere excedunt. Deinde
anno 1557 dñe eclipses \oplus , quare
altera aera sit in \oplus , altera autem in \odot ,
cum $\odot = 4$ ~~ff~~ et $\odot = 1$ \odot carmine
estimatione maxima in : Congressus
tantum planetarum in huiusmodi annis in figura
huiusmodi, huiusmodi sunt circa est, ut
anno 1524, \odot to \odot \oplus et \oplus
in \odot vel ~~at~~ excedat huiusmodi annis

Sex hypotheses primi cap. probat in specie
ea, que principio generaliter de Sphaera
proponit

Sphaera

Hypotheses
aliae de

Caelo	\odot sit figura sphaeric
	\odot monatur eis in levibus

Hic addi ~~ff~~

Terra	\odot minus cali sit non formis
	et regilans

De forma eius	Quae efficiuntur
	de forma agni

globorum

\odot sit centrum	
	\odot sit immobile.